

**REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY
WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO
NA LATA 2007-2013
Szczegółowy opis osi priorytetowych
Regionalnego Programu Operacyjnego
Województwa Kujawsko-Pomorskiego
na lata 2007-2013
(USZCZEGÓŁOWIENIE RPO)**

*Załącznik do uchwały Nr 16/17009
Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego
z dnia 26 lutego 2009 r.
zmienionej uchwałą Nr 24/284/09
Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego
z dnia 27 marca 2009 r.*

Wersja 3.1

Toruń, marzec 2009

PROGRAM REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE**

**EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO**

*Dokument został przygotowany
w Departamencie Polityki Regionalnej*

*Urzędu Marszałkowskiego
Województwa Kujawsko-Pomorskiego*

1.	Informacje na temat programu	5
1.1	Podstawowe informacje	5
1.2	Skrócony opis RPO	6
1.3	Ogólne informacje dotyczące sposobu finansowania programu	9
1.3.1	Montaż finansowy w projektach	10
1.4	Informacje na temat kwalifikowalności	10
1.5	Opis systemu wyboru projektów	10
1.5.1	Tryb dotyczący projektów indywidualnych	11
1.5.2	Tryb konkursowy	18
1.5.3	Tryb wyboru projektów z pomocy technicznej	25
1.5.4	Kryteria oceny projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013.	27
1.6	Wykaz dokumentów służących realizacji RPO	28
2.	INFORMACJE NT. PRIORYTETÓW I DZIAŁAŃ	32
2.1	Oś priorytetowa 1. Rozwój infrastruktury technicznej	32
	Działanie 1.1. Infrastruktura drogowa	34
	Działanie 1.2. Infrastruktura transportu publicznego	37
	Działanie 1.3. Infrastruktura kolejowa	41
	Działanie 1.4. Infrastruktura portu lotniczego	43
2.2	Oś priorytetowa 2. Zachowanie i racjonalne użytkowanie środowiska	47
	Działanie 2.1. Rozwój infrastruktury wodno-ściekowej	49
	Działanie 2.2. Gospodarka odpadami	53
	Działanie 2.3. Rozwój infrastruktury w zakresie ochrony powietrza	56
	Działanie 2.4. Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku	59
	Działanie 2.5. Rozwój infrastruktury bezpieczeństwa powodziowego i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska	63
	Działanie 2.6. Ochrona i promocja zasobów przyrodniczych	66
2.3	Oś priorytetowa 3. Rozwój infrastruktury społecznej	70
	Działanie 3.1. Rozwój infrastruktury edukacyjnej	71
	Działanie 3.2. Rozwój infrastruktury ochrony zdrowia i pomocy społecznej	74
	Działanie 3.3. Rozwój infrastruktury kultury	78
2.4	Oś priorytetowa 4. Rozwój infrastruktury społeczeństwa informacyjnego	83
	Działanie 4.1. Rozwój infrastruktury ICT	84
	Działanie 4.2. Rozwój usług i aplikacji dla ludności	87
	Działanie 4.3. Rozwój komercyjnych e-usług	91
2.5	Oś priorytetowa 5. Wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstw	95

Działanie 5.1. Rozwój instytucji otoczenia biznesu	96
Działanie 5.2. Wsparcie inwestycji przedsiębiorstw	100
Podziałanie 5.2.1. Wsparcie inwestycji mikroprzedsiębiorstw	100
Poddziałanie 5.2.2. Wsparcie inwestycji przedsiębiorstw	104
Działanie 5.3. Wspieranie przedsiębiorstw w zakresie dostosowania do wymogów ochrony środowiska	108
Działanie 5.4. Wzmocnienie regionalnego potencjału badań i rozwoju technologii	111
Działanie 5.5. Promocja i rozwój markowych produktów	115
Działanie 5.6. Kompleksowe uzbrojenie terenów pod inwestycje	119
2.6 Oś priorytetowa 6. Wsparcie rozwoju turystyki	122
Działanie 6.1. Rozwój usług turystycznych w oparciu o zasoby przyrodnicze	124
Działanie 6.2 Rozwój usług turystycznych i uzdrowiskowych	126
2.7 Oś priorytetowa 7. Wspieranie przemian w miastach i w obszarach wymagających odnowy	131
Działanie 7.1 Rewitalizacja zdegradowanych dzielnic miast	133
Działanie 7.2 Adaptacja do nowych funkcji społeczno-gospodarczych terenów przemysłowych i powojaskowych	139
2.8 Oś priorytetowa 8. Pomoc techniczna	143
Działanie 8.1 Wsparcie procesu zarządzania i wdrażania RPO	144
Działanie 8.2 Działania informacyjne i promocyjne	146
Spis skrótów	149
Słowniczek	151

ZAŁĄCZNIKI

Załącznik I

Indykatorywna tabela finansowa zobowiązań dla osi priorytetowej i działań z przyporządkowaniem kategorii interwencji funduszy strukturalnych, oraz oznaczonymi działaniami podlegającymi zasadom cross-financing dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013

Załącznik II

Poziom wydatków pochodzących z funduszy strukturalnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013 przeznaczonych na realizację Strategii Lizbońskiej

Załącznik III

Zestawienie wskaźników monitorowania dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013

Załącznik IV

Indykatorywny wykaz indywidualnych projektów kluczowych współfinansowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013

Załącznik V

Kryteria oceny projektów

Załącznik VI

Lista wydatków kwalifikowanych w poszczególnych działaniach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013

Załącznik VII

Indykatorywny podział środków w ramach działania 7.1

1. Informacje na temat programu

1.1 Podstawowe informacje

Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013 przygotowywany został na podstawie:

- Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. z późniejszymi zmianami ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego Rozporządzenie (WE) nr 1260/1999, zwanego dalej „Rozporządzeniem nr 1083/2006”,
- Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności oraz Rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, zwanego dalej „Rozporządzeniem nr 1828/2006”,
- Rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i uchylającego Rozporządzenie (WE) nr 1783/1999, zwanego dalej „Rozporządzeniem nr 1080/2006”,
- Ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju z dnia 6 grudnia 2006 roku z późniejszymi zmianami, zwanej dalej Ustawą.¹

Zgodnie z art. 37 Rozporządzenia nr 1083/2006 program operacyjny składa się z następujących elementów:

- diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej województwa,
- analizy SWOT,
- informacji na temat dotychczasowego wsparcia krajowego i zagranicznego dla województwa;
- strategii rozwoju regionu, w której wytyczone zostały cel strategiczny i cele szczegółowe programu,
- analizy spójności programu ze strategicznymi dokumentami wojewódzkimi, krajowymi i wspólnotowymi,
- opisu poszczególnych osi priorytetowych wraz z ich uzasadnieniem, opisem celów i wskaźników ich realizacji, a także informacji o zakresie komplementarności z innymi programami operacyjnymi,
- planu finansowego,
- opisu przepisów wykonawczych.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013 jest podstawowym instrumentem realizacji celów Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2020. Strategia programu jest w pełni spójna

---

¹ Dz. U. Nr 227 z 2006 r., poz. 1658 z późniejszymi zmianami.

z założeniami rozwoju przyjętymi w Strategii Rozwoju Kraju na lata 2007-2015, celami Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia, a także z celami Strategicznych Wytucznych Wspólnoty i odnowionej Strategii Lizbońskiej, z priorytetami Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w latach 2007-2013.

Dnia 10 października 2007 r. KE wydała decyzję w sprawie przyjęcia Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007–2013. Program został przyjęty przez Zarząd Województwa Uchwałą nr 70/892/07 z dnia 23 października 2007 r.

Z uwagi na ogólny charakter programów operacyjnych kierowanych do Komisji Europejskiej, każda instytucja zarządzająca (IZ) przygotowuje dodatkowy dokument uszczegóławiający zapisy programu operacyjnego – Szczegółowy opis osi priorytetowych programu operacyjnego (zwany dalej „Uszczegółowieniem”). Wymóg przygotowania tego dokumentu wynika z art. 26 ust. 1 pkt 2 Ustawy. Ze względu na szczegółowość zawartych w nim informacji, „Uszczegółowienie” stanowi kompendium wiedzy dla wnioskodawców.

Wskazanie typów projektów, listy potencjalnych beneficjentów oraz systemu wyboru projektów ułatwi potencjalnemu beneficjentowi prawidłowe przygotowanie oraz wskaże tryb postępowania przy składaniu wniosku o dofinansowanie.

Niniejszy dokument stanowi podstawę do przygotowania i przedstawienia Komitetowi Monitorującemu do analizy i zatwierdzenia kryteriów wyboru finansowanych operacji, o których mowa w art. 65 lit a) Rozporządzenia Rady nr 1083/2006. W celu zachowania jednolitości przygotowania i realizacji programów operacyjnych na lata 2007-2013 Minister Rozwoju Regionalnego wydał Wytuczne nr 2 w zakresie szczegółowego opisu priorytetów programu operacyjnego.²

W dniu 14 listopada 2007r, Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego przyjął Uchwałę Nr 75/963/07 zatwierdzającą Uszczegółowienie RPO WK-P i skierował je do konsultacji społecznych.

Po zatwierdzeniu przez Instytucję Zarządzającą Uszczegółowienia uwzględniającego zmiany wynikające z konsultacji społecznych³ oraz wyniki oceny formalnej MRR⁴ zostanie ono podane do publicznej wiadomości (na stronie internetowej Urzędu Marszałkowskiego-www.fundusze.kujawsko-pomorskie.pl oraz na stronach Ministerstwa Rozwoju Regionalnego-www.mrr.gov.pl, www.funduszeuropejskie.gov.pl).

Późniejsze zmiany i uzupełnienia Uszczegółowienia mogą być wprowadzane z inicjatywy instytucji zarządzającej. O zmianach wprowadzanych do dokumentu właściwa instytucja zarządzająca informuje Departament Koordynacji Polityki Strukturalnej (DKS) oraz dodatkowo Departament Koordynacji Programów Regionalnych (DPR) w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego.

Uszczegółowienie obowiązuje w okresie od 1 stycznia 2007 r. do 31 grudnia 2013 r.

1.2 Skrócony opis RPO

Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007–2013 jest jednym z 16 programów regionalnych dla realizacji Strategii Rozwoju Kraju na lata 2007–2015 i Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia na lata 2007–2013 (Narodowej Strategii Spójności; NSRO/NSS) w zakresie polityki wzrostu konkurencyjności i wyrównywania szans rozwojowych planowanych przez samorządy województw. Za wdrażanie programu odpowiedzialny jest Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

²MRR/H/2(1)/03/2007 z 13 marca 2007 r.

³Uchwała Zarządu Województwa Nr 18/206/08 z dnia 6 marca 2008 r.

⁴Uchwała Zarządu Województwa Nr 27/305/08 z dnia 10 kwietnia 2008 r.

Głównym celem Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko – Pomorskiego na lata 2007–2013 jest tworzenie warunków dla poprawy konkurencyjności województwa oraz spójności społeczno-gospodarczej i przestrzennej jego obszaru. Realizacja tego celu spowoduje wzmocnienie społeczno-gospodarczej roli województwa w kraju, wzrost zatrudnienia, zwiększenie dochodów mieszkańców i poprawę poziomu życia oraz zmniejszenie różnic w rozwoju społecznym i gospodarczym pomiędzy obszarami, w tym obszarami wiejskimi i miejskimi. Realizacja programu powiązana będzie z promocją technologii przyjaznych dla środowiska przyrodniczego, energooszczędnych, ograniczających zmiany klimatyczne, wykorzystujące potencjał odnawialnych źródeł energii.

Cel strategiczny Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013 jest zgodny z podstawowym celem polityki konwergencji Wspólnoty zamierzonej w latach 2007–2013, a prezentowany przez następujące cele szczegółowe, które będą realizowane poprzez ukierunkowane działania określone jako osie priorytetowe:

1. Zwiększenie atrakcyjności województwa kujawsko-pomorskiego
2. Zwiększenie konkurencyjności gospodarki regionu
3. Poprawa poziomu i jakości życia mieszkańców

W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007–2013 realizowanych będzie 8 osi priorytetowych w tym 28 działań:

- *Oś priorytetowa 1. Rozwój infrastruktury technicznej* (celem osi jest poprawa zagospodarowania regionu w infrastrukturę techniczną, przede wszystkim związaną z transportem drogowym, kolejowym i lotniczym, dla zwiększenia dostępności zewnętrznej regionu, spójności wewnętrznej oraz zwiększenia bezpieczeństwa transportowego);

Działania w ramach osi:

- Dz. 1.1. Infrastruktura drogowa
- Dz. 1.2. Infrastruktura transportu publicznego
- Dz. 1.3. Infrastruktura kolejowa
- Dz. 1.4. Infrastruktura portu lotniczego

- *Oś priorytetowa 2. Zachowanie i racjonalne użytkowanie środowiska* (celem osi jest poprawa jakości środowiska przyrodniczego, jego racjonalne kształtowanie i zachowanie zasobów naturalnych dla polepszenia warunków życia mieszkańców i stanowienia korzystnych warunków dla rozwoju gospodarki, przy uwzględnieniu zasady zrównoważonego rozwoju);

Działania w ramach osi:

- Dz. 2.1 Rozwój infrastruktury wodno-ściekowej
- Dz. 2.2. Gospodarka odpadami
- Dz. 2.3. Rozwój infrastruktury w zakresie ochrony powietrza
- Dz. 2.4. Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku
- Dz. 2.5. Rozwój infrastruktury bezpieczeństwa powodziowego i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska
- Dz. 2.6. Ochrona i promocja zasobów przyrodniczych

Oś priorytetowa 3. Rozwój infrastruktury społecznej (celami osi są poprawa jakości i dostępności usług społecznych poprzez inwestycje w infrastrukturę społeczną: edukacyjną, zdrowia, pomocy społecznej, kultury, w tym dla osób niepełnosprawnych oraz ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego);

Działania w ramach osi:

- Dz. 3.1. Rozwój infrastruktury edukacyjnej
- Dz. 3.2. Rozwój infrastruktury ochrony zdrowia i pomocy społecznej
- Dz. 3.3. Rozwój infrastruktury kultury

- *Oś priorytetowa 4. Rozwój infrastruktury społeczeństwa informacyjnego* (celami osi są: zwiększenie dostępu do szerokopasmowej sieci informatycznej, a przy jej wykorzystaniu dostępu do światowych zasobów informacji, usług internetowych, usług medialnych oraz stosowanie w usługach publicznych i gospodarce technologii informacyjnych i komunikacyjnych);

Działania w ramach osi:

- Dz. 4.1. Rozwój infrastruktury ICT
- Dz. 4.2. Rozwój usług i aplikacji dla ludności
- Dz. 4.3. Rozwój komercyjnych e-usług

- *Oś Priorytetowa 5. Wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstw* (celem osi jest wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstw województwa kujawsko-pomorskiego, w tym wzrost potencjału ekonomicznego, innowacyjnego, wzrost przedsiębiorczości oraz zwiększenie zatrudnienia);

Działania w ramach osi:

- Dz. 5.1. Rozwój instytucji otoczenia biznesu
- Dz. 5.2. Wsparcie inwestycji przedsiębiorstw
- Dz. 5.3. Wspieranie przedsiębiorstw w zakresie dostosowania do wymogów ochrony środowiska
- Dz. 5.4. Wzmocnienie regionalnego potencjału badań i rozwoju technologii
- Dz. 5.5. Promocja i rozwój markowych produktów
- Dz. 5.6. Kompleksowe uzbrojenie terenów pod inwestycje

- *Oś priorytetowa 6. Wsparcie rozwoju turystyki* (celem osi jest wzrost znaczenia turystyki jako czynnika rozwoju społeczno-gospodarczego województwa poprzez lepsze wykorzystanie dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, wzbogacenie oferty usług turystycznych i poprawę ich jakości, rozwój nowych, zrównoważonych rodzajów turystyki);

Działania w ramach osi:

- Dz. 6.1. Rozwój usług turystycznych w oparciu o zasoby przyrodnicze
- Dz. 6.2. Rozwój usług turystycznych i uzdrowiskowych

- *Oś priorytetowa 7. Wspieranie przemian w miastach i w obszarach wymagających odnowy* (celem osi jest ożywienie gospodarcze i społeczne oraz odnowa infrastrukturalna i architektoniczno-urbanistyczna zdegradowanych części miast, terenów i obiektów przemysłowych i powojaskowych);

Działania w ramach osi:

- Dz. 7.1. Rewitalizacja zdegradowanych dzielnic miast
- Dz. 7.2. Adaptacja do nowych funkcji społeczno-gospodarczych terenów po-przemysłowych i po-wojskowych

- *Oś priorytetowa 8. Pomoc techniczna* (celem osi jest zapewnienie sprawnego i efektywnego przebiegu realizacji regionalnego programu operacyjnego, skuteczna informacja i promocja programu, wsparcie procesu przygotowania do korzystania z funduszy strukturalnych).

Działania w ramach osi:

Dz. 8.1. Wsparcie procesu zarządzania i wdrażania RPO

Dz. 8.2. Działania informacyjne i promocyjne

Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007–2013 realizujący cel strategiczny NSRO, którym jest: *„Tworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej”* będzie również w sposób komplementarny z pozostałymi programami, realizować poszczególne cele horyzontalne założone w NSRO. Do programów tych należą: Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko (finansowany ze środków EFRR i Funduszu Spójności), Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka (finansowany ze środków EFRR), Program Operacyjny Kapitał Ludzki (finansowany ze środków EFS), Program Operacyjny Pomoc Techniczna (finansowany ze środków EFRR) oraz Programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej (finansowane ze środków EFRR).

Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007–2013 jest programem wieloletnim, zamierzonym z jednej strony jako narzędzie realizacji postulatów Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego i ustaleń Planu Zagospodarowania Przestrzennego tego województwa, z drugiej zaś jako narzędzie realizacji Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia i Strategicznych Wytycznych Wspólnoty dla okresu 2007–2013.

1.3 Ogólne informacje dotyczące sposobu finansowania programu

Program będzie finansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, publicznych środków krajowych i środków prywatnych. Łączna wartość zaangażowanych środków w realizację Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007–2013 szacowana jest na minimum 1 245 mln euro, z czego 1 118,8 mln euro stanowić będą środki publiczne, w tym 167,8 mln euro krajowe środki publiczne. Ze środków wkładu wspólnotowego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego będzie pochodziło 951 mln euro.

Podział środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007–2013 na poszczególne osie priorytetowe (w %) przedstawia się następująco:

Nazwa osi priorytetowej	Udział środków przeznaczonych na realizację celów osi w ogólnej kwocie wkładu wspólnotowego
1. Rozwój infrastruktury technicznej	25,1%
2. Zachowanie i racjonalne użytkowanie środowiska	12,4%
3. Rozwój infrastruktury społecznej	13,0%
4. Rozwój infrastruktury społeczeństwa informacyjnego	6,0%
5. Wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstw	26,5%
6. Wsparcie rozwoju turystyki	5,0%
7. Wspieranie przemian w miastach i w obszarach wymagających odnowy	9,0%
8. Pomoc techniczna	3,0%

1.3.1 Montaż finansowy w projektach

1. Wkład własny beneficjenta – w przypadku beneficjentów będących jednostkami samorządu terytorialnego – beneficjent zobowiązany jest by jego wkład własny składał się ze środków własnych lub pożyczek w stopniu odpowiadającym 10% wartości wydatków kwalifikowanych projektu. Środki te nie mogą być zastępowane środkami pochodzącymi z części budżetowych poszczególnych dysponentów, funduszy celowych lub innych środków publicznych.
2. Maksymalny udział dofinansowania w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu wynosi odpowiednio:
  - a) do 85% w przypadku nie występowania pomocy publicznej i składa się w 100% ze środków EFRR,
  - b) 100% w przypadku państwowych jednostek budżetowych i składa się maksymalnie w 85% ze środków EFRR i przynajmniej w 15% ze środków budżetu państwa,
  - c) do wysokości określonej w odpowiednich przepisach dot. pomocy publicznej i składa się w 85% ze środków EFRR i 15% ze środków budżetu państwa.
3. Możliwość wsparcia projektu w formie zaliczki zostanie każdorazowo określona w umowie o dofinansowanie projektu.

1.4 Informacje na temat kwalifikowalności

Zasady kwalifikowalności zostały zamieszczone w następujących dokumentach:

- Krajowe wytyczne dotyczące kwalifikowania wydatków w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w okresie programowania 2007-2013. Dokument ten został przygotowany przez Instytucję Koordynującą NSRO i zawiera wytyczne dotyczące kwalifikowania wydatków dla funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w myśl art. 56 ust. 4 Rozporządzenia nr 1083/2006 z późniejszymi zmianami. Wytyczne odnoszą się do wydatków ponoszonych przez beneficjenta zarówno w ramach współfinansowania krajowego, jak i ze środków wspólnotowych w ramach realizacji projektów.
- Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013⁵.
- Załącznik nr 6 do niniejszego dokumentu.

1.5 Opis systemu wyboru projektów

Na podstawie Ustawy w ramach procedur wdrażania programów mogą być finansowane projekty indywidualne, systemowe oraz wyłonione w trybie konkursu.

Zgodnie z art. 65 Rozporządzenia nr 1083/2006 Komitet Monitorujący RPO zatwierdza kryteria wyboru finansowanych operacji w ramach danego programu, stanowiące załącznik do uchwały Komitetu w tej sprawie. Projekt kryteriów wyboru finansowanych operacji w ramach programu operacyjnego przygotowujący jest przez Instytucję Zarządzającą w oparciu o zatwierdzony przez nią Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego

---

⁵ Uchwała Zarządu Województwa Nr 27/306/08 z dnia 10 kwietnia 2008 r. z późn. zmianami

Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013. Szczegółowe procedury w zakresie wyboru i zatwierdzania projektów zawarte są w „Instrukcji Wykonawczej dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013”.

Instytucja Zarządzająca zapewnia przejrzystość operacji oraz dba o ich zgodność wyznaczoną art. 13 (1) Rozporządzenia KE 1828/2006.

Wnioski o dofinansowanie składane są zgodnie z „Trybem składania wniosków o dofinansowanie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013”.

1.5.1 Tryb dotyczący projektów indywidualnych

Możliwość umiejscowienia w Regionalnym Programie Operacyjnym projektów indywidualnych została zapisana w Ustawie.

Podstawą do opracowania Indykatywnego Wykazu Indywidualnych Projektów Kluczowych oraz realizacji projektów kluczowych są wytyczne Ministerstwa Rozwoju Regionalnego pod nazwą „Wytyczne w zakresie jednolitego systemu zarządzania i monitoringu projektów indywidualnych”.

Definicja indywidualnych projektów kluczowych zawarta jest w wytycznych. Zgodnie z wytycznymi stanowią one przedsięwzięcia inwestycyjne o strategicznym znaczeniu dla realizacji programu operacyjnego, których wdrożenie jest niezwykle istotne z punktu widzenia osiągnięcia zakładanych wskaźników rozwoju społeczno-gospodarczego kraju, danego sektora bądź województwa.

Projekty kluczowe realizują strategię rozwoju i ich Wykaz stanowi załącznik do Uszczegółowienia RPO WK-P. Na liście projektów kluczowych umieszczono projekty rozwiązujące problemy regionu o charakterze strukturalnym i oddziaływujące na jak największą jego część. Wśród projektów kluczowych znajdują się również projekty własne Samorządu Województwa.

Projekty zawarte w Indykatywnym Wykazie Indywidualnych Projektów Kluczowych posiadają warunkową deklarację ich realizacji, co jest związane z zarezerwowaniem środków w ramach budżetu Programu.

Prace nad Indykatywnym Wykazem Indywidualnych Projektów Kluczowych zostały podzielone pomiędzy trzy departamenty w Urzędzie Marszałkowskim:

- **Departament Planowania Strategicznego i Gospodarczego**

- przeprowadza prace w zakresie konsultacji, naboru propozycji projektowych i oceny pod kątem realizacji strategii województwa oraz innych dokumentów planistycznych

- **Departament Polityki Regionalnej**

- opracowuje wstępny Wykaz Indywidualnych Projektów Kluczowych, na podstawie przeprowadzonej analizy propozycji projektowych w oparciu o kryteria wyznaczone programem,

- przeprowadza konsultacje społeczne,

- opracowuje i aktualizuje Wykaz Indywidualnych Projektów Kluczowych,

- przygotowuje pre-umowy z beneficjentami,

- monitoruje działania zmierzające do złożenia wniosku o dofinansowanie.

- **Departament Wdrażania RPO**

- przeprowadza prace w zakresie oceny formalnej i merytorycznej (w tym strategicznej) kompletnej dokumentacji projektowej,

-koordynuje proces podpisania umowy o dofinansowanie z beneficjentem.

Funkcjonowanie indywidualnych projektów kluczowych dla RPO WK-P przebiega w następujących etapach:

- przeprowadzenie naboru propozycji projektowych,
- przygotowanie wstępnego Wykazu Indywidualnych Projektów Kluczowych dla RPO WK-P i zatwierdzenie go przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego,
- konsultacje społeczne,
- zatwierdzenie przez Komitet Monitorujący kryteriów oceny projektów,
- akceptacja i obwieszczenie ostatecznego Indykatywnego Wykazu Indywidualnych Projektów Kluczowych przez Instytucję Zarządzającą,
- podpisanie pre-umów i monitorowanie procesu przygotowania projektów kluczowych do złożenia pełnego wniosku o dofinansowanie,
- przygotowanie dokumentacji do projektów przez wnioskodawców zgodnie z harmonogramem załączonym do pre-umowy,
- ocena formalna pełnej dokumentacji,
- rejestracja wniosków o dofinansowanie,
- ocena merytoryczna,
- zatwierdzenie przez Zarząd Województwa projektów wybranych do realizacji,
- podpisanie umów o dofinansowanie,
- ogłoszenie listy projektów objętych dofinansowaniem,
- wdrożenie projektów.

1. Przeprowadzenie naboru propozycji projektowych

Za przeprowadzenie pierwszego naboru propozycji projektowych odpowiedzialny jest Departament Planowania Strategicznego i Gospodarczego. Na podstawie nadesłanych skróconych kart projektów dokonuje się wstępnej selekcji, która prowadzi do wyłonienia strategicznych dla rozwoju regionu inwestycji. Następnie Departament Polityki Regionalnej opracowuje wstępny Wykaz Indywidualnych Projektów Kluczowych, na podstawie przeprowadzonej analizy propozycji projektowych w oparciu o kryteria wyznaczone programem. Analiza ta dotyczy wstępnych założeń zawartych w propozycji projektowej.

2. Zatwierdzenie przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego Wstępnego Wykazu Indywidualnych Projektów Kluczowych dla RPO

Powstała lista wyselekcjonowanych projektów tworzy Wstępny Wykaz Indywidualnych Projektów Kluczowych, który został przedłożony do zatwierdzenia Zarządowi Województwa.⁶

3. Konsultacje społeczne

Wstępny Wykaz Indywidualnych Projektów Kluczowych został poddany procesowi szerokich konsultacji społecznych. Konsultacje prowadzone są poprzez:

- strony internetowe IZ,
- konferencje uzgodnieniowe obejmujące poszczególne sektory interwencji

---

⁶ Uchwała Zarządu Województwa Nr 75/964/07 z dnia 14 listopada 2007 r.

indywidualnych projektów kluczowych.

- prezentację listy na stałej Konferencji powołanej przez wojewodę zgodnie z art. 7 Ustawy.⁷

4. Akceptacja i obwieszczenie ostatecznych wykazów projektów kluczowych

Po uwzględnieniu uzasadnionych zmian wynikających z przeprowadzonych konsultacji społecznych Zarząd Województwa:

- uchwała ostateczną wersję Indykatorywnego Wykazu Indywidualnych Projektów Kluczowych,
- publikuje obwieszczenie.

W ramach Wykazu Indywidualnych Projektów Kluczowych wyróżnia się przedsięwzięcia przeznaczone do realizacji w pierwszej kolejności, stanowią one listę projektów podstawowych, natomiast projekty, które mogą być zrealizowane poprzez włączenie na listę projektów podstawowych na warunkach określonych w pkt 49 Wytycznych określa się mianem projektów rezerwowych.

5. Podpisanie umów przedwstępnych (pre-umów) z wnioskodawcami

IZ RPO zawiera z wnioskodawcą pre-umowę, której celem jest ujęcie w formalne ramy praw i obowiązków wnioskodawcy w zakresie prawidłowego i terminowego przygotowania projektu do realizacji oraz Instytucji Zarządzającej, jako strony odpowiedzialnej za sprawne wdrażanie programu. Pre-umowa musi zostać podpisana w czasie nie dłuższym niż 6 miesięcy od daty ogłoszenia⁸ ostatecznej wersji Indykatorywnego Wykazu Indywidualnych Projektów Kluczowych.

Wykaz elementów z których składać będzie się pre-umowa:

- informacja o stronach umowy,
- prawa i obowiązki stron,
- harmonogram opracowania projektu,
- inne elementy określone przez IZ RPO.

Działania zmierzające do podpisania pre-umowy koordynowane są przez Departament Polityki Regionalnej/Biuro Programowania i Ewaluacji.

IZ RPO dokonuje również usunięcia projektu z wykazu w przypadku wystąpienia okoliczności opisanych w pkt 43 Wytycznych w zakresie jednolitego systemu zarządzania i monitorowania projektów indywidualnych.

6. Przygotowanie przez wnioskodawców dokumentacji do projektów zgodnie z harmonogramem załączonym do pre-umowy

Po podpisaniu pre-umowy wnioskodawca przygotowuje wniosek o dofinansowanie wraz z załącznikami, w terminach wynikających z harmonogramu zapisanego w pre-umowie przy wsparciu Departamentu Polityki Regionalnej/Biura Programowania i Ewaluacji. Wnioskodawca zobowiązany jest złożyć kompletną dokumentację do Departamentu Wdrażania RPO w celu przeprowadzenia oceny wniosku.

---

⁷ Przepis przestał obowiązywać wraz z dniem wejścia w życie Ustawy z dnia 7 listopada 2008 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z wdrażaniem funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności

⁸ Dziennik Urzędowy Województwa Kujawsko-Pomorskiego Nr 50 poz. 767 z dnia 28 marca 2008 r.

Wnioskodawca będzie zobowiązany do przedłożenia odpowiednio następujących dokumentów wniosku o dofinansowanie wraz z załącznikami wskazanymi w pre-umowie.

Departament Polityki Regionalnej odpowiedzialny jest za wsparcie wnioskodawcy w dążeniu do pełnego przygotowania projektów do realizacji. W razie konieczności może zdecydować o udzieleniu wnioskodawcy dodatkowego wsparcia w ramach posiadanych uprawnień i możliwości.

Departament Polityki Regionalnej zarządza wsparciem technicznym udzielanym poszczególnym wnioskodawcom w ramach środków finansowych z poszczególnych osi priorytetowych, w ramach których realizowany będzie projekt.

Możliwe jest również udzielenie pomocy na rzecz wnioskodawców z PO Pomoc Techniczna, która realizowana będzie w formie pomocy doradczej świadczonej na rzecz instytucji zgodnie z warunkami ogólnymi przedstawionymi w rozdziale 5 Wytocznych w zakresie jednolitego systemu zarządzania i monitorowania projektów indywidualnych.

7. Ocena formalna pełnej dokumentacji

Po przedłożeniu kompletu dokumentacji dokonana zostanie ocena formalna wniosku. Ocena formalna jest oceną w systemie „tak-nie”, niespełnienie jednego z kryteriów formalnych powoduje odrzucenie wniosku. Oceny formalnej dokonują pracownicy Departamentu Wdrażania RPO Urzędu Marszałkowskiego zgodnie z kryteriami określonymi przez IZ RPO i zatwierdzonymi przez Komitet Monitorujący. Ocena prowadzona jest zgodnie z zasadą „dwóch par oczu”. Wnioskodawca zostaje pisemnie poinformowany o wynikach oceny. Na etapie oceny formalnej dopuszcza się jednokrotną poprawę błędów w terminie określonym przez IZ RPO. Po uzyskaniu statusu „poprawności formalnej” wniosek zostaje zarejestrowany i przekazany do oceny merytorycznej.

8. Rejestracja wniosków o dofinansowanie

Wniosek, który przeszedł pozytywnie procedurę oceny formalnej podlega rejestracji w systemie informatycznym (zgodnie z zasadami jednolitej identyfikacji dokumentów w KSI (SIMIK 07-13)). Rejestracji dokonują pracownicy Departamentu Wdrażania RPO.

9. Ocena merytoryczna

W ramach oceny merytorycznej wniosku sprawdza się opracowaną przez wnioskodawcę dokumentację pod kątem stopnia spełniania kryteriów merytorycznych zatwierdzonych przez Komitet Monitorujący. Ocenie tej podlegają zagadnienia obowiązkowe dla wszystkich RPO jak również szczegółowe uwzględniające specyfikę RPO WK-P. Ocena prowadzona jest przez Komisję Konkursową. Komisja Konkursowa może za pośrednictwem Departamentu Wdrażania RPO zwrócić się do eksperta z listy krajowej Ministerstwa Rozwoju Regionalnego o wydanie ekspertyzy.

Na etapie oceny merytorycznej dopuszczalne jest udzielenie wyjaśnień. Wnioskodawca jest informowany pisemnie o wynikach oceny merytorycznej przez Departament Wdrażania RPO.

10. Zatwierdzenie przez Zarząd Województwa projektów wybranych do realizacji

Po podjęciu decyzji o przyznaniu dofinansowania IZ ogłasza na stronie internetowej listę projektów wyłonionych do dofinansowania oraz informuje pisemnie każdego

z wnioskodawców o wynikach rozpatrzenia jego wniosku. Informacja o wyborze projektów jest każdorazowo przekazywana do wiadomości Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

11. Podpisanie umów o dofinansowanie

Umowę o dofinansowanie przygotowuje Departament Wdrażania RPO, a podpisuje ją dwóch członek Zarządu bądź Dyrektor Departamentu Wdrażania RPO.

Podpisanie umowy nie może nastąpić przed zatwierdzeniem programu operacyjnego przez Komisję Europejską bądź przed uchwałą Rady Ministrów określoną w art. 20 ust. 4 Ustawy. Każda umowa podlega rejestracji w systemie informatycznym (zgodnie z zasadami jednolitej identyfikacji dokumentów w KSI (SIMIK 07-13)) oraz w Departamencie Administracji. Za poprawność przebiegu wyżej opisanej procedury odpowiedzialni są pracownicy Departamentu Wdrażania RPO. Uchwałę w sprawie dofinansowania projektu, którego beneficjentem jest Samorząd Województwa podejmuje IZ.

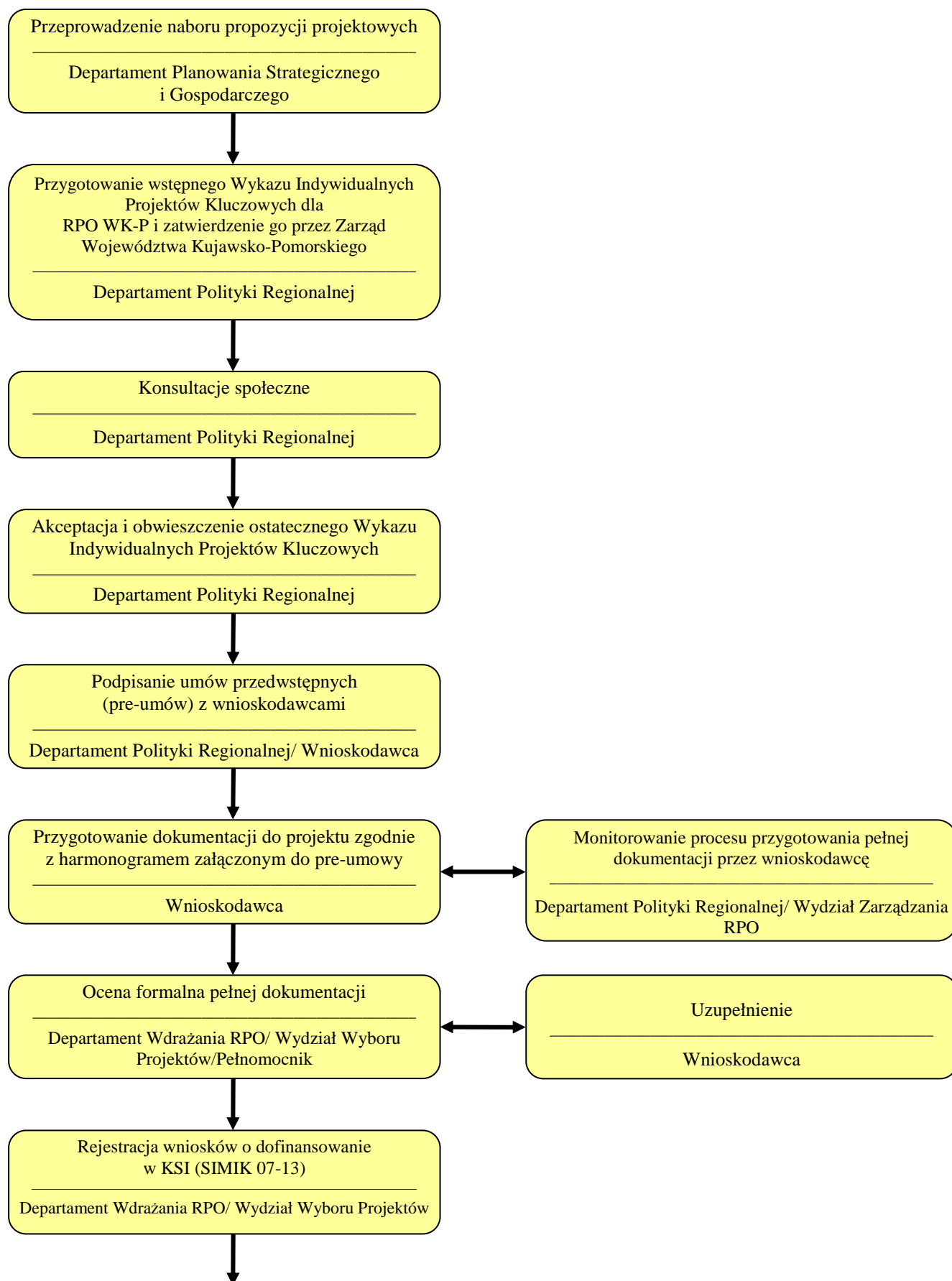
12. Ogłoszenie listy projektów objętych dofinansowaniem

Departament Wdrażania RPO odpowiedzialny za przyjmowanie i ocenę wniosków powiadamia wnioskodawcę o wynikach rozpatrzenia jego wniosku. IZ ogłasza wyniki przeprowadzonego postępowania na stronie internetowej.

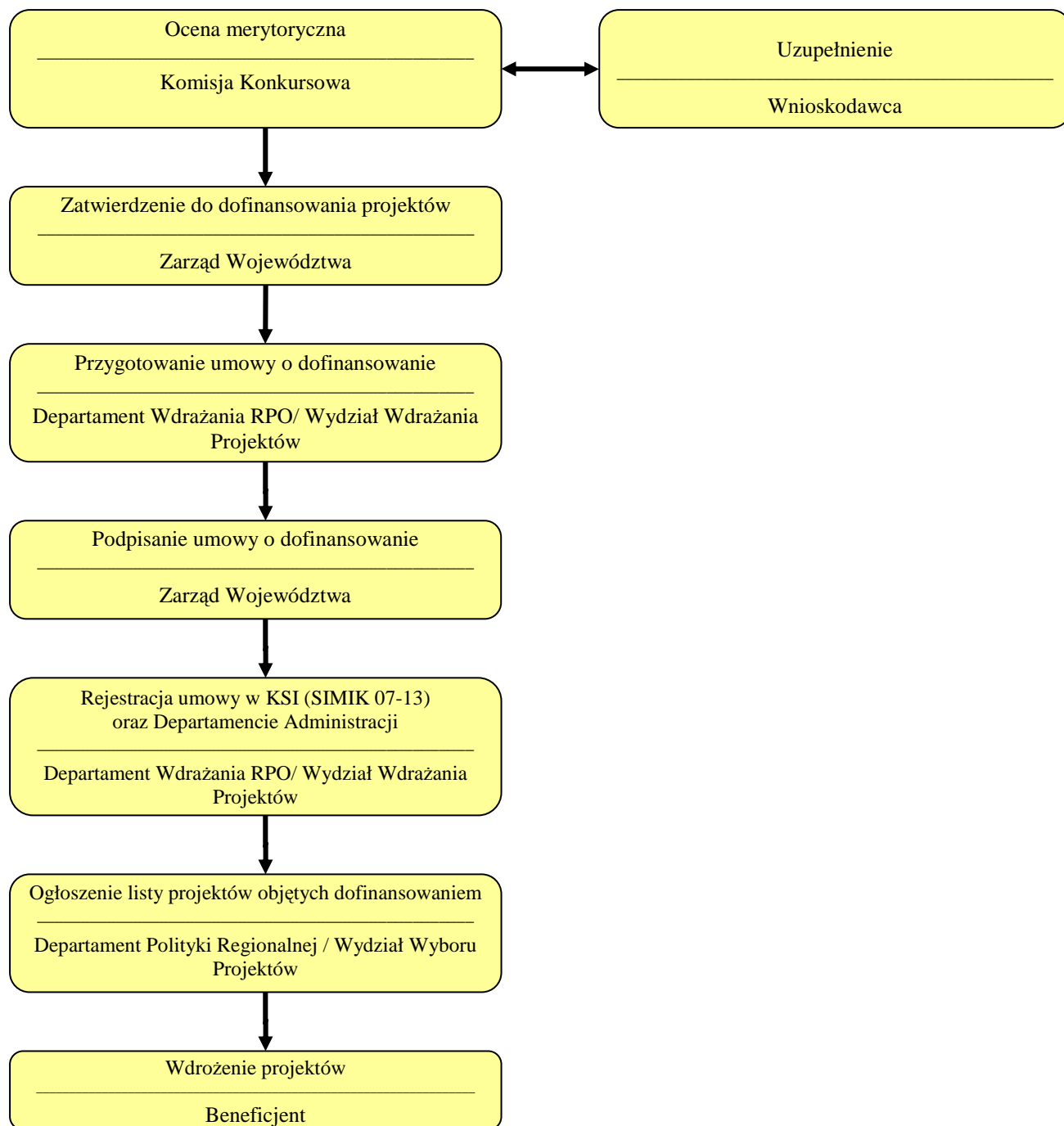
13. Wdrożenie projektów

Projekt zaakceptowany i wybrany do dofinansowania przez Zarząd Województwa wdrażany jest przez beneficjenta końcowego.

Schemat 1. Ścieżka wyboru projektów indywidualnych

1.5.2 Tryb konkursowy

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 3 Ustawy w ramach programów mogą być finansowane projekty wyłonione w trybie konkursu.

Tryb konkursowy przewiduje formę konkursów zamkniętych i otwartych. IZ określi każdorazowo w ogłoszeniu o konkursie wybraną formę przyjmowania wniosków. Tryb konkursowy przeprowadzony może być z preselekcją bądź bez preselekcji. IZ określi każdorazowo w ogłoszeniu o konkursie tryb naboru.

Konkurs zamknięty organizowany jest cyklicznie. W procedurze tej określa się z góry termin naboru wniosków, wyznaczając datę otwarcia i zamknięcia przyjmowania wniosków.

W konkursie otwartym nabór wniosków i ich ocena prowadzone są w sposób ciągły, do wyczerpania określonego limitu środków lub do zamknięcia konkursu uzasadnionego odpowiednią decyzją IZ. Wyniki oceny są ogłaszane cyklicznie bądź na bieżąco.

1. Koncepcja projektu

Potencjalni beneficjenci Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego 2007-2013 przygotowują koncepcje projektów zgodnie z Uszczegółowieniem RPO.

2. Ogłoszenie konkursu/Preselekcja

O ile IZ tak zadecyduje, stosowane będzie narzędzie preselekcji, czyli wstępnego kwalifikowania projektów w pierwszej fazie konkursu, w celu jak najwcześniejszego zidentyfikowania projektów niekwalifikowanych. Preselekcja projektów będzie dokonywana przez pracowników Wydziału Wyboru Projektów w Departamencie Wdrażania RPO. W prasie i na stronach internetowych urzędu pojawi się ogłoszenie o przeprowadzeniu konkursu wraz z preselekcją.

W odpowiedzi na ogłoszenie o konkursie z preselekcją wnioskodawca przedkłada do Departamentu Wdrażania RPO wypełniony i odpowiednio podpisany, jak również opieczetowany wniosek o dofinansowanie projektu w ramach RPO WKP wraz z kartą dotyczącą stanu przygotowania załączników, zgodnie z Trybem składania wniosków o dofinansowanie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013 dla danego konkursu.

Ocena wniosku o dofinansowanie projektu złożonego na etapie preselekcji będzie polegała na zbadaniu zgodności koncepcji przedłożonej przez wnioskodawcę we wniosku z kryteriami dostępu jak również kryteriami formalnymi, zatwierdzonymi przez Komitet Monitorujący, które będą miały swoje odzwierciedlenie na liście sprawdzającej. Ocena prowadzona będzie zgodnie z zasadą „dwóch par oczu”. Niespełnienie któregoś z kryteriów dostępu spowoduje odrzucenie projektu na tym etapie oceny, natomiast niespełnienie któregoś z kryteriów formalnych nie skutkuje odrzuceniem projektu.

Wnioskodawca zostanie poinformowany pisemnie o wynikach preselekcji przez Departament Wdrażania RPO i jednocześnie o terminie wyznaczonym na złożenie wniosku wraz z pełną dokumentacją. Termin wyznaczony na złożenie pełnej dokumentacji nie może być krótszy niż 30 dni roboczych i dłuższy niż 6 miesięcy od dnia otrzymania przez wnioskodawcę stosownego pisma w tej sprawie i dotyczy jednakowo wszystkich wnioskodawców, którzy złożyli wnioski o dofinansowanie w danym naborze. W związku z tym, że preselekcja jest pierwszym etapem ogłoszonego konkursu, Wnioskodawca, który nie wziął udziału w etapie preselekcji, tj. nie złożył wniosku w odpowiedzi na ogłoszony konkurs w wyznaczonym terminie naboru wniosków, nie ma możliwości złożenia wniosku

o dofinansowanie wraz z pełną dokumentacją do oceny w kolejnym etapie konkursu. Informacja o tym, czy w konkursie zastosowana będzie preselekcja będzie umieszczana w harmonogramie konkursów i Trybie wyboru projektów dla danego konkursu

W zależności od działania w ramach poszczególnych osi będą ogłaszane konkursy zamknięte bądź też otwarte, co każdorazowo odzwierciedlone będzie w ogłoszeniu o konkursie. Za przygotowanie projektu ogłoszenia odpowiada Departament Wdrażania RPO. Treść ogłoszenia jest przekazywana do akceptacji Departamentu Polityki Regionalnej. Po akceptacji treści ogłoszenia jest ono publikowane w prasie regionalnej i zamieszczane na stronach internetowych Urzędu Marszałkowskiego na co najmniej 30 dni kalendarzowych przed rozpoczęciem naboru wniosków.

W przypadku ogłoszenia konkursu bez preselekcji, wnioskodawca składa w Departamencie Wdrażania RPO, wypełniony i odpowiednio podpisany, jak również opieczetowany wniosek o dofinansowanie projektu w ramach RPO WK-P zgodnie z Trybem składania wniosków o dofinansowanie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013 dla danego konkursu, wraz z pełną wymaganą dokumentacją.

Ogłoszenie o konkursie publikowane na stronach internetowych IZ RPO WKP:

- nazwę programu,
- nazwę osi i działania,
- rodzaj projektów podlegających dofinansowaniu,
- rodzaj podmiotów, które mogą ubiegać się o dofinansowanie projektów,
- kwotę środków przeznaczonych na dofinansowanie projektów,
- poziom dofinansowania projektów,
- maksymalną kwotę dofinansowania projektu, o ile kwota została tak ustalona,
- kryteria wyboru projektów,
- termin rozstrzygnięcia konkursu,
- wzór wniosku o dofinansowanie projektu,
- termin, miejsce i sposób składania wniosków o dofinansowanie projektu,
- wzór umowy o dofinansowanie projektu,
- informację o środkach odwoławczych przysługujących wnioskodawcy

Ogłoszenie o konkursie publikowane w prasie będzie zawierało:

- nazwę programu,
- nazwę osi i działania,
- kwotę środków przeznaczonych na dofinansowanie w ramach działania,
- poziom dofinansowania projektów,
- kryteria wyboru projektów,
- termin rozstrzygnięcia konkursu,
- termin, miejsce i sposób składania wniosków o dofinansowanie projektów,
- adres strony internetowej, na której zamieszczono ogłoszenie o konkursie wraz z podaniem szczegółowych wytycznych dotyczących składania wniosków.

3. Złożenie wniosku o dofinansowanie

Jeżeli w danym konkursie zastosowano mechanizm preselekcji wnioskodawcy, którzy z niego nie skorzystali nie mają możliwość złożenia pełnej dokumentacji w odpowiedzi na konkurs.

Po weryfikacji wniosku o dofinansowanie oraz stosownych oświadczeń na etapie preselekcji, wnioskodawca składa pełną dokumentację projektową do Departamentu Wdrażania RPO. Wnioskodawca zobowiązany będzie do złożenia następujących dokumentów wniosku o dofinansowanie wraz z załącznikami wskazanymi w Trybie przewidzianym dla danego konkursu.

4. Ocena formalna

Po przedłożeniu kompletu dokumentacji dokonana zostanie ocena formalna wniosku. Ocena formalna jest oceną w systemie „tak-nie”, niespełnienie jednego z kryteriów formalnych powoduje odrzucenie wniosku. Oceny formalnej dokonują pracownicy Departamentu Wdrażania RPO Urzędu Marszałkowskiego zgodnie z kryteriami określonymi przez IZ RPO i zatwierdzonymi przez Komitet Monitorujący. Ocena prowadzona jest zgodnie z zasadą „dwóch par oczu”. Wnioskodawca zostaje pisemnie poinformowany o wynikach oceny. Na etapie oceny formalnej dopuszcza się jednokrotną poprawę błędów w terminie określonym przez IZ RPO. Po uzyskaniu statusu „poprawności formalnej” wniosek zostaje zarejestrowany i przekazany do oceny merytorycznej.

5. Rejestracja wniosków o dofinansowanie

Wniosek, który przeszedł pozytywnie procedurę oceny formalnej podlega rejestracji w systemie informatycznym (zgodnie z zasadami jednolitej identyfikacji dokumentów w KSI (SIMIK 07-13)). Rejestracji dokonują pracownicy Departamentu Wdrażania RPO.

6. Ocena merytoryczna

W ramach oceny merytorycznej wniosku sprawdza się opracowaną przez wnioskodawcę dokumentację pod kątem stopnia spełniania kryteriów merytorycznych zatwierdzonych przez Komitet Monitorujący. Ocenie tej podlegają zagadnienia obowiązkowe dla wszystkich RPO jak również szczegółowe uwzględniające specyfikę RPO WK-P. Ocena prowadzona jest przez Komisję Konkursową. Komisja Konkursowa może za pośrednictwem Departamentu Wdrażania RPO zwrócić się do eksperta z listy krajowej Ministerstwa Rozwoju Regionalnego o wydanie ekspertyzy.

Na etapie oceny merytorycznej dopuszczalne jest udzielenie wyjaśnień. Wnioskodawca jest informowany pisemnie o wynikach oceny merytorycznej przez Departament Wdrażania RPO.

7. Wybór projektów

Zarząd Województwa dokonuje w drodze uchwały ostatecznego wyboru z listy rankingowej projektów do realizacji.

8. Ogłoszenie wyników konkursu

Po podjęciu decyzji o przyznaniu dofinansowania IZ ogłasza na stronie internetowej listę projektów wyłonionych do dofinansowania oraz informuje pisemnie każdego z wnioskodawców o wynikach rozpatrzenia jego wniosku.

9. Przekazanie ostatecznej listy projektów wybranych do wiadomości Komitetu Monitorującego

Informacja o wyborze projektów jest każdorazowo przekazywana do wiadomości Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

10. Podpisanie umowy o dofinansowanie projektu

Podstawą wszczęcia działań zmierzających do podpisania umowy o dofinansowanie jest podjęcie przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego uchwały wybierającej projekty do dofinansowania. Umowę o dofinansowanie z beneficjentem przygotowuje Departament Wdrażania RPO, a podpisuje ją członków Zarządu bądź Dyrektor Departamentu Wdrażania RPO.

Umowa jest sporządzana według wzoru określonego przez IZ RPO na podstawie kompletnego wniosku o dofinansowanie projektu, stanowiącego załącznik do umowy.

Umowy zawierane z beneficjentami powinny zawierać przynajmniej następujące elementy:

- strony umowy,
- tytuł projektu,
- nazwa programu operacyjnego, w ramach którego realizowany będzie projekt,
- wartość umowy oraz planowana wartość projektu,
- planowana wartość wydatków kwalifikowalnych,
- przyznana kwota dofinansowania ze środków publicznych, w tym określenie jej wartości procentowej w stosunku do wartości wydatków kwalifikowalnych,
- wielkość wkładu własnego beneficjenta,
- formę dofinansowania (finansowanie zaliczkowe i/lub refundacja poniesionych wydatków), warunki rozliczenia płatności,
- obowiązek stosowania przepisów związanych z rozliczeniem dotacji ze środków publicznych w przypadku finansowania projektu w formie dotacji,
- informacje o rachunku bankowym beneficjenta,
- obowiązki beneficjenta w zakresie sprawozdawczości,
- obowiązki beneficjenta w zakresie audytu i kontroli,
- obowiązki beneficjenta w zakresie przestrzegania polityk wspólnotowych,
- minimalny zakres obowiązków beneficjenta w zakresie promocji i informacji,
- klauzula zobowiązująca Beneficjenta do zapewnienia trwałości projektu,
- sposób i terminy przechowywania dokumentacji,
- tryb i zakres wprowadzania zmian do umowy i do wniosku,
- okoliczności powodujące rozwiązanie umowy,
- okoliczności powodujące zwrot dofinansowania i związane z tym konsekwencje w przypadku finansowania zaliczkowego oraz refundacji,
- informacje o ewentualnych zabezpieczeniach prawidłowej realizacji projektu.

Do umowy, w formie załącznika dołączany jest harmonogram rzeczowo finansowy realizacji projektu. W harmonogramie powinny zostać umieszczone najważniejsze etapy realizacji projektu oraz wskaźniki postępu rzeczowego.

W umowie o dofinansowanie zostaje określony numer rachunku bankowego, na który przekazywane będą środki na finansowanie projektu. Każda zmiana numeru rachunku bankowego powinna zostać zgłoszona w formie pisemnej, niezwłocznie do Departamentu Wdrażania RPO. Uchwałę w sprawie dofinansowania projektu, którego beneficjentem jest Samorząd Województwa podejmuje IZ.

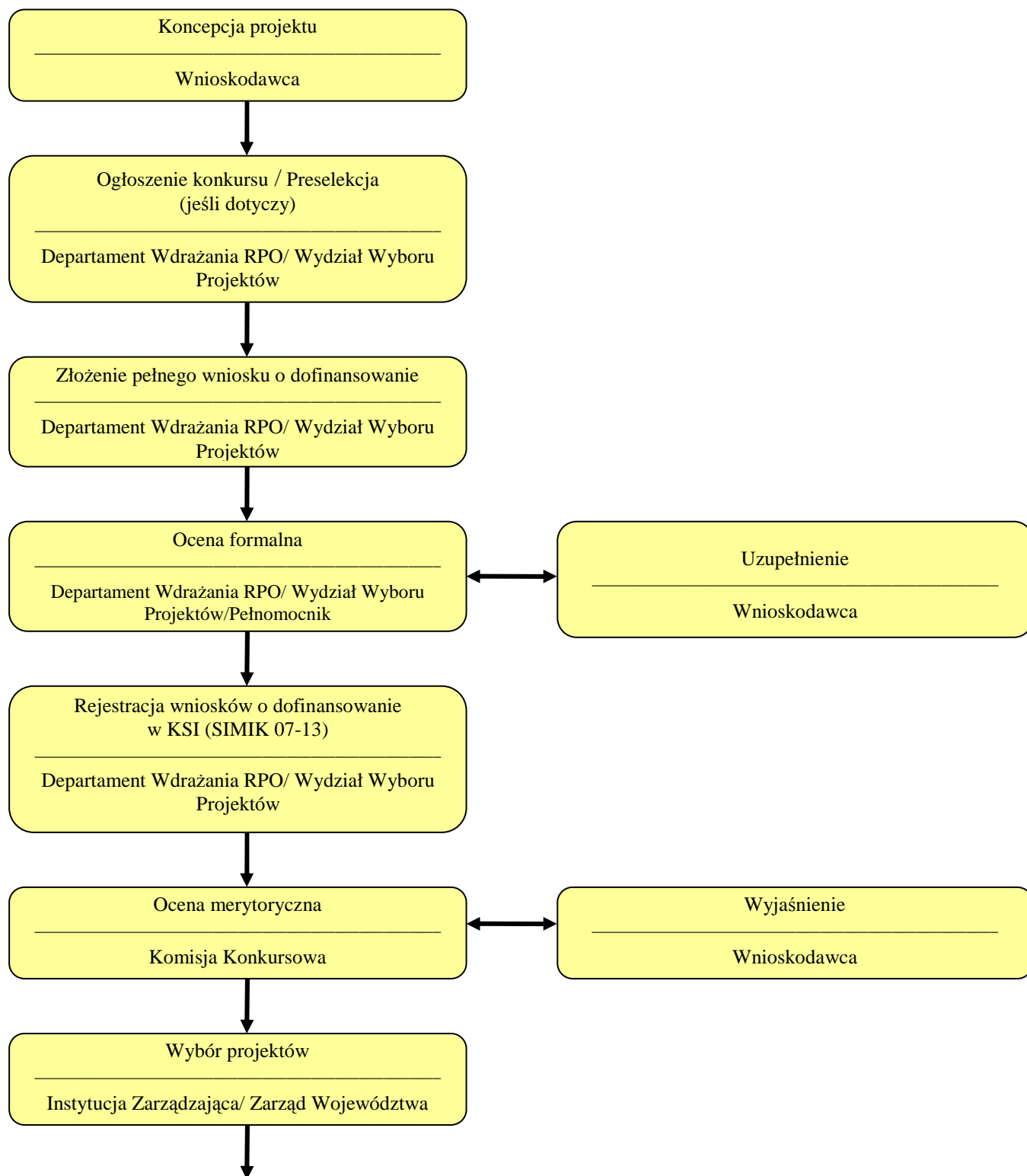
11. Rejestracja umów o dofinansowanie w systemie informatycznym

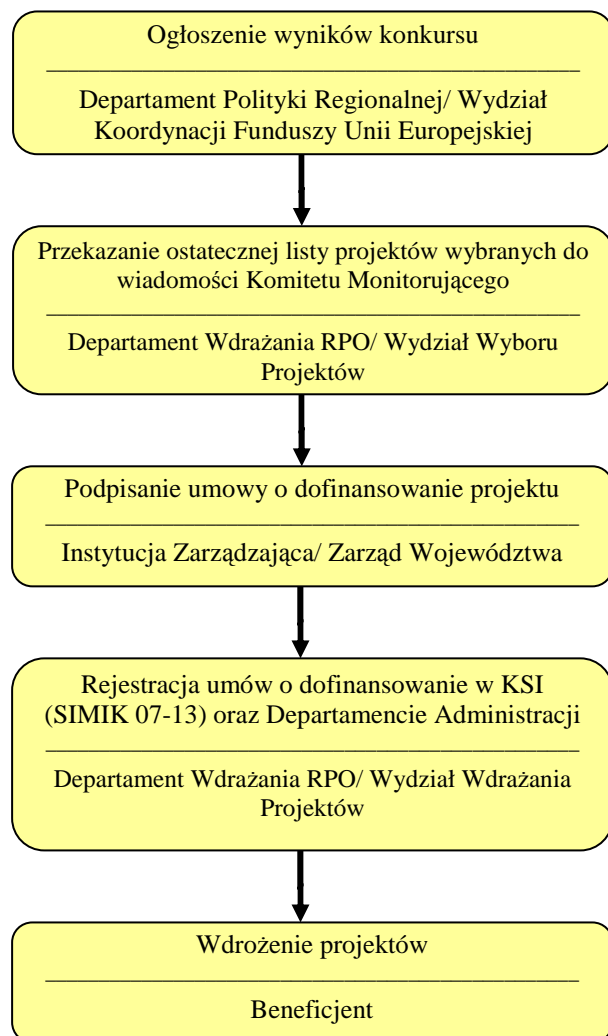
Wydział Wdrażania Projektów Departamentu Wdrażania RPO prowadzi bazę elektroniczną zawartych umów o dofinansowanie. Każda umowa podlega rejestracji w systemie informatycznym (zgodnie z zasadami jednolitej identyfikacji dokumentów w KSI (SIMIK 07-13)) oraz w Departamencie Administracji.

12. Procedura odwoławcza

Ustawa w art. 30b. ust. 1. określa ogólne zasady, jakimi należy kierować się przy wnoszeniu środków odwoławczych w sytuacji, kiedy projekt nie został wybrany do dofinansowania. Wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy danego wnioskodawcy wpływa do Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym, gdzie jest rozpatrywany. O wyniku rozpatrzenia wniesionego środka odwoławczego wnioskodawca jest informowany pisemnie wraz z pouczeniem o możliwości wniesienia skargi do wojewódzkiego sądu administracyjnego, na zasadach określonych w art. 30c Ustawy.

Schemat 2. Ścieżka wyboru projektu w trybie konkursowym

1.5.3 Tryb wyboru projektów z pomocy technicznej

Propozycje projektów pomocy technicznej przygotowywane są przez wnioskodawcę – Instytucję Zarządzającą RPO (Departament Polityki Regionalnej) w formie wniosku o dofinansowanie realizacji projektu w ramach osi Priorytetowej VIII – Pomoc Techniczna zwanego dalej wnioskiem. Nabór wniosków ma charakter otwarty. Biuro Komunikacji i Pomocy Technicznej składa wniosek w wersji papierowej w 2 egzemplarzach (oryginał plus kopia) oraz w formie elektronicznej (na dyskiecie lub na płycie CD) do Departamentu Wdrażania RPO – Biura Wyboru Projektów. Kopie wniosków powinny być na pierwszej stronie potwierdzone za zgodność z oryginałem. Departament Wdrażania RPO przyjmuje i rejestruje zgłoszone wnioski. Każdy wniosek sprawdzany jest pod względem kompletności oraz oceniany jest w oparciu o kryteria formalne oraz w oparciu o kryteria merytoryczne przyjęte przez Komitet Monitorujący.

1. Przygotowanie wniosku o dofinansowanie

Pracownicy Biura Komunikacji i Pomocy Technicznej przygotowują wniosek o dofinansowanie na odpowiednim formularzu określonym przez IZ RPO w ramach priorytetu Pomoc Techniczna Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko – Pomorskiego.

Wniosek o dofinansowanie jest opracowywany na podstawie zapotrzebowania przedstawionego przez biura Departamentu Wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego oraz biura Wydziału Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym i Wydziału Koordynacji Departamentu Polityki Regionalnej. Każde biuro przekazuje dwa razy w roku (grudzień, maj) do Biura Komunikacji i Pomocy Technicznej zapotrzebowanie na zatrudnienie, sprzęt i wyposażenie biurowe wg odpowiedniego wzoru zamówienia – Druk Pomocy Technicznej. Wniosek przekazany zostaje do akceptacji Dyrektora Departamentu Polityki Regionalnej.

2. Ocena formalna

Ocena formalna odbywa się w oparciu o kryteria formalne przyjęte przez Komitet Monitorujący. Na tym etapie oceny dopuszczalna jest poprawa danego błędu. Wynik oceny jest zamieszczany w karcie oceny wniosku.

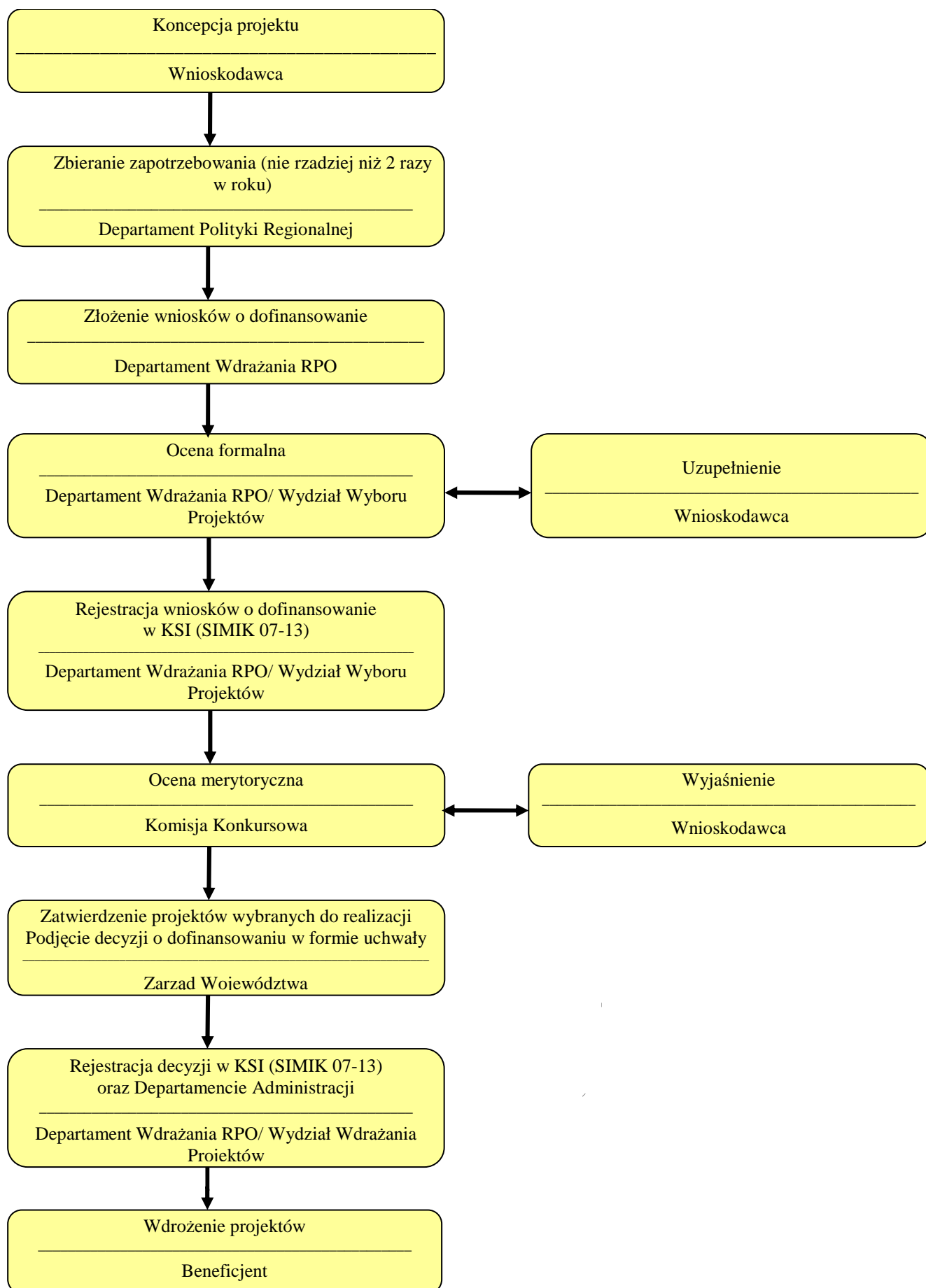
3. Ocena merytoryczna

Ocena merytoryczna dokonywana jest przez Komisję Konkursową. W skład Komisji dla Osi 8 Pomoc Techniczna RPO wchodzi 3 specjalistów z obszaru tematycznego dotyczącego wniosku, są to pracownicy Urzędu Marszałkowskiego. Skład Komisji Oceniającej wniosek powoływany jest w drodze Decyzji Marszałka Województwa. Na etapie oceny merytoryczno-technicznej, dopuszcza się możliwość udzielenia wyjaśnień dotyczących zapisów w poddanej ocenie dokumentacji, zgodnie z rekomendacjami komisji konkursowej. Wynik oceny jest zamieszczany w karcie oceny wniosku.

4. Decyzja o dofinansowaniu projektu

Departament Wdrażania RPO/Biuro Wyboru Projektów przygotowuje uchwałę Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego w sprawie dofinansowania projektu. Na podstawie decyzji w formie uchwały o przyznaniu dofinansowania dla projektu realizowanego w ramach Osi 8 Pomoc Techniczna RPO, Wnioskodawca otrzymuje zgodę na realizację projektu Pomocy Technicznej RPO.

Schemat 3. Ścieżka wyboru projektów w ramach pomocy technicznej

1.5.4 Kryteria oceny projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013.

Ocena projektów zgłoszonych do dofinansowania w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013 będzie obejmowała ocenę formalną oraz ocenę merytoryczną (w tym strategiczną).

Ocena formalna będzie polegała na sprawdzeniu poprawności złożenia wniosku oraz jego kompletności i poprawności (wraz z załącznikami), a także na sprawdzeniu zgodności złożonego wniosku aplikacyjnego z opisem działania i wymogami formalnymi wynikającymi z odpowiednich przepisów.

W ramach oceny merytorycznej oceniane będą: dopuszczalność merytoryczno-techniczna projektu, jakość projektu oraz wpływ założonych rezultatów projektu na osiągnięcie celów RPO.

Ocenie projektów – na każdym z etapów – służyć będzie zespół kryteriów horyzontalnych, dotyczących wszystkich osi priorytetowych i działań oraz kryteriów specyficznych, wynikających ze specyfiki poszczególnych osi priorytetowych i działań.

Ocena stopnia wypełnienia kryteriów przez dany wniosek będzie dokonywana na dwa sposoby: w przypadku kryteriów formalnych oraz kryteriów o charakterze dopuszczającym będzie to ocena w systemie „tak – nie”. Dla kryteriów dopuszczających oraz kryteriów oceny jakości i wpływu projektu będzie to ocena dokonywana w systemie punktowym: stopień wypełnienia danego kryterium będzie oceniony na określonej skali punktowej, co – w połączeniu z określonymi wagami dla poszczególnych kryteriów – umożliwi dokonanie oceny każdego wniosku, a w konsekwencji ustalenie listy rankingowej.

Kryteria oceny projektów stanowią Załącznik V do Uszczegółowienia.

1.6 Wykaz dokumentów służących realizacji RPO

Wdrażanie działań RPO WK-P 2007-2013 odbywać się będzie przy m.in. uwzględnieniu następujących aktów prawnych oraz wytycznych:

- Ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju z dnia 6 grudnia 2006 r. z późniejszymi zmianami ,
- Rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999, z późniejszymi zmianami,
- Rozporządzenie (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1783/1999,
- Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności oraz Rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Podstawowe dokumenty uzupełniające zapisy RPO WK-P 2007-2013 dostępne na stronach internetowych:

1. www.fundusze.kujawsko-pomorskie.pl,
2. www.mrr.gov.pl,

Lp.	Nazwa wytycznych	Obowiązujące od	Poprzednie wersje dokumentów
Wytyczne horyzontalne przygotowane przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego			
1.	Wytyczne w zakresie wymogów, jakie powinny uwzględniać procedury odwoławcze ustalone dla programów operacyjnych dla konkursów ogłaszanych od dnia 20 grudnia 2008 r.	18.02.2009 r.	
2.	Wytyczne do przygotowania inwestycji w zakresie środowiska współfinansowanych przez Fundusz Spójności i Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego na lata 2007-2013	15.01.2009 r.	
3.	Warianty rozwoju gospodarczego Polski	15.01.2009 r.	
4.	Wytyczne dotyczące dokonywania przeglądu i renegocjacji z Komisją Europejską programów operacyjnych w ramach Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia na lata 2007-2013	09.09.2008 r.	
5.	Wytyczne w zakresie warunków certyfikacji oraz przygotowywania prognoz wniosków o płatność do Komisji Europejskiej w Programach Operacyjnych w ramach NSRO na lata 2007-2013	15.07.2008 r.	02.07.2007 r.
6.	Wytyczne w zakresie jednolitego systemu zarządzania i monitoringu projektów indywidualnych, zgodnych z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju	1.09.2008 r.	11.06.2007 r. 07.09.2007 r. 04.01.2008 r.
7.	Wytyczne w zakresie informacji i promocji	05.10.2007 r.	14.08.2007 r.
8.	Wytyczne w zakresie dokonywania płatności i rozliczeń	05.10.2007 r.	
9.	Wytyczne w zakresie procedury odwoławczej dla wszystkich programów operacyjnych	19.09.2008 r.	14.08.2007 r.
10.	Krajowe wytyczne dotyczące kwalifikowania wydatków w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w okresie	17.12.2008 r.	22.11.2007 r. 30.07.2007 r.

Lp.	Nazwa wytycznych	Obowiązujące od	Poprzednie wersje dokumentów
	programowania 2007-2013		26.06.2007 r.
11.	Wytyczne w zakresie procesu kontroli w ramach obowiązków Instytucji Zarządzającej Programem Operacyjnym	22.01.2009 r.	04.07.2007 r.
12.	Wytyczne nr 6 w zakresie ewaluacji programów operacyjnych na lata 2007-2013	30.05.2007 r.	
13.	Wytyczne w zakresie korzystania z pomocy technicznej	23.07.2008 r.	22.05.2007 r. 28.11.2007 r.
14.	Wytyczne w zakresie sprawozdawczości	18.06.2008 r.	07.05.2007 r.
15.	Wytyczne dotyczące komitetów monitorujących	07.09.2007 r.	15.05.2007 r. 16.04.2007 r. 23.03.2007 r.
16.	Wytyczne nr 2 w zakresie szczegółowego opisu priorytetów programu operacyjnego	13.03.2007 r.	
17.	Wytyczne w zakresie wybranych zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód	15.01.2009 r.	19.09.2007 r.
18.	Wytyczne w zakresie postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć współfinansowanych z krajowych lub regionalnych programów operacyjnych	30.06.2008 r.	23.11.2007 r. (Wytyczne z 23 listopada 2007 r. zostały formalnie uchylone 24 kwietnia 2008 r.)
19.	Wytyczne w zakresie warunków gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej	13.02.2008 r.	
20.	Wytyczne w zakresie sposobu postępowania w razie wykrycia nieprawidłowości w wykorzystaniu funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w okresie programowania 2007-2013	12.02.2008 r.	
21.	Wytyczne w zakresie programowania działań dotyczących mieszkalnictwa	09.09.2008 r.	16.01.2008 r.
Podejmowane przedsięwzięcia realizowane w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego muszą być zgodne ze wspólnotowymi regułami dotyczącymi udzielania pomocy publicznej. Zagadnienia związane z Pomocą Publiczną realizowane będą poprzez rozporządzenia wykonawcze Ministra Rozwoju Regionalnego			
22.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych	z 16 grudnia 2008 r. Dz.U Nr 224 poz. 1483	z 11 października 2007 r. Dz.U Nr 193 poz. 1399
23.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielania pomocy na usługi doradcze dla mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców w ramach regionalnych programów operacyjnych	z 12 grudnia 2008 r. Dz.U Nr 224 poz. 1481	z 11 października 2007 r. Dz.U Nr 193 poz. 1398
24.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielenia pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych	z 2 października 2007 r. Dz.U Nr 185 poz. 1317	
25.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielenia pomocy na szkolenia w ramach regionalnych programów operacyjnych	z 15 grudnia 2008 r. Dz.U Nr 224 poz. 1482	z 2 października 2007 r. Dz.U Nr 185 poz. 1318
26.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielenia pomocy na inwestycje w zakresie energetyki, infrastruktury telekomunikacyjnej, infrastruktury sfery badawczo-rozwojowej, lecznictwa uzdrowiskowego w ramach regionalnych programów operacyjnych.	projekt	
27.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielenia pomocy w celu dofinansowania funduszy pożyczkowych i doreczeniowych w ramach regionalnych programów operacyjnych	projekt	
28.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielenia pomocy na wzmacnianie potencjału instytucji otoczenia biznesu w ramach regionalnych programów operacyjnych	projekt	
29.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie	projekt	

Lp.	Nazwa wytycznych	Obowiązujące od	Poprzednie wersje dokumentów
	udzielania pomocy na inwestycje w zakresie portów lotniczych w ramach regionalnych programów operacyjnych.		
30.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielania pomocy na rewitalizację w ramach regionalnych programów operacyjnych.	projekt	
31.	Wytyczne w zakresie zasad dofinansowania z programów operacyjnych podmiotów realizujących obowiązek świadczenia usług publicznych w transporcie zbiorowym	02.02.2009 r.	
32.	Wytyczne w zakresie zasad dofinansowania z programów operacyjnych podmiotów realizujących obowiązek świadczenia usług publicznych w ramach zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego w gospodarce odpadami	projekt	
Dokumenty i wytyczne przygotowywane przez Instytucję Zarządzającą dla wnioskodawców konieczne dla prawidłowego wypełnienia wniosku o dofinansowanie oraz prawidłowego przygotowania dokumentacji projektowej			
33.	Formularz wniosku o dofinansowanie	Uchwała Zarządu Województwa Nr 20/232/09 z 12.03.2009 r.	Uchwały Zarządu Województwa: Nr 14/138/2008 z 21.02.2008 r. Nr 26/294/08 z 08.04.2008 r. Nr 32/372/08 z 29.04.2008 r. Nr 43/536/08 z 12.06.2008 r. Nr 58/759/08 z 31.07.2008 r. Nr 65/825/08 z 26.08.2008 r. Nr 97/ 1224/08 z 16.12.2008 Nr 97/1224/08 z 16.12.2008 r. Nr 8/72/09 z 29.01.2009 r. Nr 16/180/09 z 26.02.2009 r. Nr 19/228/09 z 10.03.2009 r.
34.	Instrukcja wypełniania wniosku		
35.	Instrukcja wypełniania załączników		
36.	Vademecum beneficjenta		
37.	Wzór umowy o dofinansowanie		
38.	Wzór wniosku o płatność		
39.	Ogólne wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach RPO WKP	Uchwała Zarządu Województwa Nr 12/118/09 z 12.02.2009 r.	Uchwały Zarządu Województwa: Nr 27/306/08 z 10.04.2008 r. Nr 32/371/08 z 29.04.2008 r. Nr 56/733/08 z 24.07.2008 r. Nr 8/70/09 z 29.01.2009 r.
40.	Wytyczne dotyczące studium wykonalności i biznes planów oraz planu wdrożenia projektu	Uchwała Zarządu Województwa Nr 100/1276/08 z 30.12.2008 r. Uchwała Zarządu Województwa Nr 100/1277/08 z 30.12.2008 r. Uchwała Zarządu Województwa Nr 83/1014/08 z 28.10.2008 r.	Uchwały Zarządu Województwa: Nr 60/770/08 z 7.08.2008 r. Nr 66/840/08 z 28.08.2008 r. Nr 39/478/08 z 6.03.2008 r. Nr 28/321/08 z 15.04.2008 r. Nr 33/396/08 z 6.05.2008 r. Nr 39/478/08

Lp.	Nazwa wytycznych	Obowiązujące od	Poprzednie wersje dokumentów
			z 29.05.2008 r. Nr 60/771/08 z 7.08.2008 r. Nr 81/991/08 z 21.10.2008 r. Nr 81/990/08 z 21.10.2008 r.
41.	Wytyczne dotyczące przygotowania Lokalnego Programu Rewitalizacji	Uchwała Zarządu Województwa Nr 7/58/09 z 27.01.2009 r.	Uchwała Zarządu Województwa Nr 70/874/08 z 11.09.2008 r. Nr 91/1146/08 z 27.11.2008 r.
42.	Wytyczne dotyczące Zintegrowanych Planów Rozwoju Transportu Publicznego	Uchwała Zarządu Województwa Nr 18/224/09 z 5.03.2009 r.	
43.	Opis Systemu Zarządzania i Kontroli wraz z Instrukcjami Wykonawczymi dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013	Uchwała Zarządu Województwa Nr 8/70/09 z 29.01.2009 r.	Uchwały Zarządu Województwa: Nr 45/566/08 z 20.06.2008 r. Nr 59/766/08 z 5.08.2008 r. Nr 14/137/2008 z 21.02.2008r. Nr 73/898/08 z 22.09.2008 r.
44.	Wytyczne dla beneficjentów z zakresu promocji projektów realizowanych w ramach regionalnego programu operacyjnego na lata 2007-2013 (stanowią załącznik do Planu komunikacji RPO WK-P na lata 2007-2013)	Uchwała Zarządu Województwa Nr 99/1257/08 z 23.12.2008 r.	Uchwały Zarządu Województwa: Nr 22/258/08 z 25.03.2008 r. Nr 56/736/08 z 24.07.2008 r. Nr 66/838/08 z 20.08.2008 r.
45.	Wytyczne dotyczące audytu projektów	Uchwała Zarządu Województwa Nr 18/218/09 z 5.03.2009 r.	
46.	System oceny projektów – przewodnik	Uchwała Zarządu Województwa Nr 33/394/08 z 6.05.2008 r.	
47.	Zasady wyboru projektów kluczowych w ramach Indykatywnego wykazu indywidualnych projektów kluczowych współfinansowanych ze środków Regionalnego Programu operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013	Uchwała Zarządu Województwa Nr 69/867/08 z 9.09.2008 r.	Uchwała Zarządu Województwa Nr 75/962/07 z 13.11.2007 r.
48.	Wytyczne do procedury podpisywania pre-umów ramach Regionalnego Programu operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013	Uchwała Zarządu Województwa Nr 21/247/09 z 17.03.2009 r.	Uchwały Zarządu Województwa: Nr 16/172/08 z 28.02.2008 r. Nr 61/784/08 z 12.08.2008 r. Nr 99/1250/08 z 23.12.2008 r.
49.	Tryb składania wniosków o dofinansowanie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013, dla projektów znajdujących się w Indykatywnym Wykazie Indywidualnych Projektów Kluczowych	Uchwała Zarządu Województwa Nr 100/1284/08 z 30.12.2008 r.	Uchwała Zarządu Województwa Nr 80/981/08 z 16.10.2008 r.

2. Informacje nt. priorytetów i działań

2.1 Oś priorytetowa 1. Rozwój infrastruktury technicznej

Dz. 1.1. Infrastruktura drogowa

Dz. 1.2. Infrastruktura transportu publicznego

Dz. 1.3. Infrastruktura kolejowa

Dz. 1.4. Infrastruktura portu lotniczego

1) Skrócony opis osi priorytetu

Głównym celem osi priorytetowej jest poprawa zagospodarowania regionu w infrastrukturę techniczną, przede wszystkim związaną z transportem (drogowym, kolejowym, lotniczym) dla zwiększenia dostępności zewnętrznej regionu, spójności wewnętrznej oraz zwiększenia bezpieczeństwa transportowego.

Opis i uzasadnienie osi priorytetowej

Na tle innych regionów Unii Europejskiej infrastruktura techniczna, a szczególnie transportowa, województwa kujawsko-pomorskiego ukazuje liczne cechy świadczące o niedostatecznym jej rozwoju wykazane w diagnozie programu. Z oceny stanu technicznego sieci dróg wojewódzkich wynika, że na poziomie krytycznym wymagającym natychmiastowego remontu jest 143 km dróg, natomiast na poziomie ostrzegawczym wymagającym zaplanowania i natychmiastowego remontu nawierzchni jest 800 km dróg⁹.

Wszystkie potrzeby poprawy stanu technicznego dróg, wzmocnienia bezpieczeństwa na drogach oraz zapewnienia spójności komunikacyjnej wewnątrz regionu uwzględnione na poniższej mapie (rysunek nr 1) zostały odzwierciedlone w podziale środków na poszczególne rodzaje infrastruktury transportowej, przewidzianych na realizację osi priorytetowej 1.

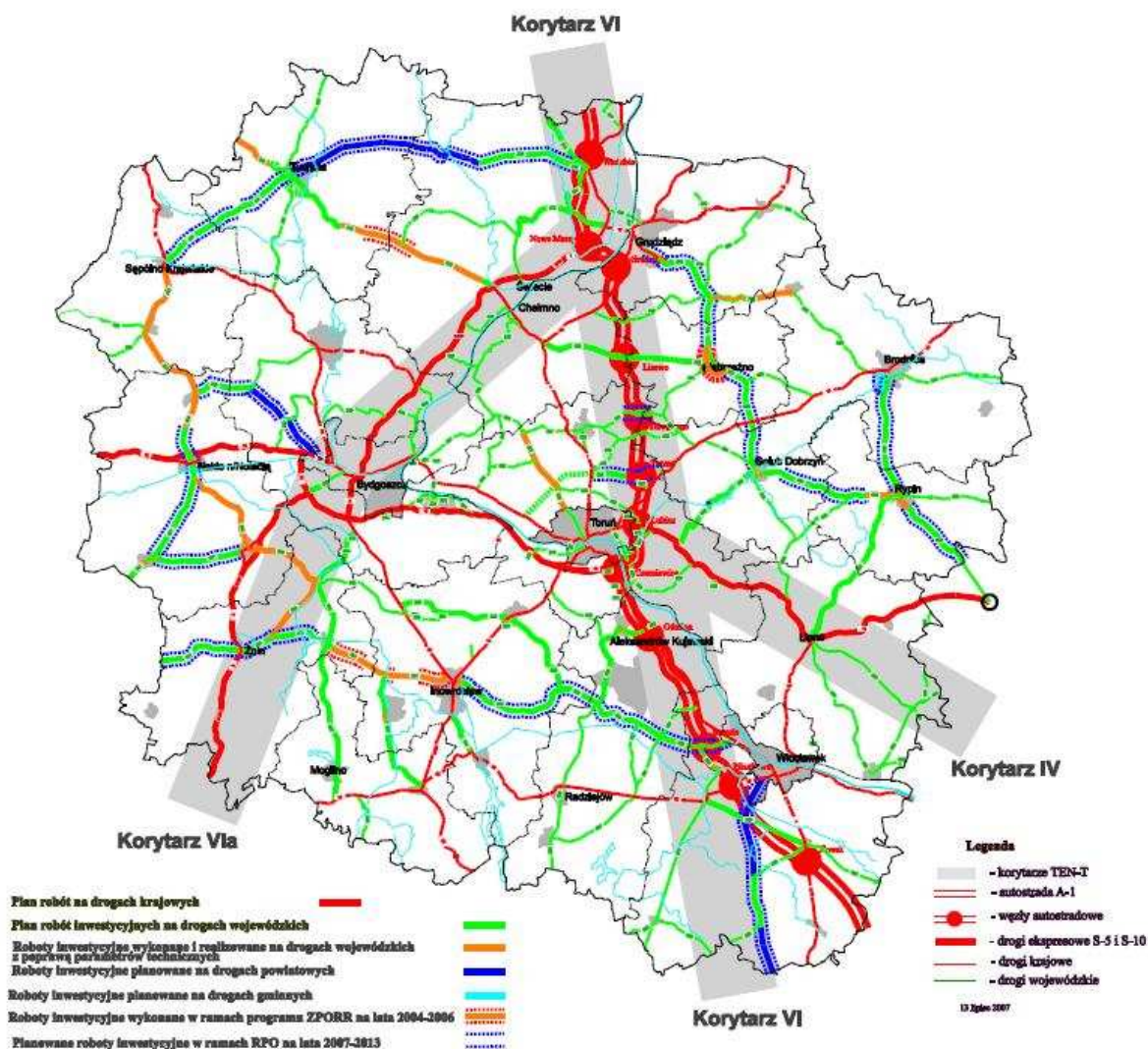
Wsparcie obejmie budowę i przebudowę infrastruktury transportu drogowego, zintegrowanie regionalnego układu komunikacyjnego i zespolenie go z krajowym oraz europejskim system komunikacyjnym, w tym budowę i przebudowę sieci dróg wojewódzkich, przede wszystkim zapewniających połączenia z autostradą A-1, powiązanie z drogami krajowymi ośrodków leżących poza siecią tych dróg, a także połączeń międzywojewódzkich. Wsparcie obejmie budowę i przebudowę układu komunikacyjnego dla powiązania terenów włączonych do Pomorskiej SSE z krajowym systemem drogowym oraz innych ciągów komunikacyjnych (wojewódzkie, powiatowe i gminne) dla skomunikowania terenów przeznaczonych pod inwestycje (strefy ekonomiczne, parki przemysłowe itp.).

Mając na uwadze usprawnienia ruchu i ograniczenie jego natężenia w centrach oraz zwiększenie bezpieczeństwa ruchu wspierane będą inwestycje w zakresie budowy tras średnicowych w dużych ośrodkach miejskich i przepraw mostowych oraz budowy obwodnic miast.

---

⁹ Stan na 2006 rok wg SOSN

Rysunek 1. Mapa potencjalnych zadań inwestycyjnych na drogach krajowych, wojewódzkich i powiatowych województwa kujawsko-pomorskiego, zakładających utworzenie spójnego systemu komunikacyjnego

Źródło: Opracowanie Zarząd Dróg Wojewódzkich w Bydgoszczy

Dla powiązania miast i miejscowości, lokalnych ośrodków wzrostu gospodarczego wspierana będzie budowa i przebudowa dróg powiatowych i gminnych.

Parametry techniczne projektów transportowych muszą odpowiadać obecnemu i przyszłemu natężeniu ruchu.

Przebudowie układów drogowych największych miast regionu powinny towarzyszyć przedsięwzięcia usprawniające funkcjonowanie transportu indywidualnego i zbiorowego, w szczególności ukierunkowane na zwiększenie udziału transportu publicznego w przewozach wewnątrzmijskich. W ramach osi wspierana będzie rozbudowa miejskich systemów publicznego transportu pasażerskiego w głównych miastach regionu, która obejmie sieci szynowe tramwajowe, przystanki, stacje i węzły przesiadkowe, zakup taboru. Projekty z zakresu transportu miejskiego wynikać powinny ze Zintegrowanego Planu Rozwoju Transportu Publicznego. Wspierane będą również projekty z zakresu zarządzania ruchem i monitorowania ruchu.

Dla zwiększenia roli kolejowego transportu pasażerskiego w powiązaniu obszarów wiejskich z regionalnymi i subregionalnymi ośrodkami wzrostu województwa oraz pomiędzy tymi ośrodkami, zwłaszcza z Bydgoszczą i Toruniem, wspierany będzie zakup taboru

kolejowego (autobusów szynowych lub innych) oraz rewitalizacja linii kolejowych. Możliwa do realizacji w ramach PO Infrastruktura i Środowisko kolej miejska dla lepszego skomunikowania Bydgoszczy i Torunia jako miast rdzeniowych Bydgosko-Toruńskiego Obszaru Metropolitalnego, wspierana będzie z poziomu RPO projektami ją uzupełniającymi.

Wzrastająca intensywność powiązań regionu z europejskim otoczeniem, przewidywany wzrost ruchu turystycznego uzasadnia rozbudowę infrastruktury technicznej zwiększającej zdolności obsługowe regionalnego portu lotniczego w Bydgoszczy jako elementu węzła komunikacyjnego aglomeracji bydgosko-toruńskiej.

2) Szczegółowy opis działań

Działanie 1.1. Infrastruktura drogowa

1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa osi priorytetowej	1. Rozwój infrastruktury technicznej
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego
5.	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
6.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Departament Instytucji Certyfikującej
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Wojewoda Kujawsko-Pomorski
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów
10.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Finansów Urzędu Marszałkowskiego
11.	Numer i nazwa działania	1.1. Infrastruktura drogowa
12.	Cel i uzasadnienie działania	<p><u>Cel działania:</u> poprawa stanu dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych oraz bezpieczeństwa w ruchu drogowym.</p> <p><u>Uzasadnienie:</u> Jedną z podstawowych barier rozwoju województwa jest niezadowalająca dostępność komunikacyjna wynikająca z niskiej jakości techniczno-użytkowej dróg oraz eksploatacyjnego zużycia urządzeń i obiektów drogowych. Dzisiejsze drogi i ulice nie są przystosowane do wysokiego natężenia ruchu. Intensywnie eksploatowane ulegają przyśpieszonemu zużyciu. Szacuje się, że 27,6 % długości dróg krajowych w granicach województwa, tj. 252,8 km i 7,2 % dróg wojewódzkich tj. 122,3 km, wskutek nie przystosowania do obciążeń,</p>

		<p>intensywnej eksploatacji, zaległości w planowanych remontach, jest w złym stanie technicznym. Podobna ocena stanu dotyczy dróg powiatowych i gminnych, ulic w miastach. Nie podejmowanie działań dostosowujących drogi i ulice do aktualnego ich użytkowania, pogłębiać będzie ich degradację techniczną, osłabiać spójność społeczno-gospodarczą obszarów.</p> <p>Ponadto ważnym problemem do rozwiązania w zakresie infrastruktury transportowej jest brak tras średnicowych w miastach oraz obwodnic miast dla ruchu tranzytowego, a także brak systemów regulacyjnych, usprawniających ruch komunikacyjny.</p> <p>Jednym z elementów bezpieczeństwa ruchu jest system ścieżek rowerowych, który również w naszym regionie wymaga poprawy.</p>
13.	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami	<p><u>Komplementarność działania 1.1. z innymi osiami Regionalnego Programu Operacyjnego WK-P:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa 5. Wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstw, działanie 5.6. Kompleksowe uzbrojenie terenów pod inwestycje (przygotowanie terenów inwestycyjnych, w zakresie ich uzbrojenia w infrastrukturę wodno-ściekową, energetyczną, drogi oraz ich promocji) - Oś priorytetowa 6. Wsparcie rozwoju turystyki, działanie 6.1. Rozwój usług turystycznych w oparciu o zasoby przyrodnicze (szlaki turystyczne) <p><u>Komplementarność działania 1.1. z innymi programami operacyjnymi:</u></p> <p>Z Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko 2007-2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa VI: Drogowa i lotnicza sieć TEN-T, przewiduje wsparcie budowy autostrad, dróg ekspresowych, dróg krajowych, w tym w miastach na prawach powiatu, - Oś priorytetowa VIII: Bezpieczeństwo transportu i krajowe sieci transportowe (EFRR), przewiduje wsparcie infrastruktury transportowej poza siecią TEN-T, <p>Z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa 3: Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej, Działanie Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej - realizowane będą projekty z zakresu dróg dojazdowych do gruntów rolnych wydzielanych w ramach projektów scaleniowych Działanie Odnowa i rozwój wsi – projekty obejmujące budowę ścieżek rowerowych na obszarach objętych interwencją PROW
14.	Przykładowe rodzaje projektów	<p>1. Budowa, przebudowa dróg wojewódzkich, powiatowych, gminnych, wraz z towarzyszącą infrastrukturą drogową¹⁰.</p>

¹⁰ Infrastruktura towarzysząca:

- budowa, przebudowa wyposażenie dróg i/lub obiektów inżynierskich: zjazdy, zatoki autobusowe i inne niezbędne urządzenia drogowe,
- budowa, przebudowa urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego w tym: sygnalizacji świetlnej, barier ochronnych i/lub ogrodzeń,
- montowanie systemów odbłaskowych wyznaczających pas drogi, zakładanie nawierzchni antypoślizgowej
- budowa , przebudowa osłon przeciwoślennych i/lub ekranów akustycznych,
- budowa , przebudowa chodników,
- budowa , przebudowa przejść dla pieszych, jak również wszelkie inne prace infrastrukturalne pozwalające zwiększyć bezpieczeństwo pieszych, rowerzystów czy zwierząt,

		<p>2. Budowa, przebudowa obiektów mostowych, wiaduktów, tuneli drogowych i innych obiektów inżynierskich¹¹, wraz z towarzyszącą infrastrukturą drogową.</p> <p>3. Budowa obwodnic drogowych miast wraz z towarzyszącą infrastrukturą drogową.</p> <p>4. Budowa, przebudowa tras średnicowych w miastach, wraz z towarzyszącą infrastrukturą drogową.</p> <p>5. Przebudowa miejsc szczególnie niebezpiecznych.</p> <p>6. Kompleksowe projekty zakładające budowę i rozbudowę systemu ścieżek rowerowych</p>
15.	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych	
	a	Temat priorytetowy
		23 - Drogi regionalne/lokalne 24 - Ścieżki rowerowe
	b	Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)
		Nie dotyczy
	c	Forma finansowania
		01 - Pomoc bezzwrotna
15.	d	Typ obszaru
		01 - Obszar miejski 05 - Obszary wiejskie (poza obszarami górskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)
	e	Działalność gospodarcza
		00 - nie dotyczy
	f	Lokalizacja
		NUTS2 - PL 61
16.	Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)	
	Zgodnie z załącznikiem nr VI dotyczącym kwalifikowalności wydatków w ramach RPO	
17.	Zakres stosowania cross-financingu	
	Nie dotyczy	
18.	Beneficjenci	
	a	Typ beneficjentów
		1. Jednostki samorządu terytorialnego. 2. Związki i stowarzyszenia jst. 3. Jednostki organizacyjne jst realizujące zadania w zakresie dróg.
	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)
		Nie dotyczy
19.	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów	
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie
		Szczegółowe informacje dotyczące trybu i zasad naboru oraz oceny projektów zawiera rozdział 1.5. Uszczegółowienia. W ramach działania stosowane będą tryb konkursowy i tryb indywidualny.

- budowa, przebudowa ciągów rowerowych,
- budowa, przebudowa i/lub zagospodarowanie miejsc do parkowania,
- budowa, przebudowa infrastruktury służącej obsłudze pasażerów (np. miejsca postoju podróźnych),
- budowa przebudowa oświetlenia,
- budowa , przebudowa miejsc do wypoczynku dla kierowców,
- budowa, przebudowa infrastruktury drogowej przyczyniającej się do ochrony środowiska (np. urządzenia odwadniające, w tym kanalizacja deszczowa, zbiorniki retencyjne, przepusty, sączki, zbiorniki odparowujące, separatory dla wód opadowych),
- budowa kanalizacji teletechnicznej,
- zieleni ozdobna i ochronna (zieleni przydrożna)

¹¹ Do obiektów inżynierskich zalicza się:

- obiekty mostowe,
- tunele,
- przepusty,
- konstrukcje oporowe.

	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Decyzję o dofinansowaniu projektu podejmuje Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego Umowę o dofinansowanie projektu podpisuje dwóch członków Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, bądź osoba upoważniona.
Część finansowa			
20.	Alokacja finansowa na działanie ogółem		190 200 764 euro
21.	Wkład ze środków unijnych na działanie		161 670 649 euro
22.	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie		28 530 115 euro
23.	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie		0
24.	Maksymalny udział dofinansowania w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	Do 50% w przypadku projektów z zakresu budowy, rozbudowy ścieżek rowerowych do 60 % Dofinansowanie w całości pochodzi ze środków EFRR
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	Nie dotyczy
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	Nie dotyczy
25.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	Odpowiednio 50 % i 40%
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	Nie dotyczy
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	Nie dotyczy
26.	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy
27.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków		1 stycznia 2007 r.
28.	Minimalna / maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy
29.	Minimalna / maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy
30.	Forma płatności		Zaliczki Refundacje
31.	Wysokość udziału cross-financingu (%)		Nie dotyczy

Działanie 1.2. Infrastruktura transportu publicznego

1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa osi priorytetowej	1. Rozwój infrastruktury technicznej
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego

5.	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
6.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Departament Instytucji Certyfikującej
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Wojewoda Kujawsko-Pomorski
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów
10.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Finansów Urzędu Marszałkowskiego
11.	Numer i nazwa działania	1.2. Infrastruktura transportu publicznego
12.	Cel i uzasadnienie działania	<p><u>Cele działania:</u> zwiększenie udziału transportu publicznego w obsłudze mieszkańców, poprawa funkcjonowania i dostępności komunikacji oraz pośrednio poprawa jakości środowiska.</p> <p><u>Uzasadnienie:</u> Techniczne zużycie infrastruktury publicznego transportu miejskiego, zwłaszcza sieci tramwajowej (w Bydgoszczy, Toruniu i Grudziądzu) obniża konkurencyjność publicznych usług przewozowych, co jest jedną z przyczyn komunikacyjnego zatłoczenia największych miast województwa. Zwiększenie udziału transportu publicznego w obsłudze mieszkańców wpłynie na ograniczenie zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego spalinami pochodzącymi od środków transportu i ograniczenie hałasu. W efekcie działanie wpłynie na poprawę jakości życia mieszkańców miast oraz wzrost konkurencyjności miast. W szczególności wsparcie będą mogły uzyskać projekty mające na celu zwiększenie udziału ekologicznego transportu w przewozach zbiorowych oraz polegające na integracji różnych typów transportu miejskiego. Projekt musi wynikać z aktualnego Zintegrowanego Planu Rozwoju Transportu Publicznego danego miasta. Dla osiągnięcia założonego celu istotne jest również wspieranie zarządzania i monitorowania ruchu, które poprawi funkcjonowanie transportu publicznego.</p>
13.	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami	<p><u>Komplementarność działania 1.2. z innymi programami operacyjnymi:</u> Z Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko 2007-2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa VII: Transport przyjazny środowisku (FS), przewiduje wsparcie transportu miejskiego w obszarach metropolitalnych (minimalna wartość projektu 100 mln PLN) - Oś priorytetowa VIII: Bezpieczeństwo transportu i krajowe sieci transportowe (EFRR), przewiduje wsparcie rozwoju inteligentnych systemów transportowych.
14.	Przykładowe rodzaje projektów	1. Budowa, przebudowa sieci (linii) tramwajowych, autobusowych (układu torowego na trasach, pętlach, zajezdniach, uzupełnienie istniejącego układu wydzielonych pasów dla autobusów, wyposażenie

		<p>dróg w zjazdy, zatoki autobusowe i inne urządzenia drogowe dla komunikacji miejskiej).</p> <p>2. Budowa, przebudowa infrastruktury punktowej: zajezdni tramwajowych i autobusowych, przystanków, wysepek, a także urządzeń dla osób niepełnosprawnych.</p> <p>3. Budowa, przebudowa infrastruktury zarządzania ruchem służącej zwiększeniu bezpieczeństwa i dostępności do sieci transportu miejskiego, w tym urządzeń sterowania ruchem drogowym, systemów sygnalizacji ulicznej, infrastruktury służącej obsłudze pasażerów, przystosowania dla osób niepełnosprawnych.</p> <p>4. Zakup nowych autobusów zasilanych sprężonym gazem ziemnym lub innym ekologicznym paliwem w miastach nie posiadających linii tramwajowych.</p> <p>5. Budowa parkingów typu „Parkuj i jedź”, zwłaszcza przy krańcowych przystankach komunikacji miejskiej.</p> <p>6. Zakup lub modernizacja taboru tramwajowego w powiązaniu z budową, przebudową sieci (linii) tramwajowych</p> <p>7. Projekty z zakresu ITS (Inteligentne Systemy Transportowe)</p>	
15.	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych		
	a	Temat priorytetowy	25 - Transport miejski, 28 - Inteligentne systemy transportowe
	b	Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)	Nie dotyczy
	c	Forma finansowania	01- Pomoc bezzwrotna
	d	Typ obszaru	01 - Obszar miejski 05 - Obszary wiejskie (poza obszarami góorskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)
	e	Działalność gospodarcza	11- Transport
	f	Lokalizacja	NUTS2 - PL 61
16.	Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)		Zgodnie z załącznikiem nr VI dotyczącym kwalifikowalności wydatków w ramach RPO
17.	Zakres stosowania cross-financingu		Nie dotyczy
18.	Beneficjenci		
	a	Typ beneficjentów	1. Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia. 2. Jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną. 3. Podmioty wykonujące usługi publiczne, w których większość udziałów lub akcji posiada jednostka samorządu terytorialnego, w tym podmioty wykonujące te usługi na mocy odrębnej umowy. 4. Podmioty wybrane w wyniku postępowania przeprowadzonego na podstawie przepisów o zamówieniach publicznych, wykonujące usługi publiczne w oparciu o umowę zawartą z jednostką samorządu terytorialnego na świadczenie usług z zakresu transportu.
	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
19.	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		

	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Szczegółowe informacje dotyczące trybu i zasad naboru oraz oceny projektów zawiera rozdział 1.5. Uszczegółowienia. W ramach działania stosowane będą tryb konkursowy i tryb indywidualny
	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Decyzję o dofinansowaniu projektu podejmuje Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego Umowę o dofinansowanie projektu podpisuje dwóch członków Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, bądź osoba upoważniona.
Część finansowa			
20.	Alokacja finansowa na działanie ogółem		32 446 013 euro
21.	Wkład ze środków unijnych na działanie		27 579 111 euro
22.	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie		4 866 902 euro
23.	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie		0
24.	Maksymalny udział dofinansowania w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	Do 50% Dofinansowanie w całości pochodzi ze środków EFRR
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	Zgodnie ze schematem pomocy publicznej Dofinansowanie pochodzi w 85% ze środków EFRR i 15% budżetu państwa
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	Nie dotyczy
25.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	50 %
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	Zgodnie ze schematem pomocy publicznej
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	Nie dotyczy
26.	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)		W projektach dotyczących budowy i modernizacji ogólnodostępnych linii tramwajowych i autobusowych brak pomocy publicznej. W przypadku projektów taborowych wsparcie będzie udzielane zgodnie z Wytycznymi w zakresie zasad dofinansowania z programów operacyjnych podmiotów realizujących obowiązek świadczenia usług publicznych w transporcie zbiorowym, przygotowanymi w oparciu o rozporządzenie Rady (EWG) nr 1191/69 z dnia 26 czerwca 1969 r. w sprawie działania Państw Członkowskich dotyczącego zobowiązań związanych z pojęciem usługi publicznej w transporcie kolejowym, drogowym i w żegludze śródlądowej (do 2.12.2007 r.) oraz rozporządzenie (WE) nr 1370/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. dotyczące usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 1191/69 i (EWG) nr 1107/70 (od 3.12.2007 r.). W przypadku projektów taborowych nie realizowanych w oparciu o ww. rozporządzenia dofinansowanie będzie przyznawane po zatwierdzeniu takiej pomocy przez Komisję Europejską (notyfikacje indywidualne).
27.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków		1 stycznia 2007r.
28.	Minimalna / maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)		Wartość maksymalna dla projektów z bydgosko-toruńskiego obszaru metropolitalnego wynosi 100 mln PLN

29.	Minimalna / maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
30.	Forma płatności	Zaliczki Refundacje
31.	Wysokość udziału cross-financingu (%)	Nie dotyczy

Działanie 1.3. Infrastruktura kolejowa

1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa osi priorytetowej	1. Rozwój infrastruktury technicznej
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego
5.	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
6.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Departament Instytucji Certyfikującej
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Wojewoda Kujawsko-Pomorski
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów
10.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Finansów Urzędu Marszałkowskiego
11.	Numer i nazwa działania	1.3. Infrastruktura kolejowa
12.	Cel i uzasadnienie działania	<p><u>Cele działania:</u> zwiększenie dostępności usług komunikacji kolejowej oraz poprawa obsługi pasażerów.</p> <p><u>Uzasadnienie:</u> Gęstość linii kolejowych w województwie kujawsko-pomorskim wynosi 7,1 km/100 km² powierzchni i jest nieco większa od średniej krajowej. Struktura przestrzenna sieci kolejowej zapewnia dogodne powiązanie największych miast regionu z ich regionalnym i krajowym otoczeniem. Obecny stan techniczny infrastruktury kolejowej w regionie powoduje, że oferta usług przewozowych (cena, czas i komfort podróży) mimo zalet tego środka transportu nie jest konkurencyjna dla mieszkańców województwa. Dotyczy to zwłaszcza ludności zamieszkującej na obszarach peryferyjnych województwa i dojeżdżającej do pracy, szkół oraz korzystającej z usług oferowanych w ośrodkach subregionalnych i stołecznych regionu. Duże zaniedbania dotyczą również taboru kolejowego, który z jednej strony nie pozwala na wykorzystanie</p>

		parametrów technicznych zmodernizowanych linii, a z drugiej nie przyciąga większej liczby pasażerów.
13.	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami	<u>Komplementarność działania 1.3. z innymi programami operacyjnymi:</u> Z Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko 2007-2013: - Oś priorytetowa VII: Transport przyjazny środowisku (FS), przewiduje wsparcie dla rozwoju transportu kolejowego międzyregionalnego i międzynarodowego
14.	Przykładowe rodzaje projektów	1. Budowa, przebudowa linii kolejowych. 2. Zakup taboru kolejowego dla regionalnych przewozów pasażerskich. 3. Budowa, rozbudowa, przebudowa infrastruktury służącej zwiększeniu bezpieczeństwa w ruchu kolejowym. 4. Budowa, rozbudowa lub przebudowa bezpiecznych przejść oraz przejazdów przez tory.
15.	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych	
	a	Temat priorytetowy
	b	Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)
	c	Forma finansowania
	d	Typ obszaru
	e	Działalność gospodarcza
	f	Lokalizacja
16.	Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)	Zgodnie z załącznikiem nr VI dotyczącym kwalifikowalności wydatków w ramach RPO
17.	Zakres stosowania cross-financingu	Nie dotyczy
18.	Beneficjenci	
	a	Typ beneficjentów
	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)
19.	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów	
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie
	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie
Część finansowa		
20.	Alokacja finansowa na działanie ogółem	30 208 357 euro
21.	Wkład ze środków unijnych na działanie	25 677 103euro
22.	Wkład ze środków publicznych krajowych na	4 531 254 euro

	działanie	
23.	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie	0
24.	Maksymalny udział dofinansowania w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)	
	a Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	Do 50% projekty z zakresu infrastruktury kolejowej, do 85% projekty z zakresu zakupu taboru Dofinansowanie w całości pochodzi ze środków EFRR
	b Dla projektów objętych pomocą publiczną	Zgodnie ze schematem pomocy publicznej Dofinansowanie pochodzi w 85% ze środków EFRR i 15% budżetu państwa
	c Dla państwowych jednostek budżetowych	Nie dotyczy
25.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)	
	a Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	Odpowiednio 50 % oraz 15 %
	b Dla projektów objętych pomocą publiczną	Zgodnie ze schematem pomocy publicznej
	c Dla państwowych jednostek budżetowych	Nie dotyczy
26.	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)	W projektach dotyczących budowy i modernizacji ogólnodostępnych linii kolejowych brak pomocy publicznej. W przypadku projektów taborowych wsparcie będzie udzielane zgodnie z Wytycznymi w zakresie zasad dofinansowania z programów operacyjnych podmiotów realizujących obowiązek świadczenia usług publicznych w transporcie zbiorowym, przygotowanymi w oparciu o rozporządzenie Rady (EWG) nr 1191/69 z dnia 26 czerwca 1969 r. w sprawie działania Państw Członkowskich dotyczącego zobowiązań związanych z pojęciem usługi publicznej w transporcie kolejowym, drogowym i w żegludze śródlądowej (do 2.12.2007 r.) oraz rozporządzenie (WE) nr 1370/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. dotyczące usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 1191/69 i (EWG) nr 1107/70 (od 3.12.2007 r.). W przypadku projektów taborowych nie realizowanych w oparciu o ww. rozporządzenia dofinansowanie będzie przyznawane po zatwierdzeniu takiej pomocy przez Komisję Europejską (notyfikacje indywidualne).
27.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	1 stycznia 2007r.
28.	Minimalna / maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
29.	Minimalna / maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
30.	Forma płatności	Zaliczki Refundacje
31.	Wysokość udziału cross-financingu (%)	Nie dotyczy

Działanie 1.4. Infrastruktura portu lotniczego

1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa osi priorytetowej	1. Rozwój infrastruktury technicznej

3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego
5.	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
6.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Departament Instytucji Certyfikującej
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Wojewoda Kujawsko-Pomorski
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów
10.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Finansów Urzędu Marszałkowskiego
11.	Numer i nazwa działania	1.4. Infrastruktura portu lotniczego
12.	Cel i uzasadnienie działania	<p><u>Cele działania:</u> zwiększenie przepustowości portu lotniczego w Bydgoszczy, poprawa stanu bezpieczeństwa usług lotniczych oraz standardu świadczonych usług.</p> <p><u>Uzasadnienie:</u> W ostatnim okresie dogodne powiązanie regionu z europejskim otoczeniem umożliwia Port Lotniczy w Bydgoszczy. Zwiększenie roli transportu lotniczego w powiązaniach zewnętrznych wymaga jego rozbudowy, zarówno dla zwiększenia zdolności obsługi pasażerów jak i zwiększenia zakresu obsługi transportu towarowego. Rosnąca liczba pasażerów wymaga dostosowania infrastruktury lotniska, obiektów obsługi pasażerów i systemów bezpieczeństwa do wymaganych standardów.</p> <p>Rozwój portu lotniczego w regionie przyczyni się do podniesienia konkurencyjności i atrakcyjności województwa dla tworzenia nowych inwestycji i przyciągania kapitału zewnętrznego.</p>
13.	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami	<p><u>Komplementarność działania 1.4. z innymi programami operacyjnymi:</u> Z Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko 2007-2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa VI: Drogowa i lotnicza sieć TEN-T (FS) - Oś priorytetowa VIII: Bezpieczeństwo transportu i krajowe sieci transportowe (EFRR), przewidziane wsparcie z zakresu bezpieczeństwa dla lotnisk obsługujących ruch międzynarodowy
14.	Przykładowe rodzaje projektów	<p>1. Budowa, rozbudowa, przebudowa obiektów obsługi pasażerów (terminali) oraz infrastruktury lotniskowej: pasów startowych i dróg kołowania, płyty lotniska, stanowisk postojowych, dróg wewnętrznych, zaplecza technicznego i operacyjnego.</p> <p>2. Rozbudowa infrastruktury i systemów łączności, nawigacji i dozoru.</p>

		3.Dostosowanie systemów ochrony bezpieczeństwa lotniska do standardów wynikających z Krajowego Programu Ochrony Lotnictwa Cywilnego. 4.Wzmocnienie systemów ochrony przeciwpożarowej lotniska. 5.Dostosowanie systemów kontroli bezpieczeństwa osób i bagażu do standardów Unii Europejskiej. 6.Wzmocnienie bezpieczeństwa obiektów infrastruktury lotniskowej i lotniczych urządzeń naziemnych.	
15.	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych		
	a	Temat priorytetowy	29 - porty lotnicze
	b	Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)	Nie dotyczy
	c	Forma finansowania	01 - Pomoc bezzwrotna
	d	Typ obszaru	01 - Obszar miejski
	e	Działalność gospodarcza	11 - Transport
	f	Lokalizacja	NUTS2 - PL 61
16.	Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)		Zgodnie z załącznikiem nr VI dotyczącym kwalifikowalności wydatków w ramach RPO
17.	Zakres stosowania cross-financingu		Nie dotyczy
18.	Beneficjenci		
	a	Typ beneficjentów	Port lotniczy w Bydgoszczy.
	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
19.	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Szczegółowe informacje dotyczące trybu i zasad naboru oraz oceny projektów zawiera rozdział 1.5. Uszczegółowienia. W ramach działania stosowany będzie tryb indywidualny.
	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Decyzję o dofinansowaniu projektu podejmuje Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego Umowę o dofinansowanie projektu podpisuje dwóch członków Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, bądź osoba upoważniona.
Część finansowa			
20.	Alokacja finansowa na działanie ogółem		44 753 121 euro
21.	Wkład ze środków unijnych na działanie		23 775 096 euro
22.	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie		4 195 605 euro
23.	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie		16 782 420 euro
24.	Maksymalny udział dofinansowania w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	Do 85 % Dofinansowanie w całości pochodzi ze środków EFRR
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	Zgodnie ze schematem pomocy publicznej Dofinansowanie pochodzi w 85% ze środków EFRR i 15% budżetu państwa
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	Nie dotyczy
25.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	15 %

	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	Zgodnie ze schematem pomocy publicznej
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	Nie dotyczy
26.		Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)	Projekt Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielania pomocy publicznej na inwestycje w zakresie portów lotniczych w ramach regionalnych programów operacyjnych. Infrastruktura bezpieczeństwa i ochrony transportu lotniczego – brak pomocy publicznej.
27.		Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	- 1 stycznia 2007r. dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna - w stosunku do projektów objętych zasadami pomocy publicznej termin rozpoczęcia kwalifikowalności powinien być zgodny z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.
28.		Minimalna / maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)	Max. wartość projektu z zakresu bezpieczeństwa i ochrony transportu lotniczego - 4 mln PLN
29.		Minimalna / maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
30.		Forma płatności	Zaliczki Refundacje
31.		Wysokość udziału cross-financingu (%)	Nie dotyczy

2.2 Oś priorytetowa 2. Zachowanie i racjonalne użytkowanie środowiska

Dz. 2.1 Rozwój infrastruktury wodno-ściekowej

Dz. 2.2. Gospodarka odpadami

Dz. 2.3. Rozwój infrastruktury w zakresie ochrony powietrza

Dz. 2.4. Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku

Dz. 2.5. Rozwój infrastruktury bezpieczeństwa powodziowego i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska

Dz. 2.6. Ochrona i promocja zasobów przyrodniczych

1) Skrócony opis osi priorytetu

Celami osi priorytetowej są:

- poprawa jakości środowiska przyrodniczego,
- ograniczenie zanieczyszczeń powietrza,
- racjonalne gospodarowanie odpadami,
- zwiększenie udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych,
- zapobieganie zagrożeniom naturalnym,
- ochrona i promocja zasobów przyrodniczych.

Opis i uzasadnienie osi priorytetowej

Zmierzając do osiągnięcia standardów jakościowych stanu środowiska przyrodniczego określonych dyrektywami UE, wynikających z Traktatu Akcesyjnego w zakresie ochrony środowiska, jako celowe uznaje się działania skierowane na rozwój i unowocześnienie infrastruktury ochrony i racjonalnego użytkowania środowiska oraz zapobiegania zagrożeniom.

Poważnym źródłem zagrożeń środowiska przyrodniczego województwa, zwłaszcza wód powierzchniowych i podziemnych jak wskazano w diagnozie zawartej w RPO WK-P jest niewłaściwie rozwiązana **gospodarka wodno-ściekowa**.

Wspierane będą przedsięwzięcia rozwoju i unowocześniania sieci przesyłowych i urządzeń oczyszczalni ścieków. Priorytetowo traktowane będą projekty w aglomeracjach¹² od 2 tys. RLM¹³ do 15 tys. RLM prowadzące do zredukowania ilości zanieczyszczeń odprowadzanych ze ściekami do wód i ziemi, w szczególności w zlewni rzek Brdy i Drwęcy, na których usytuowane są ujęcia wody powierzchniowej dla Bydgoszczy i Torunia, ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych.

Rozbudowa infrastruktury wodno-ściekowej pośrednio przyczyni się do osiągnięcia następujących dyrektyw środowiskowych UE:

- Dyrektywa Rady 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 r. dotycząca oczyszczania ścieków komunalnych – poprzez realizację Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych /KPOŚK/,
- Dyrektywa Rady 76/464/EWG z dnia 4 maja 1976 r. sprawie zanieczyszczenia spowodowanego przez niektóre substancje niebezpieczne odprowadzane do środowiska wodnego Wspólnoty – poprzez realizację zadań związanych z ograniczeniem odprowadzania do wód substancji niebezpiecznych w tym programu

¹² Aglomeracja oznacza teren, na którym zaludnienie lub działalność gospodarcza są wystarczająco skoncentrowane aby ścieki komunalne były zbierane i przekazywane do oczyszczalni ścieków komunalnych. (zgodnie z art.43.ust.2 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne).

¹³ RLM (równoważna liczba mieszkańców) - ładunek substancji organicznych biologicznie rozkładalnych wyrażony jako wskaźnik pięciodobowego biochemicznego zapotrzebowania na tlen w ilości 60 g tlenu na dobę; (zgodnie z art.43.ust.2 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne)

- redukcji substancji niebezpiecznych z listy II do dyrektywy,
- Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej

Gospodarka odpadami w województwie kujawsko-pomorskim polega głównie na unieszkodliwianiu odpadów poprzez składowanie na składowiskach odpadów. Wspierane będą przedsięwzięcia inwestycyjne z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi, Wsparcie będzie kierowane na tworzenie kompleksowych systemów racjonalnego gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym zintegrowanej infrastruktury do prowadzenia segregacji i selektywnej zbiórki odpadów, transportu odpadów, ich odzysku, recyklingu, składowania i unieszkodliwiania w inny sposób niż składowanie, w tym połączonego z odzyskiem energii.

Wsparciem objęte będą projekty zgodne z Planem Gospodarki Odpadami Województwa Kujawsko-Pomorskiego (zaktualizowany dokument z dnia 21 sierpnia 2007 r.)¹⁴.

W ramach priorytetu, w zakresie gospodarki odpadami wdrażane będą następujące regulacje wspólnotowe:

- Dyrektywa Rady 91/689/EWG z dnia 12 grudnia 1991 r. w sprawie odpadów niebezpiecznych (Dz. Urz. WE L 377 z 31.12.1991, str. 20, z późn. zm.),
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 94/62/WE z dnia 20 grudnia 1994 r. w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych (Dz. Urz. WE L 365 z 31.12.1994, str. 10, z późn. zm.),
- Dyrektywa Rady 1999/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie składowania odpadów (Dz. Urz. WE L 183 z 16.07.1999, str. 1, z późn. zm.),
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/76/WE z dnia 4 grudnia 2000 r. w sprawie spalania odpadów (Dz. Urz. WE L 332 z 28.12.2000, str. 91),
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/12/WE z dnia 5 kwietnia 2006 r. w sprawie odpadów (Dz. Urz. WE L 114 z 27.04.2006, str. 9).

Zachowanie standardów jakości powietrza związane jest z ograniczeniem emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych powstających przy produkcji energii cieplnej. Wspierany będzie rozwój i modernizacja miejskich systemów (źródła i sieci) infrastruktury cieplnej oraz systemów ogrzewania obiektów usług publicznych wykorzystujących nowoczesne, energooszczędne urządzenia i technologie. Wsparcie ukierunkowane będzie również na ograniczenie strat ciepła na przesyłach.

Biorąc pod uwagę występujący niski stopień gazyfikacji, szczególnie na obszarach wiejskich wspierane będą inwestycje udostępniające zasilanie gazem ziemnym obszarów nie zgazyfikowanych, pod warunkiem nie naruszania zasad wolnego rynku.

Wykonując zobowiązania akcesyjne w zakresie wzrostu udziału produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, zakłada się wspieranie projektów w zakresie produkcji i przesyłu energii elektrycznej i cieplnej z siłowni wykorzystujących: biomasę, energię słoneczną, geotermalną, wód płynących.

W zakresie zapobiegania zagrożeniom naturalnym wspierany będzie **rozwój infrastruktury przeciwpowodziowej i zabezpieczenia przed deficytem wody**. Pomoc nie będzie udzielana na inwestycje z zakresu melioracji wodnych podstawowych nie związanych z ochroną przeciwpowodziową oraz melioracji szczegółowych.

Ponadto jako uzupełnienie działań mających na celu ochronę środowiska naturalnego konieczne jest objęcie wsparciem zadań z zakresu skutecznego prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków zagrożeń naturalnych oraz przeciwdziałania poważnym awariom.

Realizując cel nadrzędny Strategii rozwoju województwa „...respektowanie zasad

¹⁴ Dostępny na stronie internetowej www.kujawsko-pomorskie.pl

zrównoważonego rozwoju”, wsparcie ukierunkowane będzie na **ochronę i promocję zasobów przyrodniczych** regionu dla ograniczenia degradacji środowiska i strat zasobów różnorodności biologicznej.

W ramach osi priorytetowej wspierane będą również projekty współpracy międzynarodowej w zakresie tworzenia sieci współpracy międzyregionalnej, wymiany doświadczeń, prowadzenia wspólnych kampanii informacyjnych i promocyjnych w tym działania przewidziane w ramach Inicjatywy Komisji „Regiony na rzecz zmian gospodarczych” przyjętej Komunikatem Komisji Wspólnot Europejskich nr KOM(2006)675 w dniu 8 listopada 2006 roku.

2) Szczegółowy opis działań

Działanie 2.1. Rozwój infrastruktury wodno-ściekowej

1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa osi priorytetowej	2. Zachowanie i racjonalne użytkowanie środowiska
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego
5.	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
6.	Instytucja Wdrażająca (Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Departament Instytucji Certyfikującej
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Wojewoda Kujawsko-Pomorski
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów
10.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Finansów Urzędu Marszałkowskiego
11.	Numer i nazwa działania	2.1. Rozwój infrastruktury wodno-ściekowej
12.	Cel i uzasadnienie działania	<p><u>Cel działania:</u> ochrona i poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych.</p> <p><u>Uzasadnienie:</u> Poważnym źródłem zagrożeń środowiska przyrodniczego województwa, zwłaszcza wód powierzchniowych i podziemnych jest gospodarka wodno-ściekowa. Zagospodarowanie w infrastrukturę wodno-ściekową w województwie, pomimo sukcesywnej poprawy, jest niewystarczające dla zadowalającej redukcji niekorzystnych wpływów działalności człowieka na środowisko, czego odzwierciedleniem jest m.in. stan czystości wód. Głównym problemem gospodarki wodnej jest brak dostatecznej długości sieci kanalizacyjnej, a także niewykorzystane moce przerobowe oczyszczalni</p>

		<p>ścieków oraz ich zużycie technologiczne z upływem czasu, które wymagają systematycznej modernizacji. Z niedorozwoju sieci kanalizacyjnych w stosunku do wodociągowej wynika, że czynne oczyszczalnie ścieków wykorzystywane są w niepełnym stopniu. W 2004 r. obsługiwały 60,2% ogółu ludności (w tym około 76% w miastach i tylko 11% na terenach wiejskich).</p> <p>Szczególną uwagę należy zwrócić na obszary zlewni rzek Brdy i Drwęcy, które stanowią źródła wody pitnej dla Bydgoszczy i Torunia.</p>
13.	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami	<p><u>Komplementarność działania 2.1 z innymi programami operacyjnymi:</u></p> <p>Z Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko 2007-2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa I: Gospodarka wodno-ściekowa (FS) (w aglomeracjach powyżej wielkości 15 tys. RLM, uwzględnionych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych) <p>Z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa 3: Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej, Działanie Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej (projekty w zakresie gospodarki wodno-ściekowej w miejscowościach należących do gminy wiejskiej albo miejsko-wiejskiej, z wyłączeniem miast powyżej 5 tys., lub gminy miejskiej o liczbie mieszkańców mniejszej niż 5 tys. Maksymalna wysokość pomocy na realizację projektów w jednej gminie w okresie realizacji Programu dla gospodarki wodno-ściekowej nie może przekroczyć 4 mln PLN), - Oś priorytetowa 4 LEADER Działanie: Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju.
14.	Przykładowe rodzaje projektów	<p>Z zakresu odprowadzania i oczyszczania ścieków:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Budowa, rozbudowa, przebudowa oczyszczalni ścieków komunalnych. 2. Budowa, rozbudowa, przebudowa sieci kanalizacji sanitarnej. 3. Budowa, rozbudowa, przebudowa sieci kanalizacji deszczowej o ile przyczyni się do wdrożenia Dyrektywy 91/271/EWG¹⁵. 4. Budowa lub przebudowa innych urządzeń służących oczyszczaniu, gromadzeniu, odprowadzaniu i przesyłaniu ścieków. 5. Budowa oczyszczalni przydomowych tylko w przypadku: <ul style="list-style-type: none"> - gdy inwestycja dotycząca systemu zbiorczego odprowadzania ścieków nie byłaby efektywna ekonomicznie, - gdy gmina wykorzystała limit wsparcia w ramach PROW na działania w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, - gdy zasadniczym celem projektu jest budowa sieci wodociągowych. <p>Z zakresu zaopatrzenia w wodę i poboru wody:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Budowa i przebudowa sieci wodociągowych

¹⁵ Dyrektywa 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 r. w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych

		<p>wyłącznie w powiązaniu z budową sieci kanalizacyjnych (oraz w przypadku gdy odbiór ścieków jest zabezpieczony przez przydomowe oczyszczalnie lub już istniejące sieci kanalizacyjne).</p> <p>2. Budowa i przebudowa ujęć wody.</p> <p>3. Budowa, przebudowa urządzeń służących do gromadzenia, przechowywania i uzdatniania wody, urządzenia regulujące ciśnienie wody.</p> <p>Projekty realizowane w aglomeracjach do 15 000 RLM, natomiast priorytetowo będą traktowane projekty realizowane w aglomeracjach od 2 000 RLM. W przypadku projektów w zakresie gospodarki ściekowej wsparcie może dotyczyć tylko aglomeracji uwzględnionych w KPOŚK lub we właściwych rozporządzeniach wojewody.</p> <p>W przypadku projektów dotyczących tylko zaopatrzenia w wodę brak ograniczenia wielkości aglomeracji. Dla obszarów objętych interwencją PROW wartość dofinansowania w ramach projektu powinna być wyższa od 4 mln PLN, za wyjątkiem przypadku, gdy gmina nie może już korzystać ze wsparcia PROW (np. gdy z PROW otrzymała wsparcie na 3,5 mln PLN, a kolejny projekt ma wartość przekraczającą pozostałą kwotę możliwą do wykorzystania w PROW).</p>
15.	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych	
	a	Temat priorytetowy
		45 - Gospodarka i zaopatrzenie w wodę pitną 46 - Oczyszczanie ścieków
	b	Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)
		Nie dotyczy
	c	Forma finansowania
		01 - Pomoc bezzwrotna
	d	Typ obszaru
		01 - Obszar miejski 05 - Obszary wiejskie (poza obszarami górskimi, wypami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)
	e	Działalność gospodarcza
		09 - Pobór, uzdatnianie i rozprowadzanie wody
	f	Lokalizacja
		NUTS2 - PL 61
16.	Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)	
	Zgodnie z załącznikiem nr VI dotyczącym kwalifikowalności wydatków w ramach RPO	
17.	Zakres stosowania cross-financingu (jeśli dotyczy)	
	Nie dotyczy	
18.	Beneficjenci	

	a	Typ beneficjentów	<p>1. Jednostki samorządu terytorialnego oraz ich związki.</p> <p>2. Podmioty świadczące usługi wodno-ściekowe w ramach realizacji obowiązków własnych gmin.</p> <p>3. Podmioty wykonujące usługi publiczne, w których większość udziałów lub akcji posiada jednostka samorządu terytorialnego, w tym podmioty wykonujące te usługi na mocy odrębnej umowy.</p> <p>4. Podmioty wybrane w wyniku postępowania przeprowadzonego na podstawie przepisów o zamówieniach publicznych, wykonujące usługi publiczne w oparciu o umowę zawartą z jednostką samorządu terytorialnego na świadczenie usług z zakresu gospodarki wodno-ściekowej.</p> <p>5. Spółki prawa handlowego nie działające w celu osiągnięcia zysku lub przeznaczające zyski na cele statutowe, w których większość udziałów lub akcji posiadają jest lub ich związki, porozumienia i stowarzyszenia.</p>
	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
19.	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Szczegółowe informacje dotyczące trybu i zasad naboru oraz oceny projektów zawiera rozdział 1.5 Uszczegółowienia. W ramach działania stosowany będzie tryb konkursowy oraz tryb indywidualny.
	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	<p>Decyzję o dofinansowaniu projektu podejmuje Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego.</p> <p>Umowę o dofinansowanie projektu podpisuje dwóch członków Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, bądź osoba upoważniona.</p>
Część finansowa			
20.	Alokacja finansowa na działanie ogółem		39 158 980 euro
21.	Wkład ze środków unijnych na działanie		34 285 133 euro
22.	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie		5 873 847 euro
23.	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie		0
24.	Maksymalny udział dofinansowania w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	Do 50 % Dofinansowanie w całości pochodzi ze środków EFRR
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	Nie dotyczy
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	Nie dotyczy
25.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	50 %
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	Nie dotyczy
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	Nie dotyczy
26.	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy
27.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków		- 1 stycznia 2007 r.
28.	Minimalna / maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy
29.	Minimalna / maksymalna kwota wsparcia (jeśli)		Nie dotyczy

	dotyczy)	
30.	Forma płatności	Zaliczki, Refundacje
31.	Wysokość udziału cross-financingu (%)	Nie dotyczy

Działanie 2.2. Gospodarka odpadami

1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa osi priorytetowej	2. Zachowanie i racjonalne użytkowanie środowiska
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego
5.	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
6.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Departament Instytucji Certyfikującej
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Wojewoda Kujawsko-Pomorski
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów
10.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Finansów Urzędu Marszałkowskiego
11.	Numer i nazwa działania	2.2. Gospodarka odpadami
12.	Cel i uzasadnienie działania	<p><u>Cele działania:</u> zmniejszenie ilości składowanych odpadów komunalnych, zwiększenie udziału ich unieszkodliwiania, zwiększenie odzysku z odpadów oraz przywracanie środowisku terenów po likwidowanych składowiskach.</p> <p><u>Uzasadnienie:</u> Pomimo pozytywnych zmian zachodzących w sferze gospodarki odpadami, istnieje jednak szereg problemów do rozwiązania. Zauważa się tendencję zmniejszania wytworzonych odpadów ogółem oraz w przeliczeniu na 1 mieszkańca. Nadal najpowszechniejszą metodą unieszkodliwiania odpadów komunalnych wytwarzanych w regionie jest ich składowanie. W województwie kujawsko-pomorskim znajduje się 98 składowisk odpadów komunalnych w tym 37 spełnia podstawowe wymogi formalne, natomiast 54 składowiska są niedostosowane do wymogów formalnych. Tylko nieznaczna część (9,8%) odpadów jest kierowana do wtórnego wykorzystania.</p>

		<p>Głównymi problemami do rozwiązania są:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ograniczenie składowania odpadów na składowiskach nie spełniających wymogów dyrektywy 1999/31/WE , - ograniczenie unieszkodliwiania odpadów poprzez składowanie, - zbyt mały odzysk, w tym recykling odpadów.
13.	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami	<p><u>Komplementarność działania 2.2 z innymi programami operacyjnymi:</u></p> <p>Z Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko 2007-2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa II Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi (FS) (kompleksowe przedsięwzięcia z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi, ze szczególnym uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych - instalacje i systemy obsługujące min. 150 tys. mieszkańców, spójne z krajowym i wojewódzkimi planami gospodarki odpadami) <p>Z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa 3: Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej, Działanie. Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej (miejscowości należące do gminy wiejskiej albo gminy miejsko-wiejskiej, z wyłączeniem miast powyżej 5 tys. mieszkańców oraz miasta do 5 tys. mieszkańców gmin miejskich. Projekty mogą obejmować jedną lub więcej miejscowości. Wsparcie nie dotyczy składowisk odpadów. Maksymalna wysokość pomocy na realizację projektów w jednej gminie w okresie realizacji Programu dla gospodarki odpadami nie może przekroczyć 200 tys. zł) - Oś priorytetowa 4 LEADER Działanie : Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju.
14.	Przykładowe rodzaje projektów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kompleksowe systemy gospodarowania odpadami komunalnymi (zbieranie, w tym selektywna zbiórka odpadów, odbiór segregowanych odpadów, odzysk surowców wtórnych, recykling, unieszkodliwianie). 2. Budowa punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych, w tym szczególnie niebezpiecznych. 3. Budowa instalacji związanych z odzyskiem odpadów w procesach innych niż składowanie. 4. Przebudowa składowisk odpadów. 5. Rekultywacja lub likwidacja składowisk odpadów. 6. Usuwanie i unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest oraz innych odpadów niebezpiecznych z obiektów i sieci usług publicznych. <p>Przedsięwzięcia z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi obsługujące do 150 tys. mieszkańców, ujęte w Planie Gospodarki Odpadami Województwa Kujawsko-Pomorskiego.</p> <p>Projekty z zakresu tworzenia systemu zbierania, segregacji, wywozu odpadów komunalnych realizowane w miejscowościach powyżej 5 tys. mieszkańców oraz zgodnie z kryterium finansowym z PROW (projekty o wartości dofinansowania powyżej 200 tys. zł lub projekty o wartości dofinansowania poniżej 200 tys. zł w przypadku gdy gmina nie może korzystać już ze</p>

			wsparcia PROW).
15.	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych		
	a	Temat priorytetowy	44 - Gospodarka odpadami komunalnymi i przemysłowymi 50 - Rewaloryzacja obszarów przemysłowych i rekultywacja skażonych gruntów
	b	Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)	Nie dotyczy
	c	Forma finansowania	01 Pomoc bezzwrotna
	d	Typ obszaru	01 - Obszar miejski 05 - Obszary wiejskie (poza obszarami górskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)
	e	Działalność gospodarcza	21 - Działalność związana ze środowiskiem naturalnym
	f	Lokalizacja	NUTS2 - PL 61
16.	Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)		Zgodnie z załącznikiem nr VI dotyczącym kwalifikowalności wydatków w ramach RPO
17.	Zakres stosowania cross-financingu		Nie dotyczy
18.	Beneficjenci		
	a	Typ beneficjentów	1.Jednostki samorządu terytorialnego oraz ich związki i stowarzyszenia 2.Podmioty świadczące usługi w zakresie zadań własnych jst.
	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
19.	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Szczegółowe informacje dotyczące trybu i zasad naboru oraz oceny projektów zawiera rozdział 1.5 Uszczegółowienia. W ramach działania stosowany będzie tryb konkursowy oraz tryb indywidualny.
	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Decyzję o dofinansowaniu projektu podejmuje Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Umowę o dofinansowanie projektu podpisuje dwóch członków Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, bądź osoba upoważniona.
Część finansowa			
20.	Alokacja finansowa na działanie ogółem		33 564 841 euro
21.	Wkład ze środków unijnych na działanie		28 530 114 euro
22.	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie		5 034 727 euro
23.	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie		Nie dotyczy
24.	Maksymalny udział dofinansowania w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	Do 70% Dofinansowanie w całości pochodzi ze środków EFRR
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	Nie dotyczy
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	Nie dotyczy
25.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	30 %
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	Nie dotyczy
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	Nie dotyczy

26.	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)	Wsparcie będzie udzielane jako rekompensata za świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym, o których mowa w art. 86 ust. 2 TWE, zgodnie z decyzją Komisji Europejskiej z 28 listopada 2005 r. w sprawie stosowania art. 86 ust. 2 Traktatu WE do pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, przyznawanej przedsiębiorstwom zobowiązanym do zarządzania usługami świadczonymi w ogólnym interesie gospodarczym (Dz. Urz. UE L 312 z 29.11.2005 r.) MRR opracowało projekt „Wytycznych w zakresie zasad dofinansowania z programów operacyjnych podmiotów realizujących obowiązek świadczenia usług publicznych w ramach zadań własnych jst w gospodarce odpadami.
27.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	1 stycznia 2007 r.
28.	Minimalna / maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
29.	Minimalna / maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
30.	Forma płatności	Zaliczki, Refundacje
31.	Wysokość udziału cross-financingu (%)	Nie dotyczy

Działanie 2.3. Rozwój infrastruktury w zakresie ochrony powietrza

1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa osi priorytetowej	2. Zachowanie i racjonalne użytkowanie środowiska
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego
5.	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
6.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Departament Instytucji Certyfikującej
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Wojewoda Kujawsko-Pomorski
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów
10.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Finansów Urzędu Marszałkowskiego
11.	Numer i nazwa działania	2.3. Rozwój infrastruktury w zakresie ochrony powietrza
12.	Cel i uzasadnienie działania	<u>Cele działania:</u> podniesienie jakości powietrza atmosferycznego oraz ograniczanie strat ciepła. <u>Uzasadnienie:</u> Wzrost zanieczyszczenia powietrza w wyniku

		zwiększonego zapotrzebowania na energię powoduje konieczność ograniczenia emisji szkodliwych gazów i pyłów występujących przy produkcji energii cieplnej. Niezbędne staje się podjęcie działań zmierzających do wzrostu efektywności energetycznej oraz ograniczania strat ciepła na przesyłach.
13.	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami	<p><u>Komplementarność działania 2.3 z innymi osiami Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa 7. Wspieranie przemian w miastach i w obszarach wymagających odnowy, działanie 7.1. Rewitalizacja zdegradowanych dzielnic miast (działania w zakresie oszczędności energetycznej – np. termomodernizacja) <p><u>Komplementarność działania 2.3 z innymi programami operacyjnymi:</u> Z Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko 2007-2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa IX: Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku i efektywność energetyczna (przewiduje wsparcie dla energii wytwarzanej w skojarzeniu z ciepłem, obniżenia energochłonności)
14.	Przykładowe rodzaje projektów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Budowa, rozbudowa, przebudowa miejskich systemów ciepłowniczych (źródła, sieci, węzły) i wyposażenie ich w instalacje ograniczające emisje zanieczyszczeń pyłowych i gazowych do powietrza. 2. Przekształcenie istniejących systemów ogrzewania obiektów użyteczności publicznej w systemy bardziej przyjazne dla środowiska, w szczególności ograniczające „niską emisję”. 3. Budowa źródeł wytwarzających energię elektryczną w skojarzeniu z ciepłem. 4. Tworzenie systemów pomiaru zanieczyszczeń w miastach oraz systemu informowania mieszkańców o poziomie zanieczyszczeń. 5. Termomodernizacja¹⁶ budynków użyteczności publicznej¹⁷ w miastach do 15 tys. mieszkańców.
15.	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych	
	a	Temat priorytetowy
	b	Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)
	c	Forma finansowania
	d	Typ obszaru
		<p>43 - Efektywność energetyczna, produkcja skojarzona (kogeneracja), zarządzanie energią</p> <p>47 - Jakość powietrza</p> <p>48 - Zintegrowany system zapobiegania i kontroli zanieczyszczeń</p> <p>Nie dotyczy</p> <p>01 - Pomoc bezzwrotna</p> <p>01 - Obszar miejski</p> <p>05 - Obszary wiejskie (poza obszarami górskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)</p>

¹⁶ Termomodernizacja rozumiana jako działania obejmujące ocieplenie ścian, ocieplenie dachów i stropodachów, ocieplenie stropów nad piwnicami, ocieplenie podłóg, wymianę lub remont okien i drzwi zewnętrznych.

¹⁷ Poprzez budynki użyteczności publicznej należy rozumieć budynki przeznaczone na potrzeby administracji publicznej, wymiaru sprawiedliwości, kultury, kultu religijnego, oświaty, szkolnictwa wyższego, nauki, opieki zdrowotnej, opieki społecznej i socjalnej, sportu, z wyłączeniem obiektów przeznaczonych na cele mieszkalne np.: akademiki, internaty, bursy, domy zakonne, domy nauczycielskie.

	e	Działalność gospodarcza	08 - Wytwarzanie i dystrybucja energii elektrycznej, gazu i ciepła 21 - Działalność związana ze środowiskiem naturalnym
	f	Lokalizacja	NUTS2 - PL 61
16.	Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)		Zgodnie z załącznikiem nr VI dotyczącym kwalifikowalności wydatków w ramach RPO
17.	Zakres stosowania cross-financingu		Nie dotyczy
18.	Beneficjenci		
	a	Typ beneficjentów	1.Jednostki samorządu terytorialnego oraz ich związki i stowarzyszenia. 2.Jednostki organizacyjne jst posiadające osobowość prawną. 3.Podmioty wykonujące usługi publiczne, w których większość udziałów lub akcji posiada jednostka samorządu terytorialnego, w tym podmioty wykonujące te usługi na mocy odrębnej umowy. 4.Podmioty wybrane w wyniku postępowania przeprowadzonego na podstawie przepisów o zamówieniach publicznych, wykonujące usługi publiczne w oparciu o umowę zawartą z jednostką samorządu terytorialnego na świadczenie usług z zakresu zaopatrzenia w ciepło. 5.Organy władzy publicznej, w tym organy administracji rządowej, organy kontroli państwowej i ochrony prawa, sądy i trybunały. 6.Inne jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych, w tym szkoły wyższe i instytucje kultury.
	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
19.	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Szczegółowe informacje dotyczące trybu i zasad naboru oraz oceny projektów zawiera rozdział 1.5 Uszczegółowienia. W ramach działania stosowany będzie tryb konkursowy oraz tryb indywidualny.
	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Decyzję o dofinansowaniu projektu podejmuje Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Umowę o dofinansowanie projektu podpisuje dwóch członków Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, bądź osoba upoważniona.
Część finansowa			
20.	Alokacja finansowa na działanie ogółem		16 424 846 euro
21.	Wkład ze środków unijnych na działanie		13 961 119 euro
22.	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie		2 463 727 euro
23.	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie		0
24.	Maksymalny udział dofinansowania w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	Do 50 % W przypadku projektów z zakresu termomodernizacji budynków użyteczności publicznej: do 70 % Dofinansowanie w całości pochodzi ze środków EFRR

	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	Zgodnie ze schematem pomocy publicznej Dofinansowanie pochodzi w 85% ze środków EFRR i 15% budżetu państwa
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	Nie dotyczy
25.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	50 % W przypadku projektów z zakresu termomodernizacji budynków użyteczności publicznej: do 30 %
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	Zgodnie ze schematem pomocy publicznej
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	Nie dotyczy
26.	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)		Projekt Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w zakresie: energetyki, infrastruktury telekomunikacyjnej, infrastruktury sfery badawczo-rozwojowej, lecznictwa uzdrowiskowego w ramach regionalnych programów operacyjnych
27.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków		- 1 stycznia 2007r. dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna - w stosunku do projektów objętych zasadami pomocy publicznej termin rozpoczęcia kwalifikowalności powinien być zgodny z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.
28.	Minimalna / maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)		Max. wartość projektu z zakresu budowy nowych oraz modernizacji istniejących sieci ciepłowniczych – 20 mln PLN Max. wartość projektu z zakresu budowy małych i średnich jednostek wytwarzania ciepła w skojarzeniu oraz termomodernizacji – 10 mln PLN
29.	Minimalna / maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy
30.	Forma płatności		Zaliczki, Refundacje
31.	Wysokość udziału cross-financingu (%)		Nie dotyczy

Działanie 2.4. Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku

1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa osi priorytetowej	2. Zachowanie i racjonalne użytkowanie środowiska
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego
5.	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
6.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Departament Instytucji Certyfikującej
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Wojewoda Kujawsko-Pomorski

9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów
10.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Finansów Urzędu Marszałkowskiego
11.	Numer i nazwa działania	2.4. Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku
12.	Cel i uzasadnienie działania	<p><u>Cele działania:</u> wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz poprawa zaopatrzenia ludności w gaz ziemny.</p> <p><u>Uzasadnienie:</u> Energia uzyskana z odnawialnych źródeł powinna stanowić istotny udział w bilansie energetycznym województwa. Z uwagi na jej pozytywny wpływ na środowisko naturalne (ograniczenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery) konieczne jest podjęcie działań w kierunku zwiększenia udziału tego rodzaju czystej energii, zwłaszcza tej, dla której źródłem jest biomasa, wody geotermiczne, woda czy słońce. Obecnie (stan na 2006 r.) w województwie kujawsko-pomorskim pracują już 103 elektrownie wiatrowe, 50 małych elektrowni wodnych, a także elektrownia wodna o największej mocy 162 MW we Włocławku. Do produkcji energii elektrycznej wykorzystywany jest również biogaz wytwarzany w składowiskach odpadów komunalnych w Toruniu, Bydgoszczy, Grudziądzu i Świeciu. Znany i stosowany sposobem dla pozyskiwania energii w regionie jest zagospodarowanie biomasy (odpadów organicznych, odchodów zwierzęcych, roślin energetycznych, w tym wierzby, brzozy, topoli) oraz wód geotermalnych. Rozwój energetyki odnawialnej powinien odbywać się zgodnie z zachowaniem walorów środowiskowych.</p> <p>Mając na uwadze zmniejszanie zanieczyszczenia środowiska przyrodniczego prowadzone powinny być działania w kierunku gazyfikacji miast i wsi regionu. Sieć gazociągów na terenie województwa to 1107 km gazociągów wysokoprężnych i 2069 km sieci rozdzielczej. Stopień zgazyfikowania wynosi ok. 52% i dotyczy 45 miast i gmin. Wszelkie działania inwestycyjne dotyczące rozwoju infrastruktury gazowej powinny opierać się na ekonomicznej efektywności inwestycji oraz nie powinny naruszać zasad wolnego rynku.</p>
13.	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami	<p><u>Komplementarność działania 2.4 z innymi osiami Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego:</u> - Oś priorytetowa 5. Wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstw, działanie 5.6. Kompleksowe uzbrojenie terenów pod inwestycje (przygotowania terenów inwestycyjnych, w zakresie ich uzbrojenia w infrastrukturę wodno-ściekową, energetyczną, drogi oraz ich promocji)</p> <p><u>Komplementarność działania 2.4 z innymi programami operacyjnymi</u> Z Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko</p>

		<p>2007-2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa IX: Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku i efektywność energetyczna (FS) (minimalna wartość projektu – 20 mln PLN), - Oś priorytetowa X: Bezpieczeństwo energetyczne, w tym dywersyfikacja źródeł energii (minimalna wartość kosztów kwalifikowalnych projektu – 20 mln PLN) <p>Z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa 3: Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej, Działanie: Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej (maksymalna wysokość pomocy na realizację projektów w jednej gminie, w okresie realizacji programu – do 3 mln PLN) - Oś priorytetowa 4 LEADER, Działanie: Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju.
14.	Przykładowe rodzaje projektów	<p>1. Budowa, rozbudowa, przebudowa jednostek wytwórczych energii elektrycznej i ciepłej, wykorzystujących energię wody, biomasy, biogazu oraz energię geotermiczną i słoneczną.</p> <p>2. Budowa, przebudowa sieci przesyłowych energii elektrycznej i ciepłej pochodzącej ze źródeł odnawialnych.</p> <p>Min. wartość dofinansowania w ramach projektu z zakresu OZE na obszarach objętych PROW 3 mln PLN, oraz w przypadku gdy gmina nie może już korzystać ze wsparcia PROW poniżej 3 mln PLN</p> <p>3. Budowa, rozbudowa sieci dystrybucyjnych i przesyłowych gazu ziemnego.</p>
15.	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych	
	a	<p>Temat priorytetowy</p> <p>40 - Energia odnawialna: słoneczna 41 - Energia odnawialna: biomasa 42 - Energia odnawialna: hydroelektryczna, geotermiczna i pozostałe 35 - Gaz ziemny</p>
	b	<p>Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)</p> <p>Nie dotyczy</p>
	c	<p>Forma finansowania</p> <p>01 - Pomoc bezzwrotna</p>
	d	<p>Typ obszaru</p> <p>01 - Obszar miejski 05 - Obszary wiejskie (poza obszarami górskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)</p>
	e	<p>Działalność gospodarcza</p> <p>08 - Wytwarzanie i dystrybucja energii elektrycznej, gazu i ciepła</p>
	f	<p>Lokalizacja</p> <p>NUTS2 - PL 61</p>
16.	Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)	Zgodnie z załącznikiem nr VI dotyczącym kwalifikowalności wydatków w ramach RPO
17.	Zakres stosowania cross-financingu	Nie dotyczy
18.	Beneficjenci	

	a	Typ beneficjentów	<p>1. Jednostki samorządu terytorialnego, związki i stowarzyszenia jst.</p> <p>2. Jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną.</p> <p>3. Podmioty wykonujące usługi publiczne, w których większość udziałów lub akcji posiada jednostka samorządu terytorialnego, w tym podmioty wykonujące te usługi na mocy odrębnej umowy.</p> <p>4. Podmioty wybrane w wyniku postępowania przeprowadzonego na podstawie przepisów o zamówieniach publicznych, wykonujące usługi publiczne w oparciu o umowę zawartą z jednostką samorządu terytorialnego</p> <p>5. Administracja rządowa.</p> <p>6. Inne jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych w tym szkoły wyższe.</p> <p>7. Organizacje pozarządowe.</p>
	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
19.	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Szczegółowe informacje dotyczące trybu i zasad naboru oraz oceny projektów zawiera rozdział 1.5 Uszczegółowienia. W ramach działania stosowany będzie tryb konkursowy oraz tryb indywidualny
	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	<p>Decyzję o dofinansowaniu projektu podejmuje Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego.</p> <p>Umowę o dofinansowanie projektu podpisuje dwóch członków Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, bądź osoba upoważniona.</p>
Część finansowa			
20.	Alokacja finansowa na działanie ogółem		36 026 264 euro
21.	Wkład ze środków unijnych na działanie		21 873 089 euro
22.	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie		3 859 957 euro
23.	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie		10 293 218 euro
24.	Maksymalny udział dofinansowania w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	<p>Do 50%</p> <p>Dofinansowanie w całości pochodzi ze środków EFRR</p>
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	<p>Zgodnie ze schematem pomocy publicznej</p> <p>Dofinansowanie pochodzi w 85% ze środków EFRR i 15% budżetu państwa</p>
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	<p>100%</p> <p>Dofinansowanie pochodzi w 50% ze środków EFRR i 50% ze środków budżetu państwa</p>
25.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)		50 %
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	50 %
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	Zgodnie ze schematem pomocy publicznej
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	0%
26.	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)		Projekt Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w zakresie: energetyki, infrastruktury

		telekomunikacyjnej, infrastruktury sfery badawczo-rozwojowej, lecznictwa uzdrowiskowego w ramach regionalnych programów operacyjnych
27.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	- 1 stycznia 2007r. dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna - w stosunku do projektów objętych zasadami pomocy publicznej termin rozpoczęcia kwalifikowalności powinien być zgodny z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.
28.	Minimalna / maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)	Max. wartość projektu dla inwestycji w zakresie wytwarzania energii elektrycznej z biomasy lub biogazu – 10 mln PLN Max. wartość projektu dla inwestycji w zakresie budowy lub rozbudowy małych elektrowni wodnych – 10 mln PLN Dla pozostałych projektów dotyczących OZE max. wartość 20 mln PLN Max. wartość projektu dotyczącego lokalnej i regionalnej infrastruktury przesyłu gazu ziemnego wynosi do 8 mln PLN
29.	Minimalna / maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
30.	Forma płatności	Zaliczki, Refundacje
31.	Wysokość udziału cross-financingu (%)	Nie dotyczy

Działanie 2.5. Rozwój infrastruktury bezpieczeństwa powodziowego i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska

1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa osi priorytetowej	2. Zachowanie i racjonalne użytkowanie środowiska
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego
5.	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
6.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Departament Instytucji Certyfikującej
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Wojewoda Kujawsko-Pomorski
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów
10.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Finansów Urzędu Marszałkowskiego
11.	Numer i nazwa działania	2.5. Rozwój infrastruktury bezpieczeństwa powodziowego i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska

12.	Cel i uzasadnienie działania	<p><u>Cel działania:</u> stworzenie efektywnego systemu zapobiegania, zwalczania i usuwania skutków zagrożeń naturalnych dla środowiska</p> <p><u>Uzasadnienie:</u> Postęp cywilizacyjny przyczynił się do pogorszenia jakości środowiska, a tym samym warunków życia społeczeństwa. W miarę rozwoju społeczno – gospodarczego i wzrostu świadomości ekologicznej a także coraz większej znajomości zagrożeń, jakie niesie rozwój, zagrożenia naturalne uznaje się za poważny problem, któremu należy nadać odpowiednie znaczenie oraz podjąć stosowne działania, aby im zapobiegać. Konieczne jest więc wsparcie inwestycji służących poprawie stanu bezpieczeństwa technicznego urządzeń i obiektów chroniących przed powodzią oraz suszą. Ponadto należy również uwzględnić zadania z zakresu skutecznego prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków zagrożeń naturalnych oraz przeciwdziałania poważnym awariom.</p>
13.	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami	<p><u>Komplementarność działania 2.5 z innymi programami operacyjnymi:</u> Z Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko 2007-2013: - Oś priorytetowa III: Zarządzanie zasobami i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska (FS) – (zbiorniki retencyjne powyżej 10 mln m³, minimalna wartość projektu z zakresu działań przeciwpowodziowych 40 mln PLN, natomiast z zakresu zarządzania zasobami i przeciwdziałania zagrożeniom środowiska oraz monitoringu środowiskowego 4 mln PLN) Z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013: - Oś priorytetowa I: poprawa konkurencyjności sektora rolnego i leśnego, Działanie: Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowaniem rolnictwa i leśnictwa – schemat II: gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi (budowa lub remont urządzeń melioracji wodnych podstawowych i wodnych szczegółowych), - Oś priorytetowa II: poprawa środowiska naturalnego i obszarów wiejskich, Działanie: Odtwarzanie potencjału produkcji leśnej zniszczonego przez katastrofy oraz wprowadzanie instrumentów zapobiegawczych – schemat II. Wprowadzenie elementów zapobiegawczych na terenach zaliczonych do dwóch najwyższych kategorii zagrożenia pożarowego Z Programem Operacyjnym Zrównoważony Rozwój Sektora Rybołówstwa i Nadbrzeżnych Obszarów Rybackich 2007-2013: - Oś priorytetowa 4. Zrównoważony rozwój obszarów zależnych od rybactwa</p>
14.	Przykładowe rodzaje projektów	<ol style="list-style-type: none"> 1.Regulacja cieków wodnych poprawiająca bilans wodny z uwzględnieniem potrzeb ochrony przyrody (np. pogłębianie, stabilizacja brzegów). 2.Budowa, rozbudowa, przebudowa urządzeń przeciwpowodziowych. 3.Odtwarzanie naturalnych terenów zalewowych.

		4.Realizacja wielozadaniowych zbiorników retencyjnych o pojemności mniejszej, niż 10 mln m3. 5.Budowa i przebudowa stopni wodnych. 6.Denaturalizacja cieków wodnych, budowa systemów małej retencji (regionalnych, lokalnych). 7.Projekty z zakresu zapobiegania i ograniczania skutków zagrożeń naturalnych oraz przeciwdziałanie poważnym awariom, w tym m.in.: opracowanie i wdrażanie planów i instrumentów zapobiegania i zarządzania zagrożeniami naturalnym i technologicznym, przebudowa systemu dróg przeciwpożarowych, zakup specjalistycznego sprzętu do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków zagrożeń naturalnych i poważnych awarii.	
15.	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych		
	a	Temat priorytetowy	53 - Zapobieganie zagrożeniom (w tym opracowanie i wdrażanie planów i instrumentów zapobiegania i zarządzania zagrożeniami naturalnym i technologicznym) 54 - Inne działania na rzecz ochrony środowiska i zapobiegania zagrożeniom
	b	Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)	Nie dotyczy
	c	Forma finansowania	01 - Pomoc bezzwrotna
	d	Typ obszaru	01 - Obszar miejski 05 - Obszary wiejskie (poza obszarami górskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)
	e	Działalność gospodarcza	21 - Działalność związana ze środowiskiem naturalnym
	f	Lokalizacja	NUTS2 - PL 61
16.	Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)		Zgodnie z załącznikiem nr VI dotyczącym kwalifikowalności wydatków w ramach RPO
17.	Zakres stosowania cross-financingu		Nie dotyczy
18.	Beneficjenci		
	a	Typ beneficjentów	1.Regionalne Zarządy Gospodarki Wodnej, w zakresie zadań na terenie województwa kujawsko-pomorskiego. 2.Jednostki samorządu terytorialnego, ich jednostki organizacyjne oraz ich związki i stowarzyszenia. 3.PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne. 4.Podmioty wykonujące usługi publiczne, w których większość udziałów lub akcji posiada jednostka samorządu terytorialnego, w tym podmioty wykonujące te usługi na mocy odrębnej umowy. 5.Jednostki państwowej straży pożarnej.
	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
19.	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Szczegółowe informacje dotyczące trybu i zasad naboru oraz oceny projektów zawiera rozdział 1.5 Uszczegółowienia. W ramach działania stosowane będą tryb konkursowy i tryb indywidualny
	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Decyzję o dofinansowaniu projektu podejmuje Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Umowę o dofinansowanie projektu podpisuje dwóch członków Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, bądź osoba upoważniona.

<i>Część finansowa</i>		
20.	Alokacja finansowa na działanie ogółem	18 258 824 euro
21.	Wkład ze środków unijnych na działanie	14 520 000 euro
22.	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie	2 738 824 euro
23.	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie	Nie dotyczy
24.	Maksymalny udział dofinansowania w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)	
	a Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	Do 85% Dofinansowanie w całości pochodzi ze środków EFRR
	b Dla projektów objętych pomocą publiczną	Nie dotyczy
	c Dla państwowych jednostek budżetowych	100% Dofinansowanie pochodzi w 85% ze środków EFRR i 15% ze środków budżetu państwa
25.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)	
	a Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	15 %
	b Dla projektów objętych pomocą publiczną	Nie dotyczy
	c Dla państwowych jednostek budżetowych	0%
26.	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
27.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	1 stycznia 2007 r.
28.	Minimalna / maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)	Max. wartość projektu z zakresu działań przeciwpowodziowych 40 mln PLN Max. wartość projektu z zakresu działań zapobiegania i ograniczania skutków zagrożeń naturalnych oraz przeciwdziałanie poważnym awariom 4 mln PLN
29.	Minimalna / maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
30.	Forma płatności	Zaliczki, Refundacje
31.	Wysokość udziału cross-financingu (%)	Nie dotyczy

Działanie 2.6. Ochrona i promocja zasobów przyrodniczych

1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa osi priorytetowej	2. Zachowanie i racjonalne użytkowanie środowiska
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego
5.	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
6.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Departament Instytucji Certyfikującej
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Wojewoda Kujawsko-Pomorski

9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów
10.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Finansów Urzędu Marszałkowskiego
11.	Numer i nazwa działania	2.6. Ochrona i promocja zasobów przyrodniczych
12.	Cel i uzasadnienie działania	<p>Celem działania jest ochrona i promocja zasobów przyrodniczych oraz kształtowanie postaw ekologicznych.</p> <p><u>Uzasadnienie:</u> W województwie kujawsko-pomorskim 32,4 % powierzchni ogółem stanowią tereny objęte ochroną prawną. System obszarów chronionych stanowią parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, rezerваты przyrody, użytki ekologiczne i inne formy ochrony, w tym obszary wyznaczone do sieci NATURA 2000, dla których priorytetem jest utrzymanie istniejących warunków siedliskowych i zachowanie ciągłości systemu powiązań ekologicznych. Korzystanie z zasobów przyrody wymaga bezwzględnego przestrzegania zasad zrównoważonego rozwoju, utrwalania i wzbogacania systemu ekologicznego regionu oraz szerzenia świadomości ekologicznej wśród mieszkańców. Konieczne jest więc podjęcie działań w kierunku zachowania różnorodności gatunkowej, przywracania i ochrony właściwego stanu siedlisk przyrodniczych, udrażniania korytarzy ekologicznych m.in. w celu prawidłowego funkcjonowania sieci NATURA 2000. Realizacja warunków określonych w działaniu wpłynie korzystnie na kształtowanie postaw ekologicznych w społeczeństwie.</p>
13.	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami	<p><u>Komplementarność działania 2.6 z innymi osiami Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa 3 Rozwój infrastruktury społecznej, działanie 3.1. Rozwój infrastruktury edukacyjnej - Oś priorytetowa 6, działanie 6.1. Rozwój usług turystycznych w oparciu o zasoby przyrodnicze <p><u>Komplementarność działania 2.6 z innymi programami operacyjnymi</u></p> <p>Z Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko 2007-2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa V: Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych (EFRR) – (projekty związane z ochroną i kształtowaniem postaw ekologicznych, zachowaniem różnorodności gatunkowej, ochrony siedlisk, kampanie informacyjno-promocyjne – o wartości min. 400 tys. PLN, oraz projekty z zakresu budowy przejść dla zwierząt i likwidacją barier, duże kampanie promocyjne oraz imprezy masowe – o wartości min. 2 mln PLN) <p>Z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa II: poprawa środowiska naturalnego i obszarów wiejskich, Działanie Program rolnośrodowiskowy (Płatności rolnośrodowiskowe) - Oś priorytetowa 4 LEADER, Działanie: Wdrażanie

		lokalnych strategii rozwoju. Z Programem Operacyjnym Zrównoważony Rozwój Sektora Rybołówstwa i Nadbrzeżnych Obszarów Rybackich 2007-2013: - Oś priorytetowa 2 Akwakultura, rybołówstwo śródlądowe, przetwórstwo i rynek rybny, - Oś priorytetowa 3 Środki służące wspólnemu interesowi, - Oś priorytetowa 4 Zrównoważony rozwój obszarów zależnych od rybactwa	
14.	Przykładowe rodzaje projektów	1. Projekty z zakresu ochrony siedlisk przyrodniczych na obszarach chronionych ¹⁸ . 2. Projekty z zakresu zachowania różnorodności gatunkowej. 3. Projekty z zakresu udrażniania korytarzy ekologicznych. 4. Projekty z zakresu edukacji ekologicznej - budowa ścieżek dydaktycznych, punktów, wież widokowych, tablice informacyjne. 5. Projekty z zakresu wzbogacania składu gatunkowego drzewostanów (m.in. eliminacja monokultur).	
15.	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych		
	a	Temat priorytetowy	51 - Promowanie bioróżnorodności i ochrony przyrody (w tym NATURA 2000)
	b	Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)	Nie dotyczy
	c	Forma finansowania	01 - Pomoc bezzwrotna
	d	Typ obszaru	01 - Obszar miejski 05 - Obszary wiejskie (poza obszarami góorskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)
	e	Działalność gospodarcza	21 - Działalność związana ze środowiskiem naturalnym
	f	Lokalizacja	NUTS2 - PL 61
16.	Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)		Zgodnie z załącznikiem nr VI dotyczącym kwalifikowalności wydatków w ramach RPO
17.	Zakres stosowania cross-financingu		Nie dotyczy
18.	Beneficjenci		
	a	Typ beneficjentów	1. Jednostki samorządu terytorialnego, ich jednostki organizacyjne oraz ich związki i stowarzyszenia. 2. PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne. 3. Jednostki sprawujące nadzór lub zarządzające obszarami chronionymi. 4. Organizacje pozarządowe. 5. Ośrodki edukacji ekologicznej.
	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
19.	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		

¹⁸ **Obszar chroniony** – wydzielony geograficznie obszar, który objęty jest ochroną, lub specjalnym zagospodarowaniem mającym na celu jego ochronę. Tworzony jest na terenie o ciekawym krajobrazie lub o dużych walorach przyrodniczych i podlega ochronie prawnej. Obszary chronione to jedna z form ochrony przyrody. Istnieje duża różnorodność form i zakresu tej ochrony. W ścisłych rezerwach przyrody, wykluczona jest jakakolwiek ingerencja człowieka, a nawet często są one niedostępne dla turystów. W obszarach chronionego krajobrazu ludzie normalnie mieszkają, prowadzą działalność rolniczą i inną, ochrona sprowadza się tylko do wykluczenia niektórych form tej działalności, np. zakładania dużych kopalni odkrywkowych, czy wielkich zakładów przemysłu ciężkiego. Obowiązek ochrony przyrody reguluje ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz.U. Nr 92 poz.880) [1] z późniejszymi zmianami.

Formy ochrony przyrody – parki narodowe, rezerваты przyrody, obszary Natura 2000 parki krajobrazowe, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, stanowiska dokumentacyjne przyrody nieożywionej, obszary chronionego krajobrazu.

	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Szczegółowe informacje dotyczące trybu i zasad naboru oraz oceny projektów zawiera rozdział 1.5 Uszczegółowienia. W ramach działania stosowany będzie tryb konkursowy
	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Decyzję o dofinansowaniu projektu podejmuje Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Umowę o dofinansowanie projektu podpisuje dwóch członków Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, bądź osoba upoważniona.
Część finansowa			
20.	Alokacja finansowa na działanie ogółem		5 594 140 euro
21.	Wkład ze środków unijnych na działanie		4 755 019 euro
22.	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie		839 121 euro
23.	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie		0
24.	Maksymalny udział dofinansowania w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	Do 70% Dofinansowanie w całości pochodzi ze środków EFRR
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	Nie dotyczy
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	100% Dofinansowanie pochodzi w 70% ze środków EFRR i 30% ze środków budżetu państwa
25.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	30 %
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	Nie dotyczy
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	0%
26.	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy
27.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków		1 stycznia 2007 r.
28.	Minimalna / maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)		Max. wartość projektu 2 mln PLN w przypadku projektów z zakresu udrażniania korytarzy ekologicznych Max. wartość projektu 400 tys. PLN w przypadku projektów z zakresu ochrony siedlisk przyrodniczych, edukacji ekologicznej
29.	Minimalna / maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy
30.	Forma płatności		Zaliczki, Refundacje
31.	Wysokość udziału cross-financingu (%)		Nie dotyczy

2.3 Oś priorytetowa 3. Rozwój infrastruktury społecznej

Dz. 3.1 Rozwój infrastruktury edukacyjnej

Dz. 3.2 Rozwój infrastruktury ochrony zdrowia i pomocy społecznej

Dz. 3.3 Rozwój infrastruktury kultury

1) Skrócony opis osi priorytetu

Celem osi jest poprawa jakości i dostępności usług społecznych, poprzez inwestycje w infrastrukturę społeczną (edukacyjną, zdrowotną, pomocy społecznej, kultury), w tym dla osób niepełnosprawnych oraz ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego.

Opis i uzasadnienie osi priorytetowej

W ramach osi priorytetowej zakłada się działania inwestycyjne w infrastrukturę warunkującą wysoką jakość świadczonych usług, a dla poprawy jakości kształcenia - wsparcie rozwoju i unowocześniania infrastruktury edukacyjno-wychowawczej.

W zakresie szkolnictwa wyższego wspierane będą projekty skierowane na podwyższenie standardów kształcenia i wzmocnienie ośrodków w zakresie kształcenia wyższego zawodowego. Wsparcie obejmie infrastrukturę dydaktyczną oraz związaną z dydaktyką, biblioteki, obiekty sportowe, domy studenckie i inne ważne dla osiągania wysokich standardów kształcenia.

W ramach osi priorytetowej zakłada się również wspieranie przedsięwzięć skierowanych na rozbudowę i unowocześnienie obiektów oraz poprawę wyposażenia placówek oświatowych i wychowawczych pozostałych poziomów kształcenia, w tym ich uzupełnianie o brakujące dziś elementy takie jak np.: pracownie przedmiotowe, specjalistyczne i warsztaty nauki zawodu, obiekty dla szkolnego sportu, rekreacji i kultury.

W zakresie infrastruktury ochrony zdrowia wspierane będą inwestycje zapewniające wysoki standard usług medycznych placówek leczenia otwartego i zamkniętego, w tym przebudowa i modernizacja szpitali, centrów diagnostycznych, wdrażanie nowych technologii medycznych, wyposażenie zakładów opieki zdrowotnej w nowoczesną aparaturę i sprzęt medyczny, dostosowanie obiektów dla osób niepełnosprawnych.

Dla poprawy świadczonych usług wsparcie mogą uzyskać inwestycje w infrastrukturę pomocy społecznej, w tym placówki opiekuńczo-wychowawcze dla dzieci i młodzieży oraz domy pomocy społecznej. Ponadto na dofinansowanie mogą liczyć przedsięwzięcia polegające na kompleksowym dostosowaniu obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych.

W ramach promocji turystycznej oraz wzmocnienia pozycji kulturalnej regionu wspierane będą inwestycje ukierunkowane na poprawę stanu technicznego obiektów i zespołów zabytkowych, ich przystosowanie do świadczenia nowych funkcji, np. aktywności kulturalnej oraz zwiększenie potencjału kreacji oferty kulturalnej, będącej znakiem rozpoznawczym województwa kujawsko-pomorskiego, elementem jego wizerunku.

2) Szczegółowy opis działań

Działanie 3.1. Rozwój infrastruktury edukacyjnej

1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa osi priorytetowej	3. Rozwój infrastruktury społecznej
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytetu	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego
5.	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
6.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Departament Instytucji Certyfikującej
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Wojewoda Kujawsko-Pomorski
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów
10.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Finansów
11.	Numer i nazwa działania	3.1. Rozwój infrastruktury edukacyjnej
12.	Cel i uzasadnienie działania	<p><u>Cele działania:</u> rozwój i poprawa stanu infrastruktury wykorzystywanej dla celów edukacyjnych, dla podniesienia jakości kształcenia prowadzącego do zwiększenia poziomu wykształcenia, kwalifikacji i dostosowania umiejętności do potrzeb rynku pracy oraz wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży z obszarów wiejskich.</p> <p><u>Uzasadnienie:</u> Inwestycje w infrastrukturę wykorzystywaną dla celów edukacyjnych na wszystkich poziomach kształcenia mają istotne znaczenie dla poprawy szans edukacyjnych i rozwoju systemu edukacji w województwie kujawsko-pomorskim. Niezadawalający stan techniczny licznych szkół, sal dydaktycznych, obiektów sportowych, przestarzałe wyposażenie pracowni przedmiotowych, warsztatów nauki zawodu wymusza konieczność podnoszenia ich standardów. Ze względu na konieczność ukierunkowywania kształcenia pod potrzeby rynku pracy wspierany będzie rozwój placówek kształcenia ustawicznego i placówek kształcenia praktycznego. Gorszy stan techniczny infrastruktury edukacyjnej i dostępność do kształcenia na obszarach wiejskich jest w województwie kujawsko-pomorskim zjawiskiem powszechnym. Sytuacja ta wskazuje na konieczność finansowania inwestycji z obszarów wiejskich. Efektem działania będzie poprawa jakości kształcenia</p>

		na wszystkich poziomach oraz lepsza oferta kształcenia na poziomie wyższym.
13.	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami	<p><u>Komplementarność działania 3.1 z innymi osiami Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego :</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa 4 Działanie 4.2 Rozwój usług i aplikacji dla ludności; Działanie 4.3 Rozwój komercyjnych e-usług - Oś priorytetowa 5 Działanie 5.4 Wzmocnienie potencjału sektora badań i rozwoju technologii - Oś priorytetowa 6 Działanie 6.2 Rozwój usług turystycznych i uzdrowiskowych - Oś priorytetowa 7 Działanie 7.1 Rewitalizacja zdegradowanych dzielnic miast; Działanie 7.2 Adaptacja do nowych funkcji społeczno-gospodarczych terenów przemysłowych i powojaskowych <p><u>Komplementarność działania 3.1. z innymi programami operacyjnymi:</u></p> <p>Z Programem Operacyjnym Innowacyjna Gospodarka 2007-2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa 7. Społeczeństwo informacyjne – budowa elektronicznej administracji – projekty dotyczące infrastruktury badawczo-rozwojowej w ośrodkach o wysokim potencjale badawczym (m.in. centrach zaawansowanych technologii, centrach doskonałości, laboratoriach świadczących specjalistyczne usługi) <p>Z Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko 2007-2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa XIII Infrastruktura szkolnictwa wyższego – infrastruktura dydaktyczna (budynki i wyposażenie) w zakresie nowoczesnych technologii; infrastruktura społeczeństwa informacyjnego dla celów dydaktycznych; infrastruktura dydaktyczna dotycząca innych kierunków kształcenia niż wymienione w celu działania oraz infrastruktura towarzysząca (np. sportowo-rekreacyjna) wykorzystywana przez studentów. <p>Z Programem Operacyjnym Kapitał Ludzki 2007-2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa I „Zatrudnienie i integracja społeczna”. - Oś priorytetowa II „Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw oraz poprawa stanu zdrowia osób pracujących” - opracowywanie programów profilaktycznych i programów wspierających powrót do pracy; podnoszenie kwalifikacji personelu medycznego, w szczególności pielęgniarek i położnych oraz lekarzy deficytowych specjalności; podnoszenie jakości w jednostkach służby zdrowia. - Oś priorytetowa III „Wysoka jakość systemu oświaty”. - Oś priorytetowa IV „Szkolnictwo wyższe i nauka”.
14.	Przykładowe rodzaje projektów	1. Budowa, rozbudowa, przebudowa obiektów dydaktycznych oraz adaptacja obiektów na cele dydaktyczne na wszystkich poziomach kształcenia, w celu tworzenia pomieszczeń dydaktyczno-wykładowych, naukowo-badawczych, laboratoriów

			dydaktycznych, pracowni komputerowych, sal do praktycznej nauki zawodu, bibliotek, infrastruktury edukacyjnej w kampusach, akademikach, internatach, innych obiektów służących działalności dydaktycznej lub naukowo-badawczej powiązanej z dydaktyką. 2. Budowa, rozbudowa, przebudowa obiektów sportowo ¹⁹ - rekreacyjnych placówek edukacyjnych. 3. Budowa, rozbudowa, przebudowa infrastruktury technicznej i sanitarnej. 4. Zakup wyposażenia obiektów wymienionych w powyższych punktach, wyłącznie w połączeniu z realizacją projektu inwestycyjnego.
15.	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych		
	a	Temat priorytetowy	75 - Infrastruktura systemu oświaty
	b	Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)	Nie dotyczy
	c	Forma finansowania	01 - Pomoc bezzwrotna
	d	Typ obszaru	01 - Obszar miejski 05 - Obszary wiejskie (poza obszarami górskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)
	e	Działalność gospodarcza	18 - Edukacja
	f	Lokalizacja	NUTS2 - PL 61
16.	Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)		Zgodnie z załącznikiem nr VI dotyczącym kwalifikowalności wydatków w ramach RPO.
17.	Zakres stosowania cross-financingu		Nie dotyczy
18.	Beneficjenci		
	a	Typ beneficjentów	1. Jednostki samorządu terytorialnego 2. Związki i stowarzyszenia jst. 3. Szkoły wyższe i ich porozumienia. 4. Osoby prawne i fizyczne będące organami prowadzącymi szkoły (wszystkich poziomów nauczania) i placówki (np. przedszkola). 5. Inne jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną. 6. Organizacje pozarządowe, stowarzyszenia, fundacje, prowadzące statutową działalność w obszarze objętym wsparciem w ramach działania. 7. Kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych, prowadzące statutową działalność w obszarze objętym wsparciem w ramach działania.
	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
19.	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Szczegółowe informacje dotyczące trybu i zasad naboru oraz oceny projektów zawiera rozdział 1 pkt. 1.5 Uszczegółowienia. W ramach działania stosowane będą tryb konkursowy i tryb indywidualny.
	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Decyzję o dofinansowaniu projektu podejmuje Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego Umowę o dofinansowanie projektu podpisuje dwóch członków Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, bądź osoba upoważniona.
Część finansowa			

¹⁹ Definicja obiektu sportowego w słowniczku

20.	Alokacja finansowa na działanie ogółem	64 981 532 euro
21.	Wkład ze środków unijnych na działanie	55 234 302 euro
22.	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie	9 747 230 euro
23.	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie	0
24.	Maksymalny udział dofinansowania w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)	
	a Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	Do 70% dla publicznych szkół wyższych; do 65% dla pozostałych wnioskodawców Dofinansowanie w całości pochodzi ze środków EFRR
	b Dla projektów objętych pomocą publiczną	Zgodnie ze schematem pomocy publicznej Dofinansowanie pochodzi w 85% ze środków EFRR i 15% budżetu państwa
	c Dla państwowych jednostek budżetowych	Nie dotyczy
25.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)	
	a Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	30% w przypadku publicznych szkół wyższych 35% w przypadku pozostałych wnioskodawców
	b Dla projektów objętych pomocą publiczną	Zgodnie ze schematem pomocy publicznej
	c Dla państwowych jednostek budżetowych	Nie dotyczy
26.	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 11 października 2007 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych
27.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	- 1 stycznia 2007 r. dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna - w stosunku do projektów objętych zasadami pomocy publicznej termin rozpoczęcia kwalifikowalności powinien być zgodny z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.
28.	Minimalna / maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)	Rozwój infrastruktury szkolnictwa artystycznego - max 4 mln PLN. -
29.	Minimalna / maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
30.	Forma płatności	Zaliczki Refundacje
31.	Wysokość udziału cross-financingu (%)	Nie dotyczy

Działanie 3.2. Rozwój infrastruktury ochrony zdrowia i pomocy społecznej

1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa osi priorytetowej	3. Rozwój infrastruktury społecznej
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego
5.	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
6.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi

7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Departament Instytucji Certyfikującej
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Wojewoda Kujawsko-Pomorski
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów
10.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Finansów
11.	Numer i nazwa działania	Działanie 3.2. Rozwój infrastruktury ochrony zdrowia i pomocy społecznej
12.	Cel i uzasadnienie działania	<p><u>Cele działania:</u> Poprawa jakości świadczonych usług medycznych, w tym leczenia specjalistycznego oraz poprawa skuteczności pomocy społecznej.</p> <p><u>Uzasadnienie:</u> W kontekście istniejącej sytuacji w sektorze ochrony zdrowia koniecznym jest zapewnienie mieszkańcom województwa kujawsko-pomorskiego udzielania świadczeń zdrowotnych oraz pomocy społecznej na wysokim poziomie, opartym o standardy obowiązujące w UE i spełniające wymogi prawa. Dla zapewnienia założonego poziomu należy poprawić istniejący stan świadczonych usług medycznych poprzez inwestycje w infrastrukturę ochrony zdrowia, opiekuńczo-wychowawczą i pomocy społecznej. Wsparciem objęte zostaną działające w publicznym systemie zdrowia placówki medyczne leczenia zamkniętego i otwartego o znaczeniu regionalnym i lokalnym. Efektem wsparcia będzie lepsza jakość świadczonych usług przy wykorzystaniu nowych technologii medycznych, nowoczesnej aparatury i sprzętu medycznego.</p>
13.	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami	<p><u>Komplementarność działania 3.2 z innymi osiami Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa 4 Działanie 4.2 Rozwój usług i aplikacji dla ludności; Działanie 4.3 Rozwój komercyjnych e-usług - Oś priorytetowa 5 Działanie 5.4 Wzmocnienie potencjału sektora badań i rozwoju technologii - Oś priorytetowa 7 Działanie 7.1 Rewitalizacja zdegradowanych dzielnic miast; Działanie 7.2 Adaptacja do nowych funkcji społeczno-gospodarczych terenów poprzemysłowych i powojaskowych <p><u>Komplementarność działania 3.2 z innymi programami operacyjnymi:</u> Z Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko 2007-2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa XII Bezpieczeństwo zdrowotne i poprawa efektywności systemu ochrony zdrowia – infrastruktura ochrony zdrowia o znaczeniu ponadregionalnym: wsparcie zakładów opieki zdrowotnej, dla których organami założycielskimi są: minister, centralny organ administracji rządowej, publiczna uczelnia medyczna lub publiczna uczelnia

		<p>prowadząca działalność dydaktyczną i badawczą w dziedzinie nauk medycznych poza tym: beneficjentami mogą być publiczne uczelnie medyczne lub publiczne uczelnie prowadzące działalność dydaktyczną i badawczą w dziedzinie nauk medycznych;</p> <p>Infrastruktura zintegrowanych systemów ratownictwa (budynki, sprzęt medyczny, środki transportu sanitarnego, lądowiska), gdzie beneficjentem są publiczne i niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej, w tym prowadzone przez JST oraz kolumny transportu sanitarnego; wsparcie dla wojewódzkich centrów powiadamiania ratunkowego.</p> <p>Z Programem Operacyjnym Kapitał Ludzki 2007-2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa II „Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw oraz poprawa stanu zdrowia osób pracujących” – poprawa stanu zdrowia osób pracujących poprzez opracowywanie programów profilaktycznych i programów wspierających powrót do pracy; podnoszenie kwalifikacji personelu medycznego, w szczególności pielęgniarek i położnych oraz lekarzy deficytowych specjalności; podnoszenie jakości w jednostkach służby zdrowia
14.	Przykładowe rodzaje projektów	<p>Schemat – opieka zdrowotna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Przebudowa i rozbudowa obiektów ochrony zdrowia, w celu osiągnięcia zgodności z wymogami określonymi w obowiązujących przepisach prawa, 2.Zakup aparatów i urządzeń medycznych służących do diagnostyki, terapii i rehabilitacji z wyłączeniem wyrobów jednorazowego użytku, 3.Dostosowanie obiektów do użytkowania nowego sprzętu wyłącznie w połączeniu z projektami wymienionymi w pkt 2. <p>Przy założeniu, że wsparcie w sektorze ochrony zdrowia jest skierowane na podniesienie i poprawę jakości świadczonych usług, nie będą wspierane działania skierowane na zwiększanie liczby łóżek oraz liczby obiektów infrastrukturalnych.</p> <p>Zakres wsparcia powinien odpowiadać zakresowi w jakim podmiot działa w ramach publicznego systemu opieki zdrowotnej.</p> <p>Schemat – pomoc społeczna, w tym problematyka opiekuńczo-wychowawcza:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Przebudowa i rozbudowa obiektów pomocy społecznej i służących realizacji działań opiekuńczo-wychowawczych, w celu osiągnięcia zgodności z wymogami określonymi w obowiązujących przepisach prawa bądź w celu poprawy stanu infrastruktury i jakości usług wraz z niezbędnym wyposażeniem, 2.Budowa obiektów infrastrukturalnych służących pomocy społecznej, w tym opiekuńczo-wychowawczej, 3.Zakup aparatów i urządzeń medycznych służących do diagnostyki, terapii i rehabilitacji z wyłączeniem wyrobów jednorazowego użytku, 4.Dostosowanie obiektów do użytkowania nowego

		sprzętu wyłącznie w połączeniu z projektami wymienionymi w pkt 3.
15.	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych	
	a	Temat priorytetowy 76 - Infrastruktura ochrony zdrowia 77 - Infrastruktura opiekuńczo-wychowawcza 79 - Pozostała infrastruktura społeczna
	b	Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing) Nie dotyczy
	c	Forma finansowania 01 - Pomoc bezzwrotna
	d	Typ obszaru 01 - Obszar miejski 05 - Obszary wiejskie (poza obszarami górskimi, wypami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)
	e	Działalność gospodarcza 19 - Działalność w zakresie ochrony zdrowia ludzkiego 20 - Opieka społeczna, pozostałe usługi komunalne, społeczne i indywidualne
	f	Lokalizacja NUTS2 - PL 61
16.	Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)	
17.	Zakres stosowania cross-financingu	
18.	Beneficjenci	
	a	Typ beneficjentów 1. Jednostki samorządu terytorialnego. 2. Związki i stowarzyszenia jst. 3. Jednostki organizacyjne jst. 4. Zakłady opieki zdrowotnej działające w publicznym systemie ochrony zdrowia, tzn. posiadające podpisaną umowę z NFZ, dla których organem założycielskim jest jst, bądź spółka prawa handlowego w której jst posiadają udziały. 5. Jednostki pomocy społecznej, posiadające osobowość prawną lub dla których podmiotem tworzącym są jst. 6. Placówki opiekuńczo-wychowawcze posiadające osobowość prawną lub dla których podmiotem tworzącym są jst. 7. Organizacje pozarządowe prowadzące działalność statutową w obszarze ochrony zdrowia i pomocy społecznej oraz rehabilitacji zdrowotnej, zawodowej i społecznej. 8. Kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych prowadzące działalność statutową w obszarze pomocy społecznej i opiekuńczo-wychowawczej oraz ochrony zdrowia (w ramach działalności prowadzonej w publicznym systemie ochrony zdrowia, tzn. w ramach umowy z NFZ).
	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy) Nie dotyczy
19.	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów	
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie Szczegółowe informacje dotyczące trybu i zasad naboru oraz oceny projektów zawiera rozdział 1 pkt 1.5 Uszczegółowienia. W ramach działania stosowane będą tryb konkursowy i tryb indywidualny.
	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie Decyzję o dofinansowaniu projektu podejmuje Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego Umowę o dofinansowanie projektu podpisuje dwóch członków Zarządu Województwa Kujawsko-

		Pomorskiego, bądź osoba upoważniona.
Część finansowa		
20.	Alokacja finansowa na działanie ogółem	49 804 629 euro
21.	Wkład ze środków unijnych na działanie	42 333 935 euro
22.	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie	7 470 694 euro
23.	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie	0
24.	Maksymalny udział dofinansowania w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)	
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych
25.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)	
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych
26.	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 11 października 2007 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych
27.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	- 1 stycznia 2007r. dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna - w stosunku do projektów objętych zasadami pomocy publicznej termin rozpoczęcia kwalifikowalności powinien być zgodny z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.
28.	Minimalna / maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
29.	Minimalna / maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
30.	Forma płatności	Zaliczki Refundacje
31.	Wysokość udziału cross-financingu (%)	Nie dotyczy

Działanie 3.3. Rozwój infrastruktury kultury

1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa osi priorytetowej	3. Rozwój infrastruktury społecznej
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego
5.	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi

6.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Departament Instytucji Certyfikującej
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Wojewoda Kujawsko-Pomorski
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów
10.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Finansów
11.	Numer i nazwa działania	3.3. Rozwój infrastruktury kultury
12.	Cel i uzasadnienie działania	<p><u>Cel działania:</u> Poprawa stanu infrastruktury kultury dla zwiększenia standardu i dostępności świadczonych usług oraz ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego.</p> <p><u>Uzasadnienie:</u> Województwo kujawsko-pomorskie posiada bogatą historię i związane z nią liczne zabytki rozsiane na terenie całego regionu. Należy o nie dbać, promować ich walory oraz zwiększać ich dostępność. Rozwój infrastruktury kultury jest ważnym elementem promocji oraz budowy tożsamości regionu. W chwili obecnej nie jest on zasobem w pełni wykorzystanym dla rozwoju społeczno-gospodarczego województwa, zwłaszcza rozwoju turystyki. W niedostatecznym stopniu rozwijane są również cyfrowe zasoby w dziedzinie kultury.</p> <p>Poprzez wspieranie projektów z zakresu rozwoju infrastruktury kultury nastąpi poprawa stanu technicznego obiektów i zespołów zabytkowych. Wspierane będą inwestycje z zakresu ochrony i zachowania dziedzictwa kulturowego, szczególnie o znaczeniu regionalnym, które obejmie: obiekty i zespoły zabytkowe, w tym pałace i dwory, zespoły parkowo-dworskie, obiekty sakralne, zespoły obronne, zabytki techniki i inne obiekty. Finansowana będzie budowa, rozbudowa lub przebudowa obiektów kultury oraz ich wyposażenie w urządzenia do prowadzenia działalności. Wsparciem objęte zostanie promowanie kultury. Działanie zapewni również wsparcie zabezpieczenia przeciwpożarowego, przed kradzieżą i zniszczeniem obiektów i zasobów zabytkowych oraz przystosowanie obiektów dla osób niepełnosprawnych.</p>
13.	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami	<p><u>Komplementarność działania 3.3 z innymi osiami Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego :</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa 4 Działanie 4.2 Rozwój usług i aplikacji dla ludności; Działanie 4.3 Rozwój komercyjnych e-usług - Oś priorytetowa 6 Działanie 6.1 Rozwój usług turystycznych w oparciu o zasoby przyrodnicze, Działanie 6.2 Rozwój usług turystycznych i uzdrowiskowych - Oś priorytetowa 7 Działanie 7.1 Rewitalizacja zdegradowanych dzielnic miast; Działanie 7.2

		<p>Adaptacja do nowych funkcji społeczno-gospodarczych terenów przemysłowych i powojaskowych</p> <p><u>Komplementarność działania 3.3 z innymi programami operacyjnymi:</u> Z Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko 2007-2013: - Oś priorytetowa XI Kultura i dziedzictwo kulturowe – ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego o znaczeniu ponadregionalnym (w tym projekty dotyczące obiektów umieszczonych na liście światowego dziedzictwa kulturowego UNESCO i Pomniki Prezydenta RP); rozwój oraz poprawa stanu infrastruktury kultury o znaczeniu ponadregionalnym; rozwój infrastruktury szkolnictwa artystycznego Z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013: - Oś 3. Działanie „Odnowa i rozwój wsi.”</p>
14.	Przykładowe rodzaje projektów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Budowa, rozbudowa, przebudowa obiektów kultury o znaczeniu regionalnym, wraz z przystosowaniem obiektów kultury dla osób niepełnosprawnych. 2. Inwestycje z zakresu rewaloryzacji, restauracji, renowacji obiektów i zespołów zabytkowych wraz z otoczeniem, nie związanych z mieszkalnictwem. 3. Zakup lub renowacja wyposażenia trwałego do prowadzenia działalności kulturalnej tylko w powiązaniu z projektem z pkt 1 lub 2. 4. Konserwacja ruchomych obiektów dziedzictwa kulturowego, w tym np. zbiorów muzealnych, archiwaliów, starodruków. 5. Zakup i instalacja systemów zabezpieczeń obiektów i zespołów zabytkowych przed pożarem, kradzieżą i zniszczeniem. 6. Tworzenie kompleksowych systemów informacji w zakresie kultury oraz na rzecz promocji w zakresie kultury. 7. Tworzenie wirtualnych muzeów, galerii, fonotek, filmotek, cyfrowych bibliotek, czytelni. 8. Budowa, rozbudowa, przebudowa lub rewitalizacja, rewaloryzacja, konserwacja, renowacja, restauracja, zachowanie, a także adaptacja powierzchni obiektu lub zespołu obiektów będących przedmiotem realizowanego zadania z przeznaczeniem na działalność komercyjną (np. prowadzenie kawiarni, restauracji, sklepów lub wynajem powierzchni w celach komercyjnych), może zostać uznana za wydatek kwalifikowany pod warunkiem, iż nie przekracza 10% całkowitej użytkowej powierzchni projektu.
15.	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych	
	a	<p>Temat priorytetowy</p> <p>58 - Ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego 59 - Rozwój infrastruktury kulturalnej 60 - Inne wsparcie dla poprawy usług kulturalnych</p>
	b	<p>Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)</p> <p>Nie dotyczy</p>
	c	<p>Forma finansowania</p> <p>01 - Pomoc bezzwrotna</p>

	d	Typ obszaru	01 - Obszar miejski 05 - Obszary wiejskie (poza obszarami góorskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)
	e	Działalność gospodarcza	00 - nie dotyczy
	f	Lokalizacja	NUTS2 - PL 61
16.	Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)		Zgodnie z załącznikiem nr VI dotyczącym kwalifikowalności wydatków w ramach RPO.
17.	Zakres stosowania cross-financingu		Nie dotyczy
18.	Beneficjenci		
	a	Typ beneficjentów	1. Jednostki samorządu terytorialnego 2. Związki i stowarzyszenia jst. 3. Jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną. 4. Państwowe lub samorządowe instytucje kultury. 5. Szkoły wyższe. 6. Organizacje pozarządowe, stowarzyszenia, fundacje prowadzące statutową działalność non profit (w rozumieniu ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej) w obszarze objętym wsparciem w ramach działania. 7. Kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych, prowadzące działalność statutową w obszarze objętym wsparciem w ramach działania.
	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
19.	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Szczegółowe informacje dotyczące trybu i zasad naboru oraz oceny projektów zawiera rozdział 1 pkt. 1.5 Uszczegółowienia. W ramach działania stosowane będą tryb konkursowy i tryb indywidualny.
	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Decyzję o dofinansowaniu projektu podejmuje Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego Umowę o dofinansowanie projektu podpisuje dwóch członków Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, bądź osoba upoważniona.
Część finansowa			
20.	Alokacja finansowa na działanie ogółem		30 661 481 euro
21.	Wkład ze środków unijnych na działanie		26 062 259 euro
22.	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie		4 599 222 euro
23.	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie		0
24.	Maksymalny udział dofinansowania w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	Do 65% Dofinansowanie w całości pochodzi ze środków EFRR
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	Zgodnie ze schematem pomocy publicznej Dofinansowanie pochodzi w 85% ze środków EFRR i 15% budżetu państwa
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	100% Dofinansowanie pochodzi w 65% ze środków EFRR i 35% ze środków budżetu państwa

25.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	35 %
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	Zgodnie ze schematem pomocy publicznej
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	0%
26.	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)		Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 11 października 2007 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych
27.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków		- 1 stycznia 2007r. dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna - w stosunku do projektów objętych zasadami pomocy publicznej termin rozpoczęcia kwalifikowalności powinien być zgodny z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.
28.	Minimalna / maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)		<p>Utrzymanie i ochrona dziedzictwa kulturowego o znaczeniu regionalnym i lokalnym - max 20 mln PLN Konserwacja zabytków ruchomych – max 4 mln PLN Rozwój zasobów cyfrowych w dziedzinie zasobów bibliotecznych, archiwalnych, filmowych oraz zasobów wirtualnych muzeów, galerii, fonotek, filmotek, cyfrowych bibliotek - max 4 mln PLN Zabezpieczenia zabytków przed kradzieżą i zniszczeniem oraz projektów realizowanych przez instytucje kultury państwowe i współprowadzone z ministrem właściwym ds. kultury i dziedzictwa narodowego, archiwa państwowe oraz dopuszczone w działaniu typy szkół i uczelni artystycznych - max 4 mln PLN Rozwój oraz poprawa stanu infrastruktury kultury o znaczeniu regionalnym i lokalnym - max 20 mln PLN Dla projektów dla których beneficjentami są instytucje kultury państwowe i współprowadzone z ministrem właściwym ds. kultury i dziedzictwa narodowego, archiwa państwowe – max 4 mln PLN</p> <p>Powyższe zapisy nie dotyczą projektów kluczowych.</p>
29.	Minimalna / maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy
30.	Forma płatności		Zaliczki Refundacje
31.	Wysokość udziału cross-financingu (%)		Nie dotyczy

2.4 Oś priorytetowa 4. Rozwój infrastruktury społeczeństwa informacyjnego

Dz. 4.1 Rozwój infrastruktury ICT

Dz. 4.2 Rozwój usług i aplikacji dla ludności

Dz. 4.3 Rozwój komercyjnych e-usług

1) Skrócony opis osi priorytetu

Głównym celem osi priorytetowej jest stworzenie warunków dla rozwoju społeczeństwa informacyjnego w regionie poprzez realizację celów szczegółowych:

- zwiększenie dostępu do szerokopasmowej sieci informatycznej, a przy jej wykorzystaniu dostępu do światowych zasobów informacji, usług internetowych, usług multimedialnych,
- stosowanie w usługach publicznych i gospodarce technologii informacyjnych i komunikacyjnych.

W ramach tej osi podejmowane będą działania na rzecz infrastruktury społeczeństwa informacyjnego, upowszechniania i podnoszenia poziomu kompetencji stosowania technologii informacyjnych i komunikacyjnych, rozszerzania usług publicznych głównie dla mieszkańców naszego regionu oraz tworzenie możliwości do rozwoju komercyjnych e-usług. Inwestycje w infrastrukturę ICT realizowane w ramach osi uwzględniać będą szybki rozwój technologiczny oraz przestrzegać zasadę neutralności technicznej i nieograniczonego dostępu oraz dużą wagę przykładac się będzie do pogłębiania wiedzy w zakresie stosowania narzędzi ICT.

Zamierzone jest wsparcie kontynuacji **budowy regionalnej, szerokopasmowej sieci teleinformatycznej**, poprzez jej uzupełnianie sieciami lokalnymi (wiejskimi, miejskimi) oraz udostępnianie publicznych punktów dostępu do Internetu (PIAP). Sukcesywnie rozwijana sieć szerokopasmowa, dostępna dla licznych użytkowników, umożliwiać będzie uruchamianie **e-usług dla ludności i przedsiębiorstw**. Wspierane będą projekty uruchamiania specjalistycznych systemów informatycznych (zintegrowanych platform cyfrowych) przez podmioty świadczące usługi publiczne dla ludności. Przewiduje się wsparcie kontynuacji budowy systemu telemedycyny, w tym rozwój infrastruktury sieciowej wewnątrzszpitalnej, cyfrowych technik diagnostyki i terapii, włączanie się jednostek służby zdrowia do sieci szerokopasmowych.

Wsparcie uzyskają również projekty tworzenia cyfrowych zbiorów informacji (baz danych), w szczególności dotyczących dziedzictwa kulturowego, projekty podmiotów gospodarczych ukierunkowane na rozwijanie działalności gospodarczej w oparciu o dostępność do sieci szerokopasmowej jak i projekty współpracy międzyregionalnej w zakresie tworzenia sieci współpracy międzyregionalnej, wymiany doświadczeń, prowadzenie wspólnych kampanii informacyjnych i promocyjnych, w tym tworzenie wspólnych baz danych, portali, platform cyfrowych.

2) Szczegółowy opis działań

Działanie 4.1. Rozwój infrastruktury ICT

1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa osi priorytetowej	4. Rozwój infrastruktury społeczeństwa informacyjnego
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego
5.	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
6.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Departament Instytucji Certyfikującej
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Wojewoda Kujawsko-Pomorski
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów
10.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Finansów
11.	Numer i nazwa działania	4.1. Rozwój infrastruktury ICT
12.	Cel i uzasadnienie działania	<p><u>Cel działania:</u> stworzenie bazy dla wdrożenia nowoczesnych technologii informacyjnych i komunikacyjnych.</p> <p><u>Uzasadnienie:</u> Obecnie poziom zastosowań ICT w instytucjach i urzędach administracji województwa oraz przedsiębiorstwach znacząco odbiega od średniego poziomu regionów Unii Europejskiej. Doświadczenie regionów UE wskazuje jednoznacznie, iż dla zapewnienia sprawnego świadczenia przez administrację, w pełni transakcyjnych elektronicznych usług na rzecz odbiorców, musi nastąpić restrukturyzacja wewnętrznych procesów zarządzania w administracji publicznej w oparciu o ICT. Jednym z podstawowych warunków realizacji tego zadania jest stworzenie odpowiedniej infrastruktury telekomunikacyjnej.</p>
13.	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami	<p><u>Komplementarność Działania 4.1 z innymi programami operacyjnymi:</u> Z Programem Operacyjnym Innowacyjna Gospodarka: - Oś priorytetowa VIII Społeczeństwo informacyjne - zwiększenie innowacyjności gospodarki: Działanie 8.3 Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu - eInclusion; Działanie 8.4 Zapewnienie dostępu do Internetu na etapie „ostatniej mili”.</p>
14.	Przykładowe rodzaje projektów	1. Budowa, rozbudowa regionalnych/lokalnych

		<p>bezpiecznych i szerokopasmowych sieci współdziałających ze szkieletowymi sieciami regionalnymi/krajowymi.</p> <p>2.Roboty budowlane dotyczące obiektów i infrastruktury technicznej niezbędnej dla tworzenia/unowocześniania sieci i systemów telekomunikacyjnych /informatycznych wraz z zakupem sprzętu i oprogramowania.</p> <p>3.Budowa, rozbudowa oraz wyposażenie inwestycyjne centrów zarządzania sieciami regionalnymi/lokalnymi oraz regionalnego centrum danych.</p> <p>4.Budowa, rozbudowa oraz wyposażenie inwestycyjne obiektów na rzecz tworzenia regionalnych ośrodków działających w zakresie społeczeństwa informacyjnego.</p> <p>5.Adaptacja pomieszczeń i wyposażenie w celu utworzenia inkubatora ICT.</p> <p>6.Projekty z zakresu wyposażenia inwestycyjnego, typu kamery, czujniki, inne urządzenia do monitorowania szerokiego zakresu zjawisk w połączeniu z projektami budowlanymi.</p> <p>7.Zakupy inwestycyjne oraz roboty budowlane związane z tworzeniem publicznych punktów dostępu do Internetu (PIAP-ów).</p> <p>8.Szkolenia z zakresu wykorzystania narzędzi ICT, jeśli są niezbędne i stanowią element realizacji projektów wymienionych w pkt. od 1 do 5.</p>	
15.	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych		
	a	Temat priorytetowy	10 - Infrastruktura telekomunikacyjna (w tym sieci szerokopasmowe)
	b	Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)	10 - Infrastruktura telekomunikacyjna (w tym sieci szerokopasmowe)
	c	Forma finansowania	01 - Pomoc bezzwrotna
	d	Typ obszaru	01 - Obszar miejski 05 - Obszary wiejskie (poza obszarami góorskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)
	e	Działalność gospodarcza	10 - Poczta i telekomunikacja
	f	Lokalizacja	NUTS2 – PL 61
16.	Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)		Zgodnie z załącznikiem nr VI dotyczącym kwalifikowalności wydatków w ramach RPO.
17.	Zakres stosowania cross-financingu		Przewiduje się stosowanie instrumentu elastyczności, pod warunkiem, że działania objęte zakresem pomocy z innego funduszu są konieczne do odpowiedniej realizacji operacji i są bezpośrednio z nią powiązane.
18.	Beneficjenci		

	a	Typ beneficjentów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki, stowarzyszenia i porozumienia. 2. Administracja rządowa. 3. Szkoły wyższe. 4. Jednostki naukowe. 5. Osoby prawne i fizyczne będące organami prowadzącymi szkoły i placówki. 6. Instytucje kultury. 7. Zakłady opieki zdrowotnej w publicznym systemie ochrony zdrowia. 8. Jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną (nie wymienione wyżej). 9. Organizacje pozarządowe. 10. Kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych. 11. Lokalni przedsiębiorcy telekomunikacyjni realizujący budowę lub rozbudowę regionalnych/lokalnych sieci szerokopasmowych na obszarach poza zainteresowaniem innych operatorów (obszary wykluczenia cyfrowego).
	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
19.	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Szczegółowe informacje dotyczące trybu i zasad naboru oraz oceny projektów zawiera rozdział 1 pkt. 1.5 Uszczegółowienia. W ramach działania stosowane będą tryb konkursowy i tryb indywidualny.
	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	<p>Decyzję o dofinansowaniu projektu podejmuje Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego.</p> <p>Umowę o dofinansowanie projektu podpisuje dwóch członków Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, bądź osoba upoważniona.</p>
Część finansowa			
20.	Alokacja finansowa na działanie ogółem		22 376 560 euro
21.	Wkład ze środków unijnych na działanie		19 020 076 euro
22.	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie		3 356 484 euro
23.	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie		0
24.	Maksymalny udział dofinansowania w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	Do 75% Dofinansowanie w całości pochodzi ze środków EFRR
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	Zgodnie ze schematem pomocy publicznej Dofinansowanie pochodzi w 85% ze środków EFRR i 15% budżetu państwa
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	100% Dofinansowanie pochodzi w 75% ze środków EFRR i 25% ze środków budżetu państwa
25.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	25%
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	Zgodnie ze schematem pomocy publicznej
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	0%

26.	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)	Projekt Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w zakresie: energetyki, infrastruktury telekomunikacyjnej, infrastruktury sfery badawczo-rozwojowej, lecznictwa uzdrowiskowego w ramach regionalnych programów operacyjnych. Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 2.10.2007 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych ²⁰ . Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 2 października 2007 r. w sprawie udzielania pomocy na szkolenia w ramach regionalnych programów operacyjnych ²¹ .
27.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	- 1 stycznia 2007r. dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna - w stosunku do projektów objętych zasadami pomocy publicznej termin rozpoczęcia kwalifikowalności powinien być zgodny z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.
28.	Minimalna / maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
29.	Minimalna / maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
30.	Forma płatności	Zaliczki, Refundacje
31.	Wysokość udziału cross-financingu (%)	Maksymalna wartość wydatków w ramach instrumentu elastyczności wynosi 10% kosztów kwalifikowanych projektu.

Działanie 4.2. Rozwój usług i aplikacji dla ludności

1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa osi priorytetowej	4. Rozwój infrastruktury społeczeństwa informacyjnego
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego
5.	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
6.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Departament Instytucji Certyfikującej
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Wojewoda Kujawsko-Pomorski
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów

²⁰ Dz. U. z 2007r. Nr 185, poz. 1317.

²¹ Dz. U. z 2007r. Nr 185, poz. 1318 z późn. zm.

10.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Finansów
11.	Numer i nazwa działania	4.2. Rozwój usług i aplikacji dla ludności
12.	Cel i uzasadnienie działania	<p><u>Cel działania:</u> stosowanie w usługach publicznych technologii informacyjnych i komunikacyjnych.</p> <p><u>Uzasadnienie:</u> Nowoczesne moduły informacyjne obok cech przekazywania informacji mogą służyć jako narzędzie wymiany informacji pomiędzy mieszkańcami i ich przedstawicielami we władzach różnego szczebla oraz sprzyjać integracji i poprawie jakości życia mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego. Pozwoli to mieszkańcom na zaznajamianie się ze sprawami regionu w dowolnym czasie i z wykorzystaniem domowych komputerów lub Publicznych Punktów Dostępu do Internetu. W ramach działania wspierane będą projekty z zakresu rozwoju i tworzenia tematycznych modułów informacyjnych, tworzenia nowoczesnych platform e-usług w regionie oraz unifikacji systemów wymiany informacji oraz e-obiegu dokumentów. Priorytetowo będą traktowane projekty łączące wiele funkcji dla użytkowników. Kwalifikowane do wsparcia będą również projekty szkoleniowe, jeśli będą elementem lub uzupełnieniem projektu inwestycyjnego.</p>
13.	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami	<p><u>Komplementarność Działania 4.2 z innymi osiami Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa 3 Działanie 3.1 Rozwój infrastruktury edukacyjnej; Działanie 3.2 Rozwój infrastruktury ochrony zdrowia i pomocy społecznej; Działanie 3.3 Rozwój infrastruktury kultury - Oś priorytetowa 6 Działanie 6.2. Rozwój usług turystycznych i uzdrowiskowych <p><u>Komplementarność Działania 4.2 z innymi programami operacyjnymi:</u></p> <p>Z Programem Operacyjnym Innowacyjna Gospodarka:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa II Infrastruktura strefy B+R 2.3 Inwestycje związane z tworzeniem infrastruktury informatycznej nauki. - Oś priorytetowa VII Społeczeństwo informacyjne – budowa elektronicznej administracji: 7.1. Społeczeństwo informacyjne - budowa elektronicznej administracji. - Oś priorytetowa VIII Społeczeństwo informacyjne – zwiększenie innowacyjności gospodarki: Działanie 8.4 Zapewnienie dostępu do Internetu na etapie „ostatniej mili”. <p>Z Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko 2007-2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa XIII: Infrastruktura szkolnictwa wyższego – infrastruktura społeczeństwa informacyjnego dla celów dydaktycznych w publicznych szkołach wyższych. <p>Z Programem Operacyjnym Kapitał Ludzki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa II: Rozwój zasobów ludzkich

		<p>i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw oraz poprawa stanu zdrowia osób pracujących; opracowanie założeń systemowych i narzędzi informatycznych wspomagających zarządzanie w administracji oraz nowoczesnych standardów obsługi klienta.</p> <p>- Oś priorytetowa IV Szkolnictwo wyższe i nauka.</p> <p>- Oś priorytetowa V Dobre rządzenie.</p>
14.	Przykładowe rodzaje projektów	<p>1. Budowa i unowocześnianie zintegrowanych i/lub tematycznych systemów informacyjnych o oddziaływaniu lokalnym i ponadlokalnym przy wykorzystaniu narzędzi ICT, w tym budowa i rozwój dedykowanych portali tematycznych oraz platform e-usług np. z zakresu: nauki, zdrowia, turystyki, bezpieczeństwa obywateli, ochrony środowiska, kultury, administracji, gospodarki oraz unifikacji systemów wymiany informacji oraz e-obiegu dokumentów.</p> <p>2. Zakupy inwestycyjne oraz roboty budowlane umożliwiające świadczenie usług z wykorzystaniem narzędzi ICT (w tym, np.: zakup sprzętu i oprogramowania, dedykowanych infomatów).</p> <p>3. Budowa platform edukacyjnych ICT wspomagających system edukacji poprzez wykorzystanie nowoczesnych narzędzi nauczania oraz umożliwiających interaktywny kontakt szkoła-nauczyciel-uczeń-rodzice</p> <p>4. Szkolenia z zakresu wykorzystania narzędzi ICT, jeśli są niezbędne i stanowią element realizacji projektów wymienionych w pkt. 1, 2 i 3.</p>
15.	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych	
	a	<p>Temat priorytetowy</p> <p>11 - Technologie informacyjne i komunikacyjne (dostęp, bezpieczeństwo, interoperacyjność, zapobieganie zagrożeniom, badania, innowacje, treści cyfrowe, itp.) 13 - Usługi i aplikacje dla obywateli (e-zdrowie, e-administracja, e-edukacja, e-integracja itp.)</p>
	b	<p>Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)</p> <p>11 - Technologie informacyjne i komunikacyjne (dostęp, bezpieczeństwo, interoperacyjność, zapobieganie zagrożeniom, badania, innowacje, treści cyfrowe, itp.) 13 - Usługi i aplikacje dla obywateli (e-zdrowie, e-administracja, e-edukacja, e-integracja itp.)</p>
	c	<p>Forma finansowania</p> <p>01 - Pomoc bezzwrotna</p>
	d	<p>Typ obszaru</p> <p>01 - Obszar miejski 05 - Obszary wiejskie (poza obszarami góorskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)</p>
	e	<p>Działalność gospodarcza</p> <p>17 - Administracja publiczna</p>
	f	<p>Lokalizacja</p> <p>NUTS2 - PL 61</p>
16.	Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)	
	Zgodnie z załącznikiem nr VI dotyczącym kwalifikowalności wydatków w ramach RPO.	
17.	Zakres stosowania cross-financingu	
	Przewiduje się stosowanie instrumentu elastyczności, pod warunkiem, że działania objęte zakresem pomocy z innego funduszu są konieczne do odpowiedniej realizacji operacji i są bezpośrednio z nią powiązane.	
18.	Beneficjenci	

	a	Typ beneficjentów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki, stowarzyszenia i porozumienia. 2. Jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną. 3. Administracja rządowa. 4. Szkoły wyższe. 5. Osoby prawne i fizyczne będące organami prowadzącymi szkoły i placówki. 6. Instytucje kultury. 7. Zakłady opieki zdrowotnej działające w publicznym systemie ochrony zdrowia. 8. Jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną (nie wymienione wyżej). 9. Kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych. 10. Organizacje pozarządowe. 11. Podmioty (w tym spółki prawa handlowego), wykonujące usługi publiczne, w których większość udziałów lub akcji posiada województwo kujawsko-pomorskie, powiat, gmina, miasto, związek międzygminny, Skarb Państwa lub podmioty wybrane w trybie przepisów Ustawy Prawo Zamówień Publicznych, realizujące zadania na podstawie odrębnej umowy, zawartej z jednostką samorządu terytorialnego (również na zasadach partnerstwa publiczno-prywatnego).
	B	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
19.	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Szczegółowe informacje dotyczące trybu i zasad naboru oraz oceny projektów zawiera rozdział 1 pkt. 1.5 Uszczegółowienia. W ramach działania stosowane będą tryb konkursowy i tryb indywidualny.
	B	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Decyzję o dofinansowaniu projektu podejmuje Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Umowę o dofinansowanie projektu podpisuje dwóch członków Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, bądź osoba upoważniona.
Część finansowa			
20.	Alokacja finansowa na działanie ogółem		26 851 873 euro
21.	Wkład ze środków unijnych na działanie		22 824 092 euro
22.	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie		4 027 781 euro
23.	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie		0
24.	Maksymalny udział dofinansowania w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	Do 75% Dofinansowanie w całości pochodzi ze środków EFRR
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	Zgodnie ze schematem pomocy publicznej Dofinansowanie pochodzi w 85% ze środków EFRR i 15% budżetu państwa
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	100% Dofinansowanie pochodzi w 75% ze środków EFRR i 25% ze środków budżetu państwa

25.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	25 %
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	Zgodnie ze schematem pomocy publicznej
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	0%
26.	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)		<ul style="list-style-type: none"> - Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 11 października 2007 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych²². - Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 2 października 2007 r. w sprawie udzielania pomocy na szkolenia w ramach regionalnych programów operacyjnych²³.
27.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków		<ul style="list-style-type: none"> - 1 stycznia 2007r. dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna - w stosunku do projektów objętych zasadami pomocy publicznej termin rozpoczęcia kwalifikowalności powinien być zgodny z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.
28.	Minimalna / maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy
29.	Minimalna / maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy
30.	Forma płatności		Zaliczki, Refundacje
31.	Wysokość udziału cross-financingu (%)		Maksymalna wartość wydatków w ramach instrumentu elastyczności wynosi 10% kosztów kwalifikowanych projektu.

Działanie 4.3. Rozwój komercyjnych e-usług

1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa osi priorytetowej	4. Rozwój infrastruktury społeczeństwa informacyjnego
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego
5.	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
6.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Departament Instytucji Certyfikującej
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Wojewoda Kujawsko-Pomorski
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów

²² Dz. U. z 2007r. Nr 193, poz. 1399 z późn. zm.

²³ Dz. U. z 2007r. Nr 185, poz. 1318 z późn. zm.

10.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)		Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Finansów
11.	Numer i nazwa działania		4.3. Rozwój komercyjnych e-usług
12.	Cel i uzasadnienie działania		<p>Cel działania: zwiększenie stosowania technologii informacyjnych i komunikacyjnych w gospodarce.</p> <p>Uzasadnienie: Szybki dostęp do informacji tematycznych oraz baz danych stwarza warunki rozwoju przedsiębiorczości co przyczynia się do poprawy jakości życia mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego. Koniecznym jest stworzenie warunków do rozwoju e-usług w różnych dziedzinach życia społecznego oraz gospodarczego.</p>
13.	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami		<p><u>Komplementarność Działania 4.3 z innymi osiami Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa 3 Działanie 3.1 Rozwój infrastruktury edukacyjnej; Działanie 3.2 Rozwój infrastruktury ochrony zdrowia i pomocy społecznej; Działanie 3.3 Rozwój infrastruktury kultury - Oś priorytetowa 5 Działanie 5.2. Wsparcie inwestycji przedsiębiorstw - Oś priorytetowa 6 Działanie 6.2. Rozwój usług turystycznych i uzdrowiskowych. <p><u>Komplementarność Działania 4.3 z innymi programami operacyjnymi:</u> Z Programem Operacyjnym Innowacyjna Gospodarka: - Oś priorytetowa VIII Społeczeństwo informacyjne – zwiększenie innowacyjności gospodarki: Działanie 8.1 Wsparcie działalności gospodarczej w dziedzinie gospodarki elektronicznej, Działanie 8.2 Wsparcie wdrażania elektronicznego biznesu typu B2B; Działanie 8.4 Zapewnienie dostępu do Internetu na etapie „ostatniej mili”.</p>
14.	Przykładowe rodzaje projektów		<ol style="list-style-type: none"> 1. Zakup sprzętu i oprogramowania umożliwiający prowadzenie działalności gospodarczej za pomocą sieci. 2. Reorganizacja przedsiębiorstw tak by realizacja zadań pracowników wykonywana była poprzez wykorzystanie telepracy. Możliwość wykonywania pracy przez pracownika na rzecz pracodawcy poza miejscem pracy przy wykorzystaniu mediów elektronicznych – Internetu. 3. Tworzenie cyfrowych platform wymiany informacji wspierających rozwój gospodarczy firm z sektora MŚP. 4. Z wyłączeniem projektów MŚP polegających na wspólnych przedsięwzięciach technicznych i organizacyjnych, których efektem jest realizacja procesów biznesowych w formie elektronicznej obejmujących trzy lub więcej przedsiębiorstwa.
15.	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych		
	a	Temat priorytetowy	<p>14 - Usługi i aplikacje dla MŚP (e-handel, kształcenie i szkolenie, tworzenie sieci itp.)</p> <p>15 - Inne działania mające na celu poprawę dostępu MŚP do TIK i ich wydajne użytkowanie</p>
	b	Temat priorytetowy (dla interwencji	14 - Usługi i aplikacje dla MŚP (e-handel, kształcenie

		cross-financing)	i szkolenie, tworzenie sieci itp.) 15 - Inne działania mające na celu poprawę dostępu MŚP do TIK i ich wydajne użytkowanie
	c	Forma finansowania	01 - Pomoc bezzwrotna
	d	Typ obszaru	01 - Obszar miejski 05 - Obszary wiejskie (poza obszarami góorskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)
	e	Działalność gospodarcza	22 - Inne nie wyszczególnione usługi
	f	Lokalizacja	NUTS2 – PL 61
16.	Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)		Zgodnie z załącznikiem nr VI dotyczącym kwalifikowalności wydatków w ramach RPO.
17.	Zakres stosowania cross-financingu		Przewiduje się stosowanie instrumentu elastyczności, pod warunkiem, że działania objęte zakresem pomocy z innego funduszu są konieczne do odpowiedniej realizacji operacji i są bezpośrednio z nią powiązane.
18.	Beneficjenci		
	a	Typ beneficjentów	Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa ²⁴ mające siedzibę ²⁵ i prowadzące działalność na terenie województwa kujawsko – pomorskiego, działające min. 12 miesięcy.
	B	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
19.	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Szczegółowe informacje dotyczące trybu i zasad naboru oraz oceny projektów zawiera rozdział 1 pkt. 1.5 Uszczegółowienia. W ramach działania stosowany będzie tryb konkursowy.
	B	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Decyzję o dofinansowaniu projektu podejmuje Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Umowę o dofinansowanie projektu podpisuje dwóch członków Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, bądź osoba upoważniona.
Część finansowa			
20.	Alokacja finansowa na działanie ogółem		24 614 216 euro
21.	Wkład ze środków unijnych na działanie		15 216 061 euro
22.	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie		2 685 187 euro
23.	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie		6 712 968 euro
24.	Maksymalny udział dofinansowania w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	Zgodnie z mapą pomocy regionalnej 70% - mikroprzedsiębiorstwa 60% - małe przedsiębiorstwa 50% - średnie przedsiębiorstwa
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	Zgodnie ze schematem pomocy publicznej Dofinansowanie pochodzi w 85% ze środków EFRR i 15% budżetu państwa
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	Nie dotyczy

²⁴ Zob. zdefiniowane zgodnie z załącznikiem I do rozporządzenia Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 06.08.2008 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. WE L 214 z 09.08.2008 r., str. 3).

²⁵ Dopuszcza się posiadanie filii lub oddziału, jeśli wynika to z dokumentów rejestrowych.

25.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	30% - mikro przedsiębiorstwa 40% - małe przedsiębiorstwa 50% - średnie przedsiębiorstwa
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	Zgodnie ze schematem pomocy publicznej
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	Nie dotyczy
26.	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)		<ul style="list-style-type: none"> - Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 11 października 2007 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych²⁶. - Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 2.10.2007 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych²⁷. - Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 2 października 2007 r. w sprawie udzielania pomocy na szkolenia w ramach regionalnych programów operacyjnych²⁸.
27.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków		<ul style="list-style-type: none"> - 1 stycznia 2007r. dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna - w stosunku do projektów objętych zasadami pomocy publicznej termin rozpoczęcia kwalifikowalności powinien być zgodny z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.
28.	Minimalna / maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy
29.	Minimalna / maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)		Maksymalna kwota wsparcia 500 tys. PLN
30.	Forma płatności		Zaliczki Refundacje
31.	Wysokość udziału cross-financingu (%)		Maksymalna wartość wydatków w ramach instrumentu elastyczności wynosi 10% kosztów kwalifikowanych projektu.

²⁶ Dz. U. z 2007r. Nr 193, poz. 1399 z późn. zm.

²⁷ Dz. U. z 2007r. Nr 185, poz. 1317.

²⁸ Dz. U. z 2007r. Nr 185, poz. 1318 z późn. zm.

2.5 Oś priorytetowa 5. Wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstw

Dz. 5.1. Rozwój instytucji otoczenia biznesu

Dz. 5.2. Wsparcie inwestycji przedsiębiorstw

Dz. 5.3. Wspieranie przedsiębiorstw w zakresie dostosowania do wymogów ochrony środowiska

Dz. 5.4. Wzmocnienie regionalnego potencjału badań i rozwoju technologii

Dz. 5.5. Promocja i rozwój markowych produktów

Dz. 5.6. Kompleksowe uzbrojenie terenów pod inwestycje

1) Skrócony opis osi priorytetu

Celem osi priorytetowej jest wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstw województwa kujawsko-pomorskiego, w tym wzrost ich potencjału ekonomicznego, innowacyjnego, wzrost przedsiębiorczości oraz zwiększenie zatrudnienia.

Opis i uzasadnienie osi priorytetowej

Społeczeństwo regionu kujawsko-pomorskiego cechuje rozwinięta na tle kraju przedsiębiorczość. Sektor małych i średnich przedsiębiorstw przyczynia się do rozwoju regionu zarówno jako czynnik łagodzący problemy na rynku pracy, jak również jako czynnik zwiększający potencjał ekonomiczny. Liczne małe i średnie przedsiębiorstwa regionu kujawsko-pomorskiego posiadają potencjał rozwojowy, który jest niewykorzystywany z powodu utrudnionego dostępu do kapitału. Na drodze rozwoju wielu przedsiębiorstw, pojawiają się także liczne problemy natury instytucjonalnej oraz finansowej.

Kluczowym wyzwaniem dla realizacji polityki spójności UE jest poprawa dostępu MŚP do kapitału poprzez finansowe instrumenty wsparcia oraz bezpośrednie wsparcie inwestycyjne przedsiębiorstw. Z punktu widzenia realizacji celów Strategii Lizbońskiej duże znaczenie ma również tworzenie warunków dla powstawania i rozwoju przedsiębiorstw wdrażających innowacje. Przedsiębiorstwa, zwłaszcza małe i średnie, bardzo często nie wykazują aktywności innowacyjnej, co wiąże się z niską świadomością i determinacją w dążeniu do wprowadzania innowacji w swojej działalności, a także ograniczonymi możliwościami korzystania ze słabo rozwiniętego systemu wdrażania innowacji. Istotne znaczenie ma wobec tego wzmocnienie ich pozycji konkurencyjnej poprzez wsparcie ukierunkowane na inwestycje, w tym polegające m.in. na komercjalizacji efektów prac badawczo-rozwojowych, a także na ciągłym unowocześnianiu oferty produktowej i usługowej.

Oprócz wsparcia w postaci bezpośrednich dotacji dla firm, istotną rolę odgrywać będą również pozadotacyjne instrumenty wsparcia MŚP. Rozwinięty system funduszy pożyczkowych i poręczeniowych umożliwi rozwój działalności firm, które mają trudności lub nie są w stanie uzyskać zewnętrznego finansowania ze źródeł komercyjnych. Ponadto proponuje się wsparcie wzmocnienia infrastruktury technicznej świadczenia usług przez instytucje otoczenia biznesu.

Duże znaczenie w regionie odgrywać będzie bezpośrednie wsparcie przedsięwzięć inwestycyjnych w istniejących przedsiębiorstwach w zakresie ich dostosowywania do wymogów ochrony środowiska i innych wymogów wynikających z regulacji wspólnotowych. Potencjał podmiotów B+RT, szczególnie uczelni, jest w województwie kujawsko-pomorskim relatywnie duży. Nie jest on jednak dostatecznie ukierunkowany na zastosowania gospodarcze. Działające w województwie MŚP w bardzo ograniczonym stopniu współpracują ze środowiskiem naukowo-badawczym, co nie sprzyja upowszechnianiu zaawansowanych technologii i pokonywaniu barier rozwojowych w zakresie innowacji. Należy więc stworzyć

warunki dla usprawnienia transferu wiedzy i doświadczeń ze sfery badań i rozwoju do przedsiębiorstw.

Wspieranie promocji produktów (wyrobów, usług, osiągnięć know-how), które mają szansę stać się markami regionu, sprzyjać będzie kreowaniu jego wizerunku jako obszaru oferującego nowoczesne, a zarazem unikalne towary i usługi, w którym rodzą się innowacyjne idee.

Dla zwiększenia atrakcyjności regionu kujawsko-pomorskiego w zakresie lokalizacji inwestycji oraz pobudzenia przedsiębiorczości w MSP wspierane będą przedsięwzięcia przygotowania terenów inwestycyjnych, w zakresie ich uzbrojenia w niezbędną infrastrukturę techniczną oraz ich promocji.

2) Szczegółowy opis działań

Działanie 5.1. Rozwój instytucji otoczenia biznesu

1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa osi priorytetowej	5. Wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstw
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca RPO	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego
5.	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
6.	Instytucja Pośrednicząca II stopnia/Instytucja Wdrażająca (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Departament Instytucji Certyfikującej
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Wojewoda Kujawsko-Pomorski
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów
10.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	Zarząd Województwa poprzez Departament Finansów Urzędu Marszałkowskiego
11.	Numer i nazwa działania	5.1. Rozwój instytucji otoczenia biznesu
12.	Cel i uzasadnienie działania	<p><u>Cel działania:</u> zapewnienie wysokiej jakości zróżnicowanych usług ułatwiających prowadzenie i rozwijanie działalności gospodarczej.</p> <p><u>Uzasadnienie:</u> Istotnym czynnikiem decydującym o konkurencyjności firm są silne i sprawnie działające instytucje otoczenia biznesu. Są one jednym ze źródeł transferujących specjalistyczną wiedzę, których głównym zadaniem jest wspieranie przedsiębiorczości. Istotą ich działania powinno być stałe rozszerzanie oraz podnoszenie jakości świadczonych usług. Realizacja działania poprawi dostęp przedsiębiorców do wysokiej jakości usług świadczonych przez instytucje otoczenia biznesu.</p>

		Oprócz wsparcia w postaci bezpośrednich dotacji dla firm istotną rolę odgrywać będą również pozadotacyjne instrumenty wspierania mikro, małych i średnich przedsiębiorstw. Działanie polega na dokapitalizowaniu funduszy pożyczkowych i poręczeniowych, stanowiących alternatywne źródło finansowania w stosunku do istniejącej oferty bankowej. Rozwinięty system funduszy pożyczkowych i poręczeniowych umożliwi rozwój działalności firm, które mają trudności lub nie są w stanie uzyskać zewnętrznego finansowania ze źródeł komercyjnych.	
13.	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami	<p><u>Komplementarność Działania 5.1. z innymi działaniami Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko -Pomorskiego:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa 5 Działanie 5.5. Promocja i rozwój markowych produktów; Działanie 5.6. Kompleksowe uzbrojenie terenów pod inwestycje. <p><u>Komplementarność Działania 5.1. z innymi programami operacyjnymi:</u></p> <p>Z Programem Operacyjnym Innowacyjna Gospodarka 2007 – 2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa 3. Kapitał dla innowacji Działanie 3.2. Wspieranie funduszy kapitału podwyższonego ryzyka; - Oś priorytetowa 5. Dyfuzja innowacji Działanie 5.2. Wspieranie instytucji otoczenia biznesu świadczących usługi proinnowacyjne oraz ich sieci o znaczeniu ponadregionalnym. <p>Z Programem Operacyjnym Kapitał Ludzki 2007-2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa 2: Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw oraz poprawa stanu zdrowia osób pracujących; - Oś priorytetowa 8: Regionalne kadry gospodarki. 	
14.	Przykładowe rodzaje projektów	<p>1. Projekty mające na celu poprawę jakości oraz dostępu do usług związanych z zaawansowanym wsparciem dla przedsiębiorstw obejmujące wyposażenie w środki i zasoby związane z usługami świadczonymi przez IOB (w tym tworzenie inkubatorów przedsiębiorstw).</p> <p>2. Projekty mające na celu poprawę jakości oraz dostępu do usług związanych z zaawansowanym wsparciem dla przedsiębiorstw obejmujące wyposażenie w środki i zasoby związane z systemem współpracy sieciowej między IOB.</p> <p>3. Powiększenie funduszu istniejących funduszy pożyczkowych oraz poręczeń kredytowych.</p> <p>4. Wydatki na nabycie usług doradczych służących zwiększeniu zdolności do świadczenia usług dla przedsiębiorców.</p> <p>Przy założeniu, że wsparcie jest skierowane na podniesienie i poprawę jakości świadczonych usług, a nie zwiększanie ilości obiektów infrastrukturalnych.</p>	
15.	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych		
	a	Temat priorytetowy	05 - Usługi w zakresie zaawansowanego wsparcia dla przedsiębiorstw i grup przedsiębiorstw
	b	Temat priorytetowy dla interwencji cross-financingu (jeśli wystąpi)	05 - Usługi w zakresie zaawansowanego wsparcia dla przedsiębiorstw i grup przedsiębiorstw
	c	Forma finansowania	01 - Pomoc bezzwrotna 02 - Pomoc (pożyczka, dotacja na spłatę oprocentowania, gwarancje)

	d	Typ obszaru	01 - Obszar miejski 05 - Obszary wiejskie (poza obszarami górskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)
	e	Działalność gospodarcza	Wszystkie za wyjątkiem 01-rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo oraz 02-rybołówstwo
	f	Lokalizacja	NUTS2 – PL 61
16.	Lista wydatków kwalifikowanych w ramach działania		Zgodnie z załącznikiem nr VI dotyczącym kwalifikowalności wydatków w ramach RPO
17.	Zakres stosowania cross-financingu		Przewiduje się stosowanie instrumentu elastyczności, pod warunkiem, że działania objęte zakresem pomocy z innego funduszu są konieczne do odpowiedniej realizacji operacji i są bezpośrednio z nią powiązane.
18.	Beneficjenci		
	a	Typy beneficjentów	<p>1. Do wsparcia kwalifikują się instytucje otoczenia biznesu, które:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prowadzą działalność min. 12 miesięcy, zgodnie ze statutem (aktem równoważnym) nie działają w celu osiągnięcia zysku lub przeznaczają osiągnięty zysk na cele statutowe związane tworzeniem korzystnych warunków dla powstawania lub rozwoju przedsiębiorców oraz realizowania procesów innowacyjnych, • posiadają siedzibę²⁹ i prowadzą działalność na terenie województwa kujawsko-pomorskiego. <p>2. Związki podmiotów opisanych w pkt 1, reprezentowane przez liderów.</p> <p>3. Do wsparcia na powiększenie funduszu kwalifikują się fundusze pożyczkowe i poręczeniowe, jako osoby prawne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • powołane przez jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia (w tym spółki prawa handlowego z udziałem jednostek samorządu terytorialnego), które uchwałą właściwego organu utworzyły wyodrębniony księgowo fundusz, • instytucje wspomagające tworzenie, prowadzenie i rozwój przedsiębiorstw jak: stowarzyszenia przedsiębiorców, izby gospodarcze, samorządy przedsiębiorców, organizacje pracodawców, cechy rzemieślnicze, inkubatory przedsiębiorczości, fundacje i stowarzyszenia działające na rzecz MŚP, które utworzyły wyodrębniony księgowo fundusz, dysponujące kapitałem założycielskim w kwocie nie mniejszej niż 500 tys. PLN, spełniające wymogi jak wymieniono w pkt 1.
	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	Mikroprzedsiębiorstwa, małe i średnie przedsiębiorstwa ³⁰ mające siedzibę ³¹ i prowadzące działalność na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.
19.	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Szczegółowe informacje dotyczące trybu i zasad naboru oraz oceny projektów zawiera rozdział 1.5 Uszczegółowienia. W ramach działania stosowany będzie tryb konkursowy oraz tryb indywidualny.

²⁹ Dopuszcza się posiadanie filii lub oddziału, jeśli wynika to z dokumentów rejestrowych.

³⁰ Zob. zdefiniowane zgodnie z załącznikiem I do rozporządzenia Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 06.08.2008 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. WE L 214 z 09.08.2008 r., str. 3).

³¹ Dopuszcza się posiadanie filii lub oddziału, jeśli wynika to z dokumentów rejestrowych.

	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Decyzję o dofinansowaniu projektu podejmuje Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Umowę o dofinansowanie projektu podpisuje dwóch członków Zarządu Województwa Kujawsko - Pomorskiego, bądź osoba upoważniona.
Część finansowa			
20.	Alokacja finansowa na działanie ogółem		48 882 578 euro
21.	Wkład ze środków unijnych na działanie		41 550 191 euro
22.	Wkład środków publicznych krajowych na działanie		7 332 387 euro
23.	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie		0
24.	Maksymalny udział dofinansowania w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	Do 75% dla funduszy pożyczkowych i poręczeniowych, Do 50% dla pozostałych beneficjentów. Dofinansowanie w całości pochodzi ze środków EFRR
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	Zgodnie ze schematem pomocy publicznej Dofinansowanie pochodzi w 85% ze środków EFRR i 15% budżetu państwa
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	Nie dotyczy
25.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%), jeśli dotyczy		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	Odpowiednio 25% i 50%
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	Zgodnie ze schematem pomocy publicznej
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	Nie dotyczy
26.	Pomoc publiczna		- Projekt Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie pomocy na wzmacnianie potencjału instytucji otoczenia biznesu udzielanej w ramach regionalnych programów operacyjnych - Projekt Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielania pomocy w celu dofinansowania funduszy pożyczkowych i poręczeniowych w ramach regionalnych programów operacyjnych.
27.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków		- 1 stycznia 2007r. dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna - w stosunku do projektów objętych zasadami pomocy publicznej termin rozpoczęcia kwalifikowalności powinien być zgodny z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.
28.	Minimalna/maksymalna wartość projektu, (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy
29.	Minimalna/maksymalna wartość wsparcia, (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy
30.	Forma płatności		Zaliczki, Refundacje
31.	Wysokość udziału cross-financingu (%)		Maksymalna wartość wydatków w ramach instrumentu elastyczności wynosi 10% kosztów kwalifikowanych projektu.

Działanie 5.2. Wsparcie inwestycji przedsiębiorstw

Podziałanie 5.2.1. Wsparcie inwestycji mikroprzedsiębiorstw

1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa osi priorytetowej	5. Wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstw
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca RPO	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego
5.	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
6.	Instytucja Pośrednicząca II stopnia/Instytucja Wdrażająca (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Departament Instytucji Certyfikującej
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Wojewoda Kujawsko-Pomorski
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów
10.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	Zarząd Województwa poprzez Departament Finansów Urzędu Marszałkowskiego
11.	Numer i nazwa działania	5.2. Wsparcie inwestycji przedsiębiorstw
11a	Numer i nazwa poddziałania	5.2.1 Wsparcie inwestycji mikroprzedsiębiorstw
12.	Cel i uzasadnienie działania	<p><u>Cel działania:</u> zwiększenie konkurencyjności mikroprzedsiębiorstw³² poprzez ich unowocześnianie i zwiększanie efektywności ich działania.</p> <p><u>Uzasadnienie:</u> Realizacja działania przyczyni się do poprawy oferty wytwórczej, produktowej, usługowej i technologicznej przedsiębiorstw. Zaspokajanie podstawowych potrzeb inwestycyjnych mikroprzedsiębiorstw pozwoli na stymulowanie rozwoju ekonomicznego i społecznego województwa kujawsko-pomorskiego.</p>
13.	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami	<p><u>Komplementarność Działania 5.2. z innymi osiami Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko –Pomorskiego:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa 4 Działanie 4.3 Rozwój komercyjnych e- usług; - Oś priorytetowa 5 Działanie 5.3. Wspieranie przedsiębiorstw w zakresie dostosowania do wymogów ochrony środowiska; Działanie 5.6. Kompleksowe uzbrojenie terenów pod inwestycje; - Oś priorytetowa 6 Działanie 6.2 Rozwój usług turystycznych i uzdrowiskowych – w zakresie

³² Zob. zdefiniowane zgodnie z załącznikiem I do rozporządzenia Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 06.08.2008 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. WE L 214 z 09.08.2008 r., str. 3).

		<p>mikroprzedsiębiorstw realizujących projekty z branży uzdrowiskowej i turystycznej;</p> <p>- Oś priorytetowa 7 Wspieranie przemian w miastach i w obszarach wymagających ochrony – w zakresie mikroprzedsiębiorstw, których projekty ujęte są w Lokalnym Programie Rewitalizacji.</p> <p>W ramach RPO WK-P 2007-2013 nie przewiduje się inicjowania działalności gospodarczej (dotacje na rozpoczęcie).</p> <p><u>Komplementarność Działania 5.2. z innymi programami operacyjnymi:</u></p> <p>Z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007–2013:</p> <p>- Oś priorytetowa 3: Działanie 3.4 Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw.</p> <p>Demarkacja z PROW:</p> <p>W RPO WK-P 2007-2013 wsparcie dla mikroprzedsiębiorstw:</p> <p>a)poza obszarami wiejskimi zdefiniowanymi w PROW – bez minimalnej wielkości wsparcia, każda działalność,</p> <p>b)wsparcie na obszarach wiejskich zdefiniowanych w PROW 2007-2013 w zakresie działalności wykraczających poza zakres PKD wskazanych w rozporządzeniu MRiRW – bez minimalnej wielkości wsparcia,</p> <p>c)wsparcie na obszarach wiejskich zdefiniowanych w PROW 2007-2013,dla projektów o wartości (kwocie) dofinansowania powyżej 300 tys. PLN.</p> <p>W celu zapewnienia demarkacji z PROW dofinansowania nie uzyskają osoby podlegające ubezpieczeniu w KRUS.</p> <p>W celu uniknięcia podwójnego finansowania wsparcie inwestycyjne w ramach RPO nie będzie mogło być udzielone przed upływem ustalonego okresu karencji (2 lata) podmiotom, które rozpoczęły działalność gospodarczą uzyskując wsparcie EFS.</p> <p>Z Programem Operacyjnym Innowacyjna Gospodarka 2007-2013:</p> <p>- Oś priorytetowa 4: Inwestycje w innowacyjne przedsięwzięcia Działanie 4.4. Nowe inwestycje o wysokim potencjale innowacyjnym.</p> <p>Z Programem Operacyjnym Kapitał Ludzki 2007-2013 (komponent regionalny): Wspieranie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia (w tym doradztwo i dotacje na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej).</p>
14.	Przykładowe rodzaje projektów	<p>Bezpośrednie inwestycje w mikroprzedsiębiorstwa rozumiane jako projekty inwestycyjne zlokalizowane na terenie województwa kujawsko-pomorskiego³³ mające na celu zwiększenie zdolności wytwórczych,</p>

³³ Dla projektów, w ramach których nabywane są środki trwałe, które ze względu na swoją specyfikę nie są instalowane na stałe (np. specjalistyczne maszyny budowlane), a zatem nie jest możliwe określenie lokalizacji inwestycji, należy przyjąć, że decydująca jest siedziba/filia Wnioskodawcy – wówczas musi się ona znajdować na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.

		<p>produkcyjnych, usługowych poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozbudowę istniejącego przedsiębiorstwa prowadzącą do wprowadzenia na rynek nowych lub ulepszonych produktów / usług, - dywersyfikację (zróżnicowanie) produkcji lub świadczenia usług przedsiębiorstwa poprzez wprowadzenie nowych dodatkowych produktów / usług, - działania mające na celu dokonywanie zasadniczych zmian procesu produkcyjnego lub zmianę w sposobie świadczenia usług <p>przy jednoczesnym utrzymaniu lub zwiększeniu zatrudnienia.</p> <p><u>Wyłączenia dla Poddziałania 5.2.1.</u> Wsparciem w ramach Poddziałania 5.2.1. nie będą objęte mikroprzedsiębiorstwa realizujące projekty z branży uzdrowiskowej i turystycznej³⁴, dla których przewidziane jest osobne działanie (objęte wsparciem w ramach Działania 6.2.) – weryfikacja kwalifikowalności projektów na podstawie kodów PKD oraz zakresu rzeczowego projektu. Ze wsparcia wyłączone są projekty polegające na wdrażaniu ICT w mikroprzedsiębiorstwach (objęte wsparciem w ramach Działania 4.3.) – weryfikacja na podstawie zakresu rzeczowego projektu. Ze wsparcia wyłączone są również projekty mikroprzedsiębiorstw ujęte w Lokalnym Programie Rewitalizacji (objęte wsparciem w ramach Osi priorytetowej 7).</p>	
15.	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych		
	a	Temat priorytetowy	08 - Inne inwestycje w przedsiębiorstwa
	b	Temat priorytetowy dla interwencji cross-financing	Nie dotyczy
	c	Forma finansowania	01 - Pomoc bezzwrotna
	d	Typ obszaru	01 - Obszar miejski 05 - Obszary wiejskie (poza obszarami góorskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)
	e	Działalność gospodarcza	Wszystkie za wyjątkiem 01-rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo, 02-rybołówstwo, 04-w zakresie włókien syntetycznych, 07-w sektorze górnictwa węgla, hutnictwa żelaza i stali oraz 12-w zakresie budownictwa okrętowego
	f	Lokalizacja	NUTS2 - PL 61
16.	Lista wydatków kwalifikowanych w ramach działania, (jeśli dotyczy)		Zgodnie z załącznikiem nr VI dotyczącym kwalifikowalności wydatków w ramach RPO
17.	Zakres stosowania cross-financingu		Nie dotyczy.
18.	Beneficjenci		

³⁴ Przez działalność uzdrowiskową rozumie się działalność polegającą na świadczeniu leczenia uzdrowiskowego zgodnie z ustawą z 28.07.2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (Dz.U. Nr 167, poz. 1399 z późn. zm.), zaś przez działalność turystyczną rozumie się świadczenie przez przedsiębiorców usług turystycznych zgodnie z ustawą z 29.08.1997 r. o usługach turystycznych (t.j. Dz.U. z 2004 r. Nr 223, poz. 2268 z późn. zm.).

	a	Typ beneficjentów	Mikroprzedsiębiorstwa ³⁵ mające siedzibę ³⁶ i prowadzące działalność na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.
	B	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy), (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów			
19.	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Szczegółowe informacje dotyczące trybu i zasad naboru oraz oceny projektów zawiera rozdział 1.5 Uszczegółowienia. W ramach działania stosowany będzie tryb konkursowy.
	B	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Decyzję o dofinansowaniu projektu podejmuje Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Umowę o dofinansowanie projektu podpisuje dwóch członków Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, bądź osoba upoważniona.
Część finansowa			
20.	Alokacja finansowa na poddziałanie ogółem		18 528 498 euro
21.	Wkład ze środków unijnych na poddziałanie		10 825 420 euro
22.	Wkład ze środków publicznych krajowych na poddziałanie		1 910 368 euro
23.	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie		5 792 710 euro
24.	Maksymalny udział dofinansowania w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	Do 70% Dofinansowanie w całości pochodzi ze środków EFRR
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	Zgodnie ze schematem pomocy publicznej Dofinansowanie pochodzi w 85% ze środków EFRR i 15% budżetu państwa
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	Nie dotyczy
25.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	30%
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	Zgodnie ze schematem pomocy publicznej
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	Nie dotyczy
26.	Pomoc publiczna		- Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 11.10.2007 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych ³⁷ . - Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 2.10.2007 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych ³⁸ .
27.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków		- 1 stycznia 2007r. dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna - w stosunku do projektów objętych zasadami pomocy publicznej termin rozpoczęcia kwalifikowalności

³⁵ Zob. zdefiniowane zgodnie z załącznikiem I do rozporządzenia Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 06.08.2008 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. WE L 214 z 09.08.2008 r., str. 3).

³⁶ Dopuszcza się posiadanie filii lub oddziału, jeśli wynika to z dokumentów rejestrowych.

³⁷ Dz. U. z 2007r. Nr 193, poz. 1399 z późn. zm.

³⁸ Dz. U. z 2007r. Nr 185, poz. 1317.

		powinien być zgodny z obowiązującymi w tym zakresie zasadami. - w przypadku projektów objętych pomocą de minimis kwalifikowalność wydatków rozpoczyna się z dniem złożenia wniosku o dofinansowanie do IZ
28.	Minimalna/Maksymalna wartość projektu, (jeśli dotyczy)	Min. wartość projektu – 75 tys. PLN Max wartość projektu – 500 tys. PLN
29.	Minimalna/Maksymalna wartość wsparcia, (jeśli dotyczy)	W przypadku projektów realizowanych przez mikroprzedsiębiorstwa objęte interwencją PROW (Oś priorytetowa 3, Działanie 3.4.Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw) - wartość dofinansowania projektu wyższa niż 300 tys. PLN.
30.	Forma płatności	Zaliczki Refundacje
31.	Wysokość udziału cross-financingu (%)	Nie dotyczy

Poddziałanie 5.2.2. Wsparcie inwestycji przedsiębiorstw

1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa osi priorytetowej	5. Wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstw
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca RPO	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego
5.	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
6.	Instytucja Pośrednicząca II stopnia/Instytucja Wdrażająca (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Departament Instytucji Certyfikującej
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Wojewoda Kujawsko-Pomorski
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów
10.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	Zarząd Województwa poprzez Departament Finansów RPO Urzędu Marszałkowskiego
11.	Numer i nazwa działania	5.2. Wsparcie inwestycji przedsiębiorstw
11a	Numer i nazwa poddziałania	5.2.2 Wsparcie inwestycji przedsiębiorstw
12.	Cel i uzasadnienie działania	Cel <u>działania</u> : zwiększenie konkurencyjności przedsiębiorstw ³⁹ poprzez ich unowocześnianie oraz zwiększanie efektywności ich działania skutkujące wzrostem zatrudnienia.

³⁹ Zob. zdefiniowane zgodnie z załącznikiem I do rozporządzenia Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 06.08.2008 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. WE L 214 z 09.08.2008 r., str. 3).

		<p><u>Uzasadnienie:</u> Mając na uwadze liczbę przedsiębiorstw w regionie oraz ich wpływ na gospodarkę, wsparcie tego sektora jest bardzo pożądane z punktu widzenia rozwoju województwa. Sektor małych i średnich przedsiębiorstw przyczynia się do rozwoju regionu zarówno jako czynnik łagodzący problemy na rynku pracy, jak również jako czynnik zwiększający potencjał ekonomiczny. Poprawa sytuacji przedsiębiorstw, głównie małych i średnich znacząco wpłynie na konkurencyjność całego regionu.</p>
13.	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami	<p><u>Komplementarność Działania 5.2. z innymi osiami Regionalnego Programu Operacyjnego WK-P:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa 4 Działanie 4.3 Rozwój komercyjnych e-usług; - Oś priorytetowa 5 Działanie 5.3. Wsparcie przedsiębiorstw w zakresie dostosowania do wymogów ochrony środowiska, Działanie 5.6. Kompleksowe uzbrojenie terenów pod inwestycje; - Oś priorytetowa 6 Działanie 6.2 Rozwój usług turystycznych i uzdrowiskowych – w zakresie przedsiębiorstw realizujących projekty z branży uzdrowiskowej i turystycznej; - Oś priorytetowa 7 Wsparcie przemian w miastach i w obszarach wymagających ochrony – w zakresie przedsiębiorstw, których projekty ujęte są w Lokalnym Programie Rewitalizacji. <p><u>Komplementarność Działania 5.2. z innymi programami operacyjnymi:</u></p> <p>Z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007–2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa 3: Działanie 3.4 Tworzenie i rozwój mikro przedsiębiorstw. <p>Demarkacja z PROW: W RPO WK-P 2007-2013 wsparcie dla mikroprzedsiębiorstw:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) poza obszarami wiejskimi zdefiniowanymi w PROW – bez minimalnej wielkości wsparcia, każda działalność, b) wsparcie na obszarach wiejskich zdefiniowanych w PROW 2007-2013 w zakresie działalności wykraczających poza zakres PKD wskazanych w rozporządzeniu MRiRW – bez minimalnej wielkości wsparcia, c) wsparcie na obszarach wiejskich zdefiniowanych w PROW 2007-2013, dla projektów o wartości (kwocie) dofinansowania powyżej 300 tys. PLN. <p>W celu zapewnienia demarkacji z PROW dofinansowania nie uzyskają osoby podlegające ubezpieczeniu w KRUS. W celu uniknięcia podwójnego finansowania wsparcie inwestycyjne w ramach RPO nie będzie mogło być udzielone przed upływem ustalonego okresu karencji (2 lata) podmiotom, które rozpoczęły działalność</p>

		<p>gospodarczą uzyskując wsparcie EFS. Z Programem Operacyjnym Innowacyjna Gospodarka 2007–2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa 4: Inwestycje w innowacyjne przedsięwzięcia Działanie 4.4. Nowe inwestycje o wysokim potencjale innowacyjnym. <p>Z Programem Operacyjnym Kapitał Ludzki 2007–2013 (komponent regionalny): Wspieranie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia (w tym doradztwo i dotacje na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej).</p>	
14.	Przykładowe rodzaje projektów	<p>Bezpośrednie inwestycje w przedsiębiorstwa rozumiane jako projekty inwestycyjne zlokalizowane na terenie województwa kujawsko – pomorskiego⁴⁰ mające na celu zwiększenie zdolności wytwórczych, produkcyjnych, usługowych poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozbudowę istniejącego przedsiębiorstwa prowadzącą do wprowadzenia na rynek nowych lub ulepszonych produktów / usług, - dywersyfikację (zróżnicowanie) produkcji lub świadczenia usług przedsiębiorstwa poprzez wprowadzenie nowych dodatkowych produktów / usług, - działania mające na celu dokonywanie zasadniczych zmian procesu produkcyjnego lub zmianę w sposobie świadczenia usług <p>przy jednoczesnym zwiększeniu zatrudnienia.</p> <p><u>Wyłączenia dla Poddziałania 5.2.2.</u> Wsparciem w ramach Poddziałania 5.2.2. nie będą objęte przedsiębiorstwa realizujące projekty z branży uzdrowiskowej i turystycznej⁴¹, dla których przewidziane jest osobne działanie (objęte wsparciem w ramach Działania 6.2.) – weryfikacja kwalifikowalności projektów na podstawie kodów PKD oraz zakresu rzeczowego projektu.</p> <p>Ze wsparcia wyłączone są projekty polegające na wdrażaniu ICT w przedsiębiorstwach (objęte wsparciem w ramach Działania 4.3.) – weryfikacja na podstawie zakresu rzeczowego projektu.</p> <p>Ze wsparcia wyłączone są również projekty przedsiębiorstw ujęte w Lokalnym Programie Rewitalizacji (objęte wsparciem w ramach Osi priorytetowej 7).</p>	
15.	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych		
	a	Temat priorytetowy	08 - Inne inwestycje w przedsiębiorstwa
	b	Temat priorytetowy dla interwencji cross-financing	Nie dotyczy
	c	Forma finansowania	01 - Pomoc bezzwrotna

⁴⁰ Dla projektów, w ramach których nabywane są środki trwałe, które ze względu na swoją specyfikę nie są instalowane na stałe (np. specjalistyczne maszyny budowlane), a zatem nie jest możliwe określenie lokalizacji inwestycji, należy przyjąć, że decydująca jest siedziba/filia Wnioskodawcy – wówczas musi się ona znajdować na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.

⁴¹ Przez działalność uzdrowiskową rozumie się działalność polegającą na świadczeniu leczenia uzdrowiskowego zgodnie z ustawą z 28.07.2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (Dz.U. Nr 167, poz. 1399 z późn. zm.), zaś przez działalność turystyczną rozumie się świadczenie przez przedsiębiorców usług turystycznych zgodnie z ustawą z 29.08.1997 r. o usługach turystycznych (t.j. Dz.U. z 2004 r. Nr 223, poz. 2268 z późn. zm.).

	d	Typ obszaru	01 - Obszar miejski 05 - Obszary wiejskie (poza obszarami góorskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)
	e	Działalność gospodarcza	Wszystkie za wyjątkiem 01-rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo, 02-rybołówstwo, 04-w zakresie włókien syntetycznych, 07-w sektorze górnictwa węgla, hutnictwa żelaza i stali oraz 12-w zakresie budownictwa okrętowego
	f	Lokalizacja	NUTS2-PL 61
16.	Lista wydatków kwalifikowanych w ramach działania, (jeśli dotyczy)		Zgodnie z załącznikiem nr VI dotyczącym kwalifikowalności wydatków w ramach RPO
17.	Zakres stosowania cross-financingu		Nie dotyczy
18.	Beneficjenci		
	a	Typ beneficjentów	Przedsiębiorstwa mające siedzibę ⁴² i prowadzące działalność na terenie województwa kujawsko-pomorskiego, działające min. 12 miesięcy.
	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy), (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
19.	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Szczegółowe informacje dotyczące trybu i zasad naboru oraz oceny projektów zawiera rozdział 1.5 Uszczegółowienia. W ramach działania stosowany będzie tryb konkursowy.
	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Decyzję o dofinansowaniu projektu podejmuje Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Umowę o dofinansowanie projektu podpisuje dwóch członków Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, bądź osoba upoważniona.
Część finansowa			
20.	Alokacja finansowa na poddziałanie ogółem		106 011 498 euro
21.	Wkład ze środków unijnych na poddziałanie		61 938 045 euro
22.	Wkład ze środków publicznych krajowych na poddziałanie		10 930 243 euro
23.	Przewidywana wielkość środków prywatnych na poddziałanie		33 143 210euro
24.	Maksymalny udział dofinansowania w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	Do 50% Dofinansowanie w całości pochodzi ze środków EFRR
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	Zgodnie ze schematem pomocy publicznej Dofinansowanie pochodzi w 85% ze środków EFRR i 15% budżetu państwa
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	Nie dotyczy
25.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	50%
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	Zgodnie ze schematem pomocy publicznej
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	Nie dotyczy
26.	Pomoc publiczna		- Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 11.10.2007 r. w sprawie udzielania regionalnej

⁴² Dopuszcza się posiadanie filii lub oddziału, jeśli wynika to z dokumentów rejestrowych.

		<p>pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych⁴³.</p> <p>- Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 2.10.2007 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych⁴⁴.</p>
27.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	<p>- 1 stycznia 2007r. dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna</p> <p>- w stosunku do projektów objętych zasadami pomocy publicznej termin rozpoczęcia kwalifikowalności powinien być zgodny z obowiązującymi w tym zakresie zasadami</p> <p>- w przypadku projektów objętych pomocą de minimis kwalifikowalność wydatków rozpoczyna się z dniem złożenia wniosku o dofinansowanie do IZ</p>
28.	Minimalna/Maksymalna wartość projektu, (jeśli dotyczy)	<p>Dla mikroprzedsiębiorstw: min. wartość projektu – 500 tys. PLN</p> <p>Dla małych i średnich: - min wartość projektu – 100 tys. PLN.</p> <p>Dla dużych przedsiębiorstw: - min wartość projektu – 500 tys. PLN.</p> <p>Maksymalna wartość projektu 8 mln PLN.</p>
29.	Minimalna/Maksymalna wartość wsparcia, (jeśli dotyczy)	W przypadku projektów realizowanych przez mikroprzedsiębiorstwa na terenie objętym interwencją PROW (Oś priorytetowa 3, Działanie 3.4. – Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw) - wartość dofinansowania projektu wyższa niż 300 tys. PLN.
30.	Forma płatności	Zaliczki Refundacje
31.	Wysokość udziału cross-financingu (%)	Nie dotyczy.

Działanie 5.3. Wspieranie przedsiębiorstw w zakresie dostosowania do wymogów ochrony środowiska

1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa osi priorytetowej	5. Wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstw
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca RPO	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego
5.	Instytucja Pośrednicząca, (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
6.	Instytucja Pośrednicząca II stopnia/Instytucja Wdrażająca, (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Departament Instytucji Certyfikującej
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji	Wojewoda Kujawsko-Pomorski

⁴³ Dz. U. z 2007r. Nr 193, poz. 1399 z późn. zm.

⁴⁴ Dz. U. z 2007r. Nr 185, poz. 1317 z późn. zm.

9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE		Ministerstwo Finansów
10.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów, (jeśli dotyczy)		Zarząd Województwa poprzez Departament Finansów Urzędu Marszałkowskiego
11.	Numer i nazwa działania		5.3. Wspieranie przedsiębiorstw w zakresie dostosowania do wymogów ochrony środowiska
12.	Cel i uzasadnienie działania		<p><u>Cel działania:</u> dostosowanie istniejących przedsiębiorstw do norm ochrony środowiska i innych wymogów wynikających z regulacji krajowych i wspólnotowych.</p> <p><u>Uzasadnienie:</u> Wdrożenie działania pozwoli ograniczyć niepożądane oddziaływania przedsiębiorstw na środowisko, ograniczyć energochłonność i materiałochłonność procesów produkcyjnych, a także zredukować ilości wytwarzanych odpadów.</p>
13.	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami		<p><u>Komplementarność Działania 5.3. z innymi osiami Regionalnego Programu Operacyjnego WK-P:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa 2 Zachowanie i racjonalne użytkowanie środowiska; - Oś priorytetowa 4 Działanie 4.3. Rozwój komercyjnych e-usług; - Oś priorytetowa 5 Działanie 5.2. Wsparcie inwestycji przedsiębiorstw.; - Oś priorytetowa 6 Działanie 6.2. Rozwój usług turystycznych i uzdrowiskowych. <p><u>Komplementarność Działania 5.3. z innymi programami operacyjnymi:</u> Z Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko 2007-2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa IV: Przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska (przewiduje wsparcie dużych przedsiębiorstw).
14.	Przykładowe rodzaje projektów		<ol style="list-style-type: none"> 1. Zastosowanie nowych rozwiązań organizacyjnych i technologicznych w produkcji i świadczeniu usług prowadzących do zmniejszenia oddziaływania na środowisko oraz do poprawy produktywności i efektywności. 2. Zastosowanie efektywnych systemów zarządzania środowiskiem. 3. Wdrożenie technologii zapobiegania zanieczyszczeniom.
15.	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych		
	a	Temat priorytetowy	06 - Wsparcie na rzecz MŚP w zakresie promocji produktów i procesów przyjaznych dla środowiska (wdrożenie efektywnych systemów zarządzania środowiskiem, wdrożenie i stosowanie / użytkowanie technologii zapobiegania zanieczyszczeniom, wdrożenie czystych technologii do działalności produkcyjnej przedsiębiorstw)
	b	Temat priorytetowy (dla interwencji cross-finansingu)	Nie dotyczy
	c	Forma finansowania	01 - Pomoc bezzwrotna
	d	Typ obszaru	01 - Obszar miejski 05 - Obszary wiejskie (poza obszarami górskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości

			zaludnienia)
	e	Działalność gospodarcza	Wszystkie za wyjątkiem 01-rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo, 02-rybołówstwo, 04-w zakresie włókien syntetycznych, 07-w sektorze górnictwa węgla, hutnictwa żelaza i stali, 12-w zakresie budownictwa okrętowego oraz 21-działalność związana ze środowiskiem naturalnym.
	f	Lokalizacja	NUTS2 – PL 61
16.	Lista wydatków kwalifikowanych w ramach działania, (jeśli dotyczy)		Zgodnie z załącznikiem nr VI dotyczącym kwalifikowalności wydatków w ramach RPO.
17.	Zakres stosowania cross-financingu		Nie dotyczy
18.	Beneficjenci		
	a	Typ beneficjentów	<p>1. Małe i średnie przedsiębiorstwa⁴⁵:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mające siedzibę⁴⁶ i prowadzące działalność na terenie województwa kujawsko-pomorskiego, działające min. 12 miesięcy • z wyłączeniem: <ul style="list-style-type: none"> - przedsiębiorstw wymienionych w art. 35 ust. 3 pkt b rozporządzenia Rady (WE) nr 1198/2006 z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie EFR oraz - przedsiębiorstw objętych rozporządzeniem Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia obszarów wiejskich przez EFRROW. <p>2. Przedsiębiorstwa kontrolowane bezpośrednio lub pośrednio przez gminę (przedsiębiorstwa, spółki komunalne)⁴⁷.</p> <p>Dotyczy wyłącznie firm, dla których podstawowy proces produkcyjny nie jest związany z ochroną środowiska oraz przetwarzaniem, sortowaniem i utylizacją odpadów.</p>
	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy)	Nie dotyczy
19.	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Szczegółowe informacje dotyczące trybu i zasad naboru oraz oceny projektów zawiera rozdział 1.5 Uszczegółowienia. W ramach działania stosowany będzie tryb konkursowy.
	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	<p>Decyzję o dofinansowaniu projektu podejmuje Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego.</p> <p>Umowę o dofinansowanie projektu podpisuje dwóch członków Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, bądź osoba upoważniona.</p>
Część finansowa			
20.	Alokacja finansowa na działania ogółem		33 564 840 euro
21.	Wkład ze środków unijnych na działanie		19 020 076 euro
22.	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie		3 356 484 euro

⁴⁵ Zob. zdefiniowane zgodnie z załącznikiem I do rozporządzenia Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 06.08.2008 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. WE L 214 z 09.08.2008 r., str. 3).

⁴⁶ Dopuszcza się posiadanie filii lub oddziału, jeśli wynika to z dokumentów rejestrowych.

⁴⁷ Jeśli spełnia kryteria małego bądź średniego przedsiębiorcy zdefiniowanego zgodnie z Załącznikiem I do rozporządzenia Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 06.08.2008 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. WE L 214 z 09.08.2008 r., str. 3).

23.	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie		11 188 280 euro
24.	Maksymalny udział dofinansowania w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	Małe przedsiębiorstwa - do 60% Średnie przedsiębiorstwa - do 50% Dofinansowanie w całości pochodzi ze środków EFRR
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	Zgodnie ze schematem pomocy publicznej Dofinansowanie pochodzi w 85% ze środków EFRR i 15% budżetu państwa
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	Nie dotyczy
25.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	Odpowiednio: 40% i 50%
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	Zgodnie ze schematem pomocy publicznej
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	Nie dotyczy
26.	Pomoc publiczna		- Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 11.10.2007 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych ⁴⁸ - Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 2.10.2007 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych ⁴⁹ .
27.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków		- 1 stycznia 2007r. dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna - w stosunku do projektów objętych zasadami pomocy publicznej termin rozpoczęcia kwalifikowalności powinien być zgodny z obowiązującymi w tym zakresie zasadami - w przypadku projektów objętych pomocą de minimis kwalifikowalność wydatków rozpoczyna się z dniem złożenia wniosku o dofinansowanie
28.	Minimalna /maksymalna wartość projektu		Maksymalna wartość projektu 8 mln PLN.
29.	Minimalna/maksymalna kwota wsparcia		Nie dotyczy.
30.	Forma płatności		Zaliczki Refundacje
31.	Wysokość udziału cross-financingu (%)		Nie dotyczy

Działanie 5.4. Wzmocnienie regionalnego potencjału badań i rozwoju technologii

1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa osi priorytetowej	5. Wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstw
3.	Nazwa Funduszu	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego
5.	Instytucja Pośrednicząca	Nie wystąpi

⁴⁸ Dz. U. z 2007r. Nr 193, poz. 1399 z późn. zm.

⁴⁹ Dz. U. z 2007r. Nr 185, poz. 1317 z późn. zm.

6.	Instytucja Pośrednicząca II stopnia/Instytucja Wdrażająca (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Departament Instytucji Certyfikującej
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Wojewoda Kujawsko-Pomorski
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów
10.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	Zarząd Województwa poprzez Departament Finansów Urzędu Marszałkowskiego
11.	Numer i nazwa działania	5.4. Wzmocnienie regionalnego potencjału badań i rozwoju technologii
12.	Cel i uzasadnienie działania	<p><u>Cel działania:</u> wykorzystanie potencjału nauki i jednostek B+RT dla wzrostu konkurencyjności regionu.</p> <p><u>Uzasadnienie:</u> Potencjał nauki i jednostek B+RT, szczególnie uczelni, jest w województwie kujawsko-pomorskim relatywnie duży, jednakże nie jest on dostatecznie ukierunkowany na zastosowania w gospodarce. Należy więc stworzyć warunki dla usprawnienia transferu wiedzy i doświadczeń ze sfery badań i rozwoju do przedsiębiorstw. Pomoże to wpłynąć na wzrost efektywności współpracy świata nauki z przedsiębiorstwami.</p>
13.	Komplementarność z innymi działaniami priorytetami	<p><u>Komplementarność Działania 5.4. z innymi osiami Regionalnego Programu Operacyjnego WK-P:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa 3 Działanie 3.1. Rozwój infrastruktury edukacyjnej; 3.2. Rozwój infrastruktury ochrony zdrowia i pomocy społecznej. - Oś priorytetowa 5 Działanie 5.2. Wsparcie inwestycji przedsiębiorstw. <p><u>Komplementarność Działania 5.4. z innymi programami operacyjnymi:</u> Z Programem Operacyjnym Innowacyjna Gospodarka 2007–2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa 2: Infrastruktura sfery B+R Działanie 2.1. Rozwój ośrodków o wysokim potencjale badawczym oraz inwestycje związane z rozwojem infrastruktury informatycznej nauki; - Oś priorytetowa 4: Inwestycje w innowacyjne przedsięwzięcia Działanie 4.4. Nowe inwestycje o wysokim potencjale innowacyjnym.
14.	Przykładowe rodzaje projektów	<p>1. Projekty mające na celu transfer technologii i udoskonalanie sieci współpracy obejmujące wyposażenie w środki i zasoby związane z tworzeniem i rozwojem powiązań kooperacyjnych realizowane w ramach współpracy przedsiębiorstw oraz instytucji B+RT.</p> <p>2. Projekty obejmujące roboty oraz wyposażenie w środki i zasoby związane z tworzeniem i funkcjonowaniem struktur wsparcia na rzecz inkubacji i rozwoju naukowo-technologicznego, w tym inkubatory przedsiębiorczości tworzone przy udziale jednostek naukowo-badawczych, parki przemysłowe, itp.</p>

		<p>3. Projekty mające na celu wsparcie na rzecz B+RT w przedsiębiorstwach oraz obejmujące wyposażenie w środki i zasoby związane z badaniami stosowanymi i pracami rozwojowymi.</p> <p>4. Projekty mające na celu rozwój przedsiębiorstw obejmujące wyposażenie w środki i zasoby niezbędne do inkubacji przedsiębiorstw innowacyjnych, w tym przekształcanie przedsiębiorstw w centra badawczo rozwojowe.</p> <p>5. Wdrożenie wyników prac B+RT, w tym opracowanie wzorów przemysłowych i wzorów użytkowych.</p> <p>6. Doradztwo mające na celu podniesienie poziomu transferu technologii z nauki do gospodarki.</p>
15.	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych	
	a	Temat priorytetowy
		<p>03 - Transfer technologii i udoskonalenie sieci współpracy między MŚP, między MŚP a innymi przedsiębiorstwami uczelniami, wszelkiego rodzaju instytucjami na poziomie szkolnictwa pomaturalnego, władzami regionalnymi, ośrodkami badawczymi oraz biegunami naukowymi i technologicznymi (parkami naukowymi i technologicznymi, technopolami, itp.)</p> <p>04 - Wsparcie na rzecz rozwoju B+RT, w szczególności w MŚP (w tym dostęp do usług związanych z B+RT w ośrodkach badawczych)</p> <p>07 - Inwestycje w przedsiębiorstwa bezpośrednio związane z dziedziną badań i innowacji (innowacyjne technologie, tworzenie przedsiębiorstw przez uczelnie, istniejące ośrodki B+RT i przedsiębiorstw, itp.)</p> <p>08 - Inne inwestycje w przedsiębiorstwa.</p>
	b	Temat priorytetowy dla interwencji cross-finansingu
		<p>03 - Transfer technologii i udoskonalenie sieci współpracy między MŚP, między MŚP a innymi przedsiębiorstwami uczelniami, wszelkiego rodzaju instytucjami na poziomie szkolnictwa pomaturalnego, władzami regionalnymi, ośrodkami badawczymi oraz biegunami naukowymi i technologicznymi (parkami naukowymi i technologicznymi, technopolami, itp.)</p> <p>04 - Wsparcie na rzecz rozwoju B+RT, w szczególności w MŚP (w tym dostęp do usług związanych z B+RT w ośrodkach badawczych)</p> <p>07 - Inwestycje w przedsiębiorstwa bezpośrednio związane z dziedziną badań i innowacji (innowacyjne technologie, tworzenie przedsiębiorstw przez uczelnie, istniejące ośrodki B+RT i przedsiębiorstw, itp.)</p> <p>08 - inne inwestycje w Przedsiębiorstwa.</p>
	c	Fo-ma finansowania
		01 - Pomoc bezzwrotna
	d	Typ obszaru
		01 - Obszar miejski
		05 - Obszary wiejskie (poza obszarami górskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)
	e	Działalność gospodarcza
		00 - Nie dotyczy
	f	Lokalizacja
		NUTS2 - PL 61
16.	Lista wydatków kwalifikowanych w ramach działania	
	Zgodnie z załącznikiem nr VI dotyczącym kwalifikowalności wydatków w ramach RPO.	
17.	Zakres stosowania cross-finansingu	
	<p>EFRR koncentruje się na usługach doradczych oraz na wsparciu dla otoczenia przyjaznego dla biznesu.</p> <p>EFRR nie wspiera usług doradczych i szkoleń związanych z organizacją pracy i rozwojem kadr w firmach.</p>	
18.	Beneficjenci	
	a	Typy beneficjentów
		1. Szkoły wyższe publiczne i niepubliczne.

			<p>2. Jednostki sfery B+RT.</p> <p>3. Sieci naukowe i konsorcja naukowo-przemysłowe (w tym CZT⁵⁰ i CD⁵¹).</p> <p>4. Organizacje pozarządowe o charakterze non profit działające w sferze współpracy gospodarki i nauki (np. klastry, parki technologiczne).</p> <p>5. Przedsiębiorcy mający siedzibę⁵² i działający na terenie województwa kujawsko-pomorskiego, funkcjonujący min 12 m-cy.</p> <p>6. Jednostki samorządu terytorialnego.</p>
	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy, jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
19.	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Szczegółowe informacje dotyczące trybu i zasad naboru oraz oceny projektów zawiera rozdział 1.5 Uszczegółowienia. W ramach działania stosowany będzie tryb konkursowy oraz tryb indywidualny.
	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Decyzję o dofinansowaniu projektu podejmuje Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Umowę o dofinansowanie projektu podpisuje dwóch członków Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, bądź osoba upoważniona.
Część finansowa			
20.	Alokacja finansowa na działanie ogółem		113 001 631 euro
21.	Wkład ze środków unijnych		76 650 908 euro
22.	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie		13 526 631 euro
23.	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie		22 824 092 euro
24.	Maksymalny udział dofinansowania w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	<p>Mikroprzedsiębiorstwa – do 70%</p> <p>Małe przedsiębiorstwa – do 60%</p> <p>Średnie i duże przedsiębiorstwa – do 50%</p> <p>Pozostali beneficjenci – do 70%</p> <p>Dofinansowanie w całości pochodzi ze środków EFRR</p>
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	Zgodnie ze schematem pomocy publicznej Dofinansowanie pochodzi w 85% ze środków EFRR i 15% budżetu państwa
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	Nie dotyczy
25.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	Odpowiednio: 30% , 40% i 50%
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	Zgodnie ze schematem pomocy publicznej

⁵⁰ **Centrum Zaawansowanych Technologii** (CZT) jest to konsorcjum naukowe składające się z jednostek naukowych prowadzących badania naukowe o uznanym poziomie światowym oraz innych podmiotów działających na rzecz badań naukowych i prac rozwojowych, innowacji i wdrożeń. CZT prowadzi ponadto, na podstawie umowy, działalność o charakterze interdyscyplinarnym, służącą opracowaniu, wdrażaniu i komercjalizacji nowych technologii związanych z dziedzinami nauki uznanymi za szczególnie ważne dla gospodarki w założeniach polityki naukowej i innowacyjnej państwa.

⁵¹ **Centrum Doskonałości** (CD) to jednostki naukowe bądź struktury organizacyjne prowadzące badania naukowe i rozwijające nowoczesne technologie na najwyższym światowym poziomie. Skupiają zespoły uczonych o wybitnych osiągnięciach badawczych, którzy współpracują w zakresie wspólnych tematów, prowadzą wspólne projekty badawcze i technologiczne, podejmują bliską współpracę z przemysłem oraz prowadzą działalność szkoleniową i edukacyjną.

⁵² Dopuszcza się posiadanie filii lub oddziału, jeśli wynika to z dokumentów rejestrowych.

	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	Nie dotyczy
26.		Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)	<ul style="list-style-type: none"> - Projekt Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w zakresie: energetyki, infrastruktury telekomunikacyjnej, infrastruktury sfery badawczo-rozwojowej, lecznictwa uzdrowiskowego w ramach regionalnych programów operacyjnych. - Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 11.10.2007 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych⁵³ - Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 11.10.2007 r. w sprawie udzielania pomocy na usługi doradcze dla mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców w ramach regionalnych programów operacyjnych.⁵⁴
27.		Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	<ul style="list-style-type: none"> - 1 stycznia 2007r. dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna - w stosunku do projektów objętych zasadami pomocy publicznej termin rozpoczęcia kwalifikowalności powinien być zgodny z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.
28.		Minimalna/maksymalna wartość projektu, (jeśli dotyczy)	<p>Infrastruktura B+RT o wartości projektu do 4 mln PLN (nie dotyczy projektów wpisanych na listę indykatywną).</p> <p>Projekty parków naukowo-technologicznych do 40 mln PLN (nie dotyczy projektów wpisanych na listę indykatywną).</p> <p>Projekty celowe o wartości projektu do 400 tys. PLN.</p> <p>Wsparcie zakupu środków trwałych niezbędnych do prowadzenia prac B+RT – wartość projektu do 400 tys. PLN.</p>
29.		Minimalna/maksymalna kwota wsparcia, (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
30.		Forma płatności	Zaliczki Refundacje
31.		Wysokość udziału cross-financing (%)	Maksymalna wartość wydatków w ramach instrumentu elastyczności wynosi 10% kosztów kwalifikowanych projektu.

Działanie 5.5. Promocja i rozwój markowych produktów⁵⁵

1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa osi priorytetowej	5. Wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstw
3.	Nazwa Funduszu	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego

⁵³ Dz. U. z 2007r. Nr 193, poz. 1399 z późn. zm.

⁵⁴ Dz. U. z 2007r. Nr 193, poz. 1398 z późn. zm.

⁵⁵ Przez **produkt markowy** należy rozumieć produkt lub usługę markową dla których powszechnie znany znak towarowy jest sposobem odróżnienia ich od innych podobnych produktów lub usług markowych oraz gwarancją ich niezmiennie wysokiej jakości.

5.	Instytucja Pośrednicząca	Nie wystąpi
6.	Instytucja Pośrednicząca II stopnia/Instytucja Wdrażająca (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Departament Instytucji Certyfikującej
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Wojewoda Kujawsko-Pomorski
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów
10.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	Zarząd Województwa poprzez Departament Finansów Urzędu Marszałkowskiego
11.	Numer i nazwa działania	5.5. Promocja i rozwój markowych produktów
12.	Cel i uzasadnienie działania	<p><u>Cel działania:</u> wzmocnienie pozycji rynkowej przedsiębiorstw, utrwalanie ich marek w obszarze rynku europejskiego, intensyfikacja między-narodowej współpracy gospodarczej przedsiębiorstw, a tym samym kreowanie korzystnego wizerunku regionu na gospodarczej mapie Europy.</p> <p><u>Uzasadnienie:</u> Obecność regionu w Jednolitym Rynku Europejskim umożliwia szerokie i bezpośrednie kontakty gospodarcze przedsiębiorstw, ale także wymusza podnoszenie jakości ich aktywności, poprawę ich konkurencyjności na tym rynku. Wspieranie promocji produktów (wyrobów, usług, osiągnięć know - how), które mają szansę stać się markami regionu, sprzyjać będzie kreowaniu jego wizerunku jako obszaru oferującego nowoczesne, a zarazem unikalne towary i usługi, w którym rodzą się innowacyjne idee.</p>
13.	Komplementarność z innymi działaniami priorytetami	<p><u>Komplementarność Działania 5.5. z innymi działaniami Regionalnego Programu Operacyjnego WK-P:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa 5 Działanie 5.1. Rozwój instytucji otoczenia biznesu; Działanie 5.2. Wsparcie inwestycji przedsiębiorstw. - Komplementarność Działania 5.5. z innymi programami operacyjnymi : - Z Programem Operacyjnym Innowacyjna Gospodarka 2007–2013: - Oś Priorytetowa 6: Polska gospodarka na rynku międzynarodowym (obejmuje kompleksowy pakiet usług dla MŚP planujących rozpoczęcie bądź poszerzenie działalności eksportowej lub sprzedaży na JRE).
14.	Przykładowe rodzaje projektów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wsparcie promocji produktów regionalnych i lokalnych. 2. Przygotowanie i prezentacja oferty handlowej przedsiębiorstw i grup przedsiębiorstw na targach i wystawach poza granicami kraju lub krajowych o charakterze międzynarodowym. 3. Dofinansowanie kosztów udziału w zagranicznych lub krajowych o charakterze międzynarodowym imprezach targowo-wystawienniczych, udziału

		przedsiębiorców i grup kooperacyjnych w wyjazdowych misjach gospodarczych ⁵⁶ poza granice kraju. 4. Tworzenie i rozwój sieci współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami i innymi podmiotami (w tym wsparcie dla klastrów i grup kooperacyjnych przedsiębiorstw).
15.	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych	
	a	Temat priorytetowy
	b	Temat priorytetowy dla interwencji cross-financingu
	c	Forma finansowania
	d	Typ obszaru
	e	Działalność gospodarcza
	f	Lokalizacja
16.	Lista wydatków kwalifikowanych w ramach działania	
17.	Zakres stosowania cross-financingu	
18.	Beneficjenci	
	a	Typy beneficjentów

⁵⁶ Organizatorem misji gospodarczej może być:

- 1) przedsiębiorca prowadzący działalność gospodarczą i mający siedzibę lub oddział na terenie województwa kujawsko-pomorskiego,
- 2) organizacja zrzeszająca przedsiębiorców, prowadząca działalność gospodarczą na terenie województwa kujawsko-pomorskiego,
- 3) jednostka samorządu terytorialnego,
- 4) instytucje otoczenia biznesu.

Organizator misji gospodarczej, która zostanie objęta dofinansowaniem może ubiegać się o dofinansowanie udziału w tej misji. Organizator realizuje udział przedsiębiorcy w misji gospodarczej na podstawie odrębnej umowy. Misja może zostać objęta dofinansowaniem, jeśli wezmą w niej udział przedstawiciele co najmniej 5 przedsiębiorców (poza organizatorem).

Organizator misji musi uzgodnić jej program z Wydziałem Ekonomiczno – Handlowym ambasady RP w danym kraju, pisemna opinia Kierownika WEH dotycząca przedsięwzięcia dołączana jest do wniosku. W przypadku misji organizowanych w krajach, w których nie ma polskich placówek zagranicznych organizator misji uzgadnia jej program z Wydziałem Handlowym Ministerstwa Spraw Zagranicznych lub z Wydziałem Międzynarodowej Współpracy Dwustronnej Ministerstwa Gospodarki. Uzgodnieniu programu misji gospodarczej podlegają: 1) termin i czas trwania misji gospodarczej, 2) liczba uczestników, 3) program misji, 4) cel wyjazdu misji gospodarczej, 5) propozycje planowanych spotkań z potencjalnymi partnerami handlowymi.

⁵⁷ Dopuszcza się posiadanie filii lub oddziału, jeśli wynika to z dokumentów rejestrowych.

⁵⁸ Zob. zdefiniowane zgodnie z załącznikiem I do rozporządzenia Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 06.08.2008 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. WE L 214 z 09.08.2008 r., str. 3).

			5. Organizacje pozarządowe, w tym Lokalne Grupy Działania.
	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy, jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
19.	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Szczegółowe informacje dotyczące trybu i zasad naboru oraz oceny projektów zawiera rozdział 1.5 Uszczegółowienia. W ramach działania stosowany będzie tryb konkursowy.
	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Decyzję o dofinansowaniu projektu podejmuje Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Umowę o dofinansowanie projektu podpisuje dwóch członków Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, bądź osoba upoważniona.
Część finansowa			
20.	Alokacja finansowa na działanie ogółem		12 079 113 euro
21.	Wkład ze środków unijnych		8 556 038 euro
22.	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie		1 509 889 euro
23.	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie		2 013 186 euro
24.	Maksymalny udział dofinansowania w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	Mikroprzedsiębiorstwa – do 70% Małe przedsiębiorstwa – do 60% Średnie i duże przedsiębiorstwa – do 50% Pozostali beneficjenci – do 70% Dofinansowanie w całości pochodzi ze środków EFRR
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	Zgodnie ze schematem pomocy publicznej Dofinansowanie pochodzi w 85% ze środków EFRR i 15% budżetu państwa
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	Nie dotyczy
25.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	Odpowiednio: 30%, 40 i 50%.
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	Zgodnie ze schematem pomocy publicznej
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	Nie dotyczy
26.	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)		Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 02.10.2007r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych ⁵⁹ .
27.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków		- 1 stycznia 2007r. dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna - w przypadku projektów objętych pomocą de minimis kwalifikowalność wydatków rozpoczyna się z dniem 1 stycznia roku, w którym złożono wniosek o dofinansowanie
28.	Minimalna/maksymalna wartość projektu, (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy
29.	Minimalna/maksymalna kwota wsparcia, (jeśli dotyczy)		- max 100 tys. PLN dla indywidualnego przedsiębiorcy w przypadku targów i wystaw, (dla pozostałych wnioskodawców bez ograniczenia kwotowego)

⁵⁹ Dz. U. z 2007r. Nr 185, poz. 1317.

		- max 40 tys. PLN w przypadku działań informacyjno – promocyjnych (dla wszystkich wnioskodawców), - max 40 tys. PLN dla indywidualnego przedsiębiorcy w przypadku misji gospodarczych.
30.	Forma płatności	Zaliczki Refundacje
31.	Wysokość udziału cross-financing (%)	Nie dotyczy

Działanie 5.6. Kompleksowe uzbrojenie terenów pod inwestycje

1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa osi priorytetowej	5. Wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstw
3.	Nazwa Funduszu	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego
5.	Instytucja Pośrednicząca	Nie wystąpi
6.	Instytucja Pośrednicząca II stopnia/Instytucja Wdrażająca (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Departament Instytucji Certyfikującej
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Wojewoda Kujawsko-Pomorski
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów
10.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	Zarząd Województwa poprzez Departament Finansów Urzędu Marszałkowskiego
11.	Numer i nazwa działania	5.6. Kompleksowe uzbrojenie terenów pod inwestycje
12.	Cel i uzasadnienie działania	<u>Cel działania:</u> poprawa atrakcyjności lokalizacyjnej regionu dla wzrostu poziomu inwestycji, w tym inwestycji zagranicznych. <u>Uzasadnienie:</u> Działanie przyczyni się do znacznej poprawy atrakcyjności inwestycyjnej województwa kujawsko-pomorskiego, a tym samym jego rozwoju gospodarczego.
13.	Komplementarność z innymi działaniami priorytetami	<u>Komplementarność Działania 5.6. z innymi osiami Regionalnego Programu Operacyjnego WK-P:</u> - Oś priorytetowa 1 Działanie 1.1. Infrastruktura drogowa; - Oś priorytetowa 2 Działanie 2.1. Rozwój infrastruktury wodno – ściekowej; Działanie 2.4. Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku; - Oś priorytetowa 5 Działanie 5.2. Wsparcie inwestycji przedsiębiorstw; Działanie 5.3. Wspieranie przedsiębiorstw w zakresie dostosowania do wymogów ochrony środowiska; - Oś priorytetowa 7 Działanie 7.2 Adaptacja do nowych

		<p>funkcji społeczno – gospodarczych terenów przemysłowych i powojaskowych.</p> <p><u>Komplementarność Działania 5.6. z innymi programami operacyjnymi :</u></p> <p>Z Programem Operacyjnym Innowacyjna Gospodarka 2007–2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś Priorytetowa 6: Polska gospodarka na rynku międzynarodowym (wsparcie rozwoju sieci centrów obsługi inwestorów i powstawania nowych terenów inwestycyjnych); <p>Z Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko 2007–2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa 4: Przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska, wsparcie dla przedsiębiorstw w zakresie gospodarki wodno-ściekowej. 	
14.	Przykładowe rodzaje projektów	<p>1. Inwestycje polegające na uzupełnieniu brakujących elementów uzbrojenia technicznego terenów inwestycyjnych dla poprawy ich atrakcyjności lokalizacyjnej.</p> <p>2. Wsparcie kompleksowego uzbrojenia terenu⁶⁰ jako inwestycyjny.</p> <p>W ramach uzupełnienia realizowanych przedsięwzięć przewiduje się budowę, rozbudowę, przebudowę dróg dojazdowych do terenów inwestycyjnych.</p>	
15.	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych		
	a	Temat priorytetowy	08 - inne inwestycje w przedsiębiorstwa
	b	Temat priorytetowy dla interwencji cross-financingu	Nie dotyczy
	c	Forma finansowania	01 - Pomoc bezzwrotna
	d	Typ obszaru	01 - Obszar miejski 05 - Obszary wiejskie (poza obszarami góorskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)
	e	Działalność gospodarcza	Wszystkie za wyjątkiem 01-rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo, 02-rybołówstwo, 04-w zakresie włókien syntetycznych, 07-w sektorze górnictwa węgla, hutnictwa żelaza i stali oraz 12-w zakresie budownictwa okrętowego
	f	Lokalizacja	NUTS2-PL 61
16.	Lista wydatków kwalifikowanych w ramach działania	Zgodnie z załącznikiem nr VI dotyczącym kwalifikowalności wydatków w ramach RPO.	
17.	Zakres stosowania cross-financingu	Nie dotyczy	
18.	Beneficjenci		
	a	Typy beneficjentów	<p>1. Jednostki samorządu terytorialnego.</p> <p>2. Związki i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego.</p> <p>3. Osoby prawne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego (w tym spółki prawa handlowego, w których udziały posiadają jednostki samorządu terytorialnego).</p> <p>4. Instytucje otoczenia biznesu o charakterze non-profit świadczące usługi dla przedsiębiorców.</p>

⁶⁰ Projekty kompleksowego uzbrojenia terenu, przeznaczonego w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego pod inwestycje lub ujętego w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, z wyłączeniem terenów pod inwestycje mieszkaniowe - uzbrojenie związane z dostarczeniem podstawowych mediów: kanalizacji, wodociągu, instalacji energetycznych oraz dróg.

	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy, jeśli dotyczy)	Przedsiębiorstwa
19.	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Szczegółowe informacje dotyczące trybu i zasad naboru oraz oceny projektów zawiera rozdział 1.5 Uszczegółowienia. W ramach działania stosowany będzie tryb konkursowy oraz tryb indywidualny.
	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Decyzję o dofinansowaniu projektu podejmuje Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Umowę o dofinansowanie projektu podpisuje dwóch członków Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, bądź osoba upoważniona.
Część finansowa			
20.	Alokacja finansowa na działanie ogółem		39 382 746 euro
21.	Wkład ze środków unijnych		33 475 334 euro
22.	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie		5 907 412 euro
23.	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie		0
24.	Maksymalny udział dofinansowania w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	Do 50% Dofinansowanie w całości pochodzi ze środków EFRR
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	Zgodnie ze schematem pomocy publicznej Dofinansowanie pochodzi w 85% ze środków EFRR i 15% budżetu państwa
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	Nie dotyczy
25.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	50%
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	Zgodnie ze schematem pomocy publicznej
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	Nie dotyczy
26.	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)		Projekt Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie pomocy na wzmacnianie potencjału instytucji otoczenia biznesu udzielanej w ramach regionalnych programów operacyjnych.
27.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków		- 1 stycznia 2007r. dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna - w stosunku do projektów objętych zasadami pomocy publicznej termin rozpoczęcia kwalifikowalności powinien być zgodny z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.
28.	Minimalna/maksymalna wartość projektu, (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy
29.	Minimalna/maksymalna kwota wsparcia, (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy
30.	Forma płatności		Zaliczki Refundacje
31.	Wysokość udziału cross-financing (%)		Nie dotyczy

2.6 Oś priorytetowa 6. Wsparcie rozwoju turystyki

Dz. 6.1. Rozwój usług turystycznych w oparciu o zasoby przyrodnicze

Dz. 6.2. Rozwój usług turystycznych i uzdrowiskowych

1) Skrócony opis osi priorytetu

Celami osi priorytetowej są:

- ochrona i waloryzacja dziedzictwa przyrodniczego,
- promowanie walorów przyrodniczych obejmujących zadania związane z ochroną, rewaloryzacją oraz udostępnianiem obszarów chronionych (z tytułu ustawy o ochronie przyrody);
- wzrost znaczenia turystyki jako czynnika rozwoju społeczno-gospodarczego województwa poprzez lepsze wykorzystanie walorów przyrodniczych i dziedzictwa kulturowego;
- rozwój infrastruktury turystycznej i uzdrowiskowej szczególnie na obszarach o wysokich walorach przyrodniczych i bogatych zasobach naturalnych;
- wzbogacenie oferty usług turystycznych i poprawa ich jakości, rozwój nowych, zrównoważonych form turystyki;
- wsparcie w zakresie promocji i informacji turystycznej ukierunkowane na kreowanie regionalnych produktów turystycznych.

Opis i uzasadnienie osi priorytetowej

Jednym z najważniejszych czynników konkurencyjności województwa kujawsko-pomorskiego, które wyróżnia je na tle pozostałych regionów, jest duże zróżnicowanie i wyjątkowe bogactwo środowiska przyrodniczego oraz kulturowego. Czynniki te decydują m.in. o wielkości potencjału turystycznego i mają kluczowe znaczenie dla atrakcyjności województwa. Województwo kujawsko-pomorskie posiadające wysokie zasoby i walory środowiska przyrodniczego oraz bogate zasoby kultury materialnej jest regionem, którego atrakcyjność turystyczna nie jest w pełni wyeksponowana i wykorzystywana jako czynnik rozwoju, także w wymiarze międzynarodowym. W ramach osi priorytetowej wspierane będą przedsięwzięcia ukierunkowane na efektywniejsze wykorzystanie zasobów przyrodniczych i dziedzictwa kulturowego, na wzbogacenie i zróżnicowanie oferty i podwyższenie jakości usług turystycznych. Wsparcie w ramach osi priorytetowej dotyczyć będzie zarówno projektów w ramach infrastruktury służącej nieodpłatnie ogółowi społeczeństwa, jak i projektów sektora gospodarki turystycznej.

W ramach osi priorytetowej wspierany będzie rozwój infrastruktury turystycznej i uzdrowiskowej. Zakłada się wspieranie projektów dotyczących wyposażenia terenów, o walorach środowiska przyrodniczego atrakcyjnych dla wypoczynku i turystyki, w odpowiednią infrastrukturę wzmacniającą ich użyteczność dla tego celu, umożliwiającą ich wykorzystanie przez różne formy turystyki specjalistycznej. Wspierane będą przedsięwzięcia zagospodarowania infrastrukturalnego obszarów zalesionych, zwłaszcza podmiejskich, udostępniających je dla wędrówek pieszych, turystyki rowerowej i turystów zmotoryzowanych. Na obszarach pojeziernych wspierane będzie zagospodarowanie dla wypoczynku związanego z użytkowaniem jezior i rzek, projekty budowy i modernizacji infrastruktury przybrzeżnej ogólnie dostępnych ośrodków wypoczynkowych.

Województwo kujawsko-pomorskie dysponuje znacznymi zasobami, ma ugruntowaną tradycję i markę usług uzdrowiskowych. Oferta tych usług może być wydatnie zwiększona. W ramach osi 6 wspierany będzie rozwój ogólnodostępnej infrastruktury uzdrowiskowej,

modernizacja i rozwój bazy, zwiększenie zakresu świadczonych usług zdrowotnych oraz rozszerzenie profilu działalności zwiększających atrakcyjność i ofertę obecnie czynnych uzdrowisk: Ciechocinka, Inowrocławia i Wienia Zdroju oraz zapoczątkowującego funkcje uzdrowiskowe w Maruszy pod Grudziądem. Na wsparcie mogą liczyć inicjatywy rozwijania funkcji uzdrowiskowych w innych miejscowościach regionu, o ile dysponują odpowiednimi zasobami naturalnymi.

W ramach osi priorytetowej wspierany będzie rozwój usług turystycznych. Wsparcie uzyskają projekty inwestycyjne podmiotów sektora szeroko rozumianych usług turystycznych: noclegowych, gastronomicznych, handlowych, rekreacyjno-sportowych, rozrywkowych, informacyjno-recepcyjnych i innych. Wsparcie może uzyskać również infrastruktura związana z żeglugą, umożliwiającą wykorzystanie szczególnie Noteci, Brdy i Wisły dla rozwoju turystyki wodnej.

Projekty z zakresu turystyki realizowane na obszarach wiejskich będą związane z tworzeniem alternatywnych źródeł zatrudnienia. Wspierany będzie rozwój agroturystyki i turystyki wiejskiej.

Wspierane będzie przygotowanie i promocja produktów turystycznych, w szczególności eksponujących oryginalność i unikalność oferty turystycznej regionu. Należy ich upatrywać w ofercie dla turystyki uzdrowiskowej oraz form turystyki wykorzystującej specyficzne zasoby i walory środowiska przyrodniczego. Istotnym uzupełnieniem tych przedsięwzięć powinna być budowa spójnego systemu informacji turystycznej dla skutecznej promocji produktów turystycznych. Przyczyni się to do rozwoju konkurencyjnej gospodarki turystycznej, tworzenia miejsc pracy i kreowania wizerunku atrakcyjnego regionu.

Wsparcie rozwoju usług turystycznych i uzdrowiskowych skierowanych na wykorzystanie zasobów i walorów środowiska przyrodniczego, na podniesienie jakości usług, będzie warunkowane tworzeniem nowych stałych miejsc pracy.

Projekty związane z turystyką, które uzyskają wsparcie w ramach tej osi priorytetowej, będą musiały zaowocować wyraźnymi efektami gospodarczymi. Należy nadać priorytet tym projektom, które przyciągną przede wszystkim turystów spoza regionu i wkomponują się w szersze ramy planu rozwoju turystyki dla regionu.

W ramach osi priorytetowej wspierane będą również projekty współpracy międzynarodowej w zakresie tworzenia sieci współpracy międzyregionalnej, wymiany doświadczeń, prowadzenie wspólnych kampanii informacyjnych i promocyjnych, np.: tworzenie wspólnych baz danych, portali, platform cyfrowych, w tym działania przewidziane w ramach Inicjatywy Komisji „Regiony na rzecz zmian gospodarczych” przyjętej Komunikatem Komisji Wspólnot Europejskich nr KOM(2006)675 w dniu 8 listopada 2006 roku.

2) Szczegółowy opis działań

Działanie 6.1. Rozwój usług turystycznych w oparciu o zasoby przyrodnicze

1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa osi priorytetowej	6. Wsparcie rozwoju turystyki
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Polityki Regionalnej
5.	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
6.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Departament Instytucji Certyfikującej
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Wojewoda Kujawsko-Pomorski
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów
10.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Finansów
11.	Numer i nazwa działania	6.1. Rozwój usług turystycznych w oparciu o zasoby przyrodnicze
12.	Cel i uzasadnienie działania	<p><u>Cele działania:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - promowanie walorów przyrodniczych - ochrona i waloryzacja dziedzictwa przyrodniczego. <p><u>Uzasadnienie:</u></p> <p>Województwo na tle pozostałych regionów wyróżnia się różnorodnością i bogactwem walorów środowiska przyrodniczego. Promocja tych walorów odbywać się będzie poprzez udostępnienie obszarów chronionych (z tytułu ustawy o ochronie przyrody) i tym samym umożliwienie ludności bezpośredniego obcowania z naturą w celu rozpropagowania idei ochrony przyrody i środowiska naturalnego. Możliwe to będzie m.in. poprzez działania związane z ochroną oraz rewaloryzacją obszarów chronionych w zakresie infrastruktury towarzyszącej turystyce kwalifikowanej.</p>
13.	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami	<p><u>Komplementarność Działania 6.1 z innymi działaniami Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa 1 – Działanie 1.1 Infrastruktura drogowa - Oś priorytetowa 3 – Działanie 3.3 Rozwój infrastruktury kultury <p><u>Komplementarność Działania 6.1 z innymi programami operacyjnymi</u></p> <p>Z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś 3: „Jakość życia na obszarach wiejskich i

		<p>różnicowanie gospodarki wiejskiej”, Działanie: „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej”; Działanie: „Odnowa i rozwój wsi”;</p> <p>- Oś 4. LEADER Działanie: „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju”.</p> <p>Z Programem Operacyjnym Zrównoważony Rozwój Sektora Rybołówstwa i Nadbrzeżnych Obszarów Rybackich 2007-2013:</p> <p>- Oś 4. „Zrównoważony rozwój obszarów zależnych od rybactwa”.</p> <p>Z Programem Operacyjnym Innowacyjna Gospodarka 2007-2013:</p> <p>- Oś priorytetowa VI „Polska gospodarka na rynku międzynarodowym”, Działanie 6.3 „Promocja turystycznych walorów Polski”; Działanie 6.4 „Inwestycje w produkty turystyczne o znaczeniu ponadregionalnym”.</p>	
14.	Przykładowe rodzaje projektów	<p>1. Kompleksowe przedsięwzięcia z zakresu ochrony, rewaloryzacji i udostępniania obszarów chronionych obejmujące budowę, rozbudowę lub modernizację infrastruktury kierunkującej ruch turystyczny w wyznaczone miejsca na obszarach cennych przyrodniczo m.in.: szlaki turystyczne, ścieżki rowerowe, szlaki piesze, punkty rekreacyjne wzdłuż szlaków, ścieżki dydaktyczne, pomosty komunikacyjne, platformy widokowe, wieże obserwacyjne, parkingi przy atrakcjach i obiektach turystycznych.</p> <p>2. Wykonanie i przebudowa schronów kajakowych i rowerowych.</p> <p>3. Stworzenie punktów widokowych.</p>	
15.	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych		
	a	Temat priorytetowy	55 - Promowanie walorów przyrodniczych 56 - Ochrona i waloryzacja dziedzictwa przyrodniczego
	b	Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)	Nie dotyczy
	c	Forma finansowania	01 - Pomoc bezzwrotna
	d	Typ obszaru	01 - Obszar miejski 05 - Obszary wiejskie (poza obszarami góorskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)
	e	Działalność gospodarcza	00 - Nie dotyczy
	f	Lokalizacja	NUTS2 – PL 61
16.	Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)		Zgodnie z załącznikiem nr VI dotyczącym kwalifikowalności wydatków w ramach RPO
17.	Zakres stosowania cross-financingu		Nie dotyczy
18.	Beneficjenci		
	a	Typ beneficjentów	1. Jednostki samorządu terytorialnego. 2. Związki i stowarzyszenia jst. 3. PGL Lasy Państwowe i działające w ich imieniu jednostki organizacyjne. 4. Parki krajobrazowe. 5. Organizacje pozarządowe. 6. Kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne związków wyznaniowych.
	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
19.	Tryb przeprowadzania naboru i oceny		

	operacji/projektów		
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Szczegółowe informacje dotyczące trybu i zasad naboru oraz oceny projektów zawiera rozdział 1.5 Uszczegółowienia. W ramach działania stosowany będzie tryb konkursowy i tryb indywidualny.
	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Decyzję o dofinansowaniu projektu podejmuje Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Umowę o dofinansowanie projektu podpisuje dwóch członków Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, bądź osoba upoważniona.
Część finansowa			
20.	Alokacja finansowa na działanie ogółem		13 088 347 euro
21.	Wkład ze środków unijnych na działanie		11 125 095 euro
22.	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie		1 963 252 euro
23.	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie		0
24.	Maksymalny udział dofinansowania w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	Do 60% Dofinansowanie w całości pochodzi ze środków EFRR
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	Zgodnie ze schematem pomocy publicznej Dofinansowanie pochodzi w 85% ze środków EFRR i 15% budżetu państwa
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	Nie dotyczy
25.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	40 %
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	Zgodnie ze schematem pomocy publicznej
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	Nie dotyczy
26.	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy
27.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków		1 stycznia 2007 r.
28.	Minimalna / maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy
29.	Minimalna / maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy
30.	Forma płatności		Zaliczki Refundacje
31.	Wysokość udziału cross-financingu (%)		Nie dotyczy

Działanie 6.2 Rozwój usług turystycznych i uzdrowiskowych

1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa osi priorytetowej	6. Wsparcie rozwoju turystyki
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Polityki Regionalnej

5.	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
6.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Departament Instytucji Certyfikującej
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Wojewoda Kujawsko-Pomorski
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów
10.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Finansów
11.	Numer i nazwa działania	6.2. Rozwój usług turystycznych i uzdrowiskowych
12.	Cel i uzasadnienie działania	<p><u>Cele działania:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - wzrost znaczenia usług turystycznych (turystyki kwalifikowanej, agroturystyki, ekoturystyki, turystyki wypoczynkowo - uzdrowiskowej, kulturowej i biznesowej) jako czynnika stymulującego rozwój społeczno-gospodarczy województwa kujawsko - pomorskiego, - wsparcie inwestycji niezbędnych do właściwego i zrównoważonego rozwoju infrastruktury służącej rozwojowi specyficznych form turystyki oraz urządzeń lecznictwa uzdrowiskowego, - wsparcie w zakresie promocji i informacji turystycznej oraz produktów turystycznych, głównie markowych, ukierunkowanych na wykreowanie i promocję oryginalnych i unikalnych regionalnych produktów turystycznych. <p><u>Uzasadnienie:</u></p> <p>Warunkiem efektywnego wykorzystania potencjału turystycznego regionu są inwestycje w infrastrukturę turystyczną i uzdrowiskową. Zamierzone działania poprawią dostępność turystyczną regionu, podwyższą jakość usług turystycznych i pozwolą jednocześnie na rozwój specyficznych form turystyki, co przyczyni się do wzbogacenia i zróżnicowania oferty. Unowocześnienie infrastruktury turystycznej noclegowej, gastronomicznej, handlowej oraz rekreacyjno-sportowej przyczyni się do podniesienia jakości usług oferowanych przez ten sektor, jak również wzrostu atrakcyjności i konkurencyjności województwa dla lokalnych i pozaregionalnych inwestorów.</p> <p>Ze względu na bogatą ofertę turystyczną powyższe działania powinny być uzupełnione o zintegrowane systemy informacji i promocji turystycznej a także skuteczną promocję produktów turystycznych. Realizacja przedsięwzięć nastawionych na rozwój regionalnego systemu informacji turystycznej, a także na rozwój systemu monitoringu rynku turystycznego spowoduje poszerzenie możliwości promocji naszego regionu a przede wszystkim wykorzystanie jego potencjału. Wpłyną one na rozwój konkurencyjnej gospodarki turystycznej, tworzenie miejsc pracy oraz kreowanie atrakcyjnego wizerunku regionu kujawsko-</p>

		<p>pomorskiego.</p> <p><u>Komplementarność Działania 6.2 z innymi działaniami Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa 5 – Działanie 5.2 Wsparcie inwestycji przedsiębiorstw <p><u>Komplementarność Działania 6.2 z innymi programami operacyjnymi</u></p> <p>Z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś 3: „Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej”, Działanie: „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw; - - Oś 4. LEADER Działanie „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju”. <p>Z Programem Operacyjnym Zrównoważony Rozwój Sektora Rybołówstwa i Nadbrzeżnych Obszarów Rybackich 2007-2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś 4. „Zrównoważony rozwój obszarów zależnych od rybactwa”. <p>Z Programem Operacyjnym Innowacyjna Gospodarka 2007-2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa VI „Polska gospodarka na rynku międzynarodowym”, Działanie 6.3 „Promocja turystycznych walorów Polski”; Działanie 6.4 „Inwestycje w produkty turystyczne o znaczeniu ponadregionalnym”.
13.	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami	
14.	Przykładowe rodzaje projektów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwój zagospodarowania infrastruktury wypoczynkowo - uzdrowskiej wraz z zagospodarowaniem terenu wokół obiektów. 2. Budowa, przebudowa i rozbudowa infrastruktury oraz obiektów o znaczeniu regionalnym lub ponadregionalnym służących rozwojowi specyficznych form turystyki (np. turystyka wodna, zimowa, agroturystyka, konna, leśna, rowerowa oraz szlaki turystyczne). 3. Budowa, przebudowa i rozbudowa urządzeń lecznictwa uzdrowskiego (parki zdrojowe, urządzone ścieżki ruchowe, tężnie, grzybki inhalacyjne, pijalnie uzdrowskie, lecznicze, rehabilitacyjne baseny uzdrowskie), ujęcia wód leczniczych i termalnych. 4. Budowa (rozbudowa, odbudowa, nadbudowa), wyposażenie o charakterze inwestycyjnym bazy turystycznej, w tym noclegowej, gastronomicznej, rekreacyjno - sportowej. 5. Dostosowanie istniejącej infrastruktury obiektów turystycznych i rekreacyjno-sportowych do potrzeb osób niepełnosprawnych, tylko w przypadku realizacji projektów wymienionych w pkt. 1 - 4. 6. Opracowanie, rozwój i promocja produktów turystycznych, uzdrowskich i tradycyjnych. 7. Integracja i rozbudowa regionalnego systemu informacji turystycznej (poprzez rozwój Regionalnej Organizacji Turystycznej oraz tworzenie i rozwój Lokalnych Organizacji Turystycznych zajmujących się m.in. promocją i informacją turystyczną) oraz jednolitego, ogólnopolskiego systemu informacji

		turystycznej w tym rozwój systemów informacyjnych, uruchamianie infokiosków i innych nowoczesnych rozwiązań, rozszerzenie oferty wydawnictw informacyjnych i promocyjnych. 8. Organizacja kampanii reklamowych promujących walory turystyczne województwa w kraju i poza jego granicami ściśle w powiązaniu z projektami wymienionymi w pkt.1 - 4.	
15.	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych		
	a	Temat priorytetowy	57 - Inne wsparcie na rzecz wzmocnienia usług turystycznych
	b	Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)	Nie dotyczy
	c	Forma finansowania	01 - Pomoc bezzwrotna
	d	Typ obszaru	01 - Obszar miejski 05 - Obszary wiejskie (poza obszarami góorskimi, wyspami lub o niskiej i bardzo niskiej gęstości zaludnienia)
	e	Działalność gospodarcza	14 - Hotele i restauracje 22 - Inne niewyszczególnione usługi
	f	Lokalizacja	NUTS2 – PL 61
16.	Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)		Zgodnie z załącznikiem nr VI dotyczącym kwalifikowalności wydatków w ramach RPO
17.	Zakres stosowania cross-financingu		Nie dotyczy
18.	Beneficjenci		
	a	Typ beneficjentów	1. Jednostki samorządu terytorialnego. 2. Związki i stowarzyszenia jst. 3. Zakłady opieki zdrowotnej działające w publicznym systemie ochrony zdrowia. 4. PGL Lasy Państwowe i działające w ich imieniu jednostki organizacyjne. 5. Kościoły i związki wyznaniowe. 6. Parki krajobrazowe. 7. Organizacje pozarządowe. 8. Przedsiębiorstwa ⁶¹ mające siedzibę ⁶² i prowadzące działalność na terenie województwa kujawsko-pomorskiego. 9. Podmioty prowadzące uzdrowiska w Ciechocinku, Inowrocławiu, Wieńcu Zdroju i Maruszy pod Grudziądem.
	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
19.	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Szczegółowe informacje dotyczące trybu i zasad naboru oraz oceny projektów zawiera rozdział 1.5 Uszczegółowienia. W ramach działania stosowany będzie tryb konkursowy i tryb indywidualny
	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Decyzję o dofinansowaniu projektu podejmuje Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Umowę o dofinansowanie projektu podpisuje dwóch członków Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, bądź osoba upoważniona.

⁶¹ Zob. zdefiniowane zgodnie z załącznikiem I do rozporządzenia Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 06.08.2008 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. WE L 214 z 09.08.2008 r., str. 3).

⁶² Dopuszcza się posiadanie filii lub oddziału, jeśli wynika to z dokumentów rejestrowych.

20.	Alokacja finansowa na działanie ogółem	55 439 869 euro
21.	Wkład ze środków unijnych na działanie	36 425 096 euro
22.	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie	6 427 958 euro
23.	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie	12 586 815 euro
24.	Maksymalny udział dofinansowania w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)	W przypadku wystąpienia pomocy publicznej – zgodnie ze schematami pomocy publicznej.
	a Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	70% - mikroprzedsiębiorstwa 60% - małe przedsiębiorstwa 50% - średnie i duże przedsiębiorstwa Pozostali beneficjenci zgodnie z decyzją IZ do 60%
	b Dla projektów objętych pomocą publiczną	Zgodnie ze schematem pomocy publicznej Dofinansowanie pochodzi w 85% ze środków EFRR i 15% budżetu państwa
	c Dla państwowych jednostek budżetowych	100% Dofinansowanie pochodzi w 60% ze środków EFRR i 40% ze środków budżetu państwa
25.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)	
	a Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	30% - mikroprzedsiębiorstwa 40% - małe przedsiębiorstwa 50% - średnie i duże przedsiębiorstwa 40% - pozostali beneficjenci
	b Dla projektów objętych pomocą publiczną	Zgodnie ze schematem pomocy publicznej
	c Dla państwowych jednostek budżetowych	0%
26.	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)	- Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 11 października 2007 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych ⁶³ . - Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 2.10.2007 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych ⁶⁴ .
27.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	- 1 stycznia 2007 r. dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna - w stosunku do projektów objętych zasadami pomocy publicznej termin rozpoczęcia kwalifikowalności powinien być zgodny z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.
28.	Minimalna / maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
29.	Minimalna / maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
30.	Forma płatności	Zaliczki Refundacje
31.	Wysokość udziału cross-financingu (%)	Nie dotyczy

⁶³ Dz. U. z 2007r. Nr 193, poz. 1399 z późn. zm.

⁶⁴ Dz. U. z 2007r. Nr 185, poz. 1317 z późn. zm.

2.7 Oś priorytetowa 7. Wspieranie przemian w miastach i w obszarach wymagających odnowy

Dz.7.1 Rewitalizacja zdegradowanych dzielnic miast

Dz.7.2 Adaptacja do nowych funkcji społeczno-gospodarczych terenów przemysłowych i powojaskowych

1) Skrócony opis osi priorytetu

Celami osi priorytetowej są:

- wielofunkcyjne wykorzystanie zdegradowanych obszarów zlokalizowanych na terenach miejskich poprzez zagospodarowanie obiektów pełniących funkcje społeczne, kulturalne, turystyczne, edukacyjne, sportowe,
- ożywienie gospodarcze, nadanie nowych funkcji infrastrukturze, tkance architektoniczno-urbanizacyjnej zdegradowanych części miast, terenów oraz obiektów przemysłowych i powojaskowych.

Opis i uzasadnienie osi priorytetowej

Realizacja osi priorytetowej VII obejmować będzie przedsięwzięcia podejmowane na wyznaczonych obszarach, wiążące działania polegające na rozwoju zasobów infrastrukturalnych z działaniami zmierzającymi do ożywienia społeczno-gospodarczego. Działania podejmowane w ramach tej osi przyczynią się do odbudowy więzi społecznych na obszarach problemowych i przywrócić ład przestrzenny. Ze względu na występujące na terenach zurbanizowanych województwa kujawsko-pomorskiego problemy zdegradowanej struktury przestrzennej oraz problem wykluczenia społecznego podstawowym przedmiotem działań w ramach osi VII będzie rewitalizacja obszarów miejskich, powojaskowych i przemysłowych. Wsparcie tych obszarów przyczynić się ma zarówno do rozwoju miast, ich wzrostu gospodarczego, jak i wpływać w sposób zrównoważony na rozwój całego województwa.

Działania podejmowane w ramach osi VII na obszarach miejskich odnosić się będą m.in. do rehabilitacji przestrzeni publicznej, w tym rozdzielania funkcji przemysłowych od mieszkaniowych i rekreacyjnych, kształtowania przestrzeni i zabudowy w sposób ułatwiający mieszkańcom wzajemną komunikację i kooperację. Ponadto działania realizowane w ramach osi VII dotyczyć będą także konstruowania bezpiecznych przestrzeni, a tym samym brane będą pod uwagę zadania z zakresu poprawy bezpieczeństwa mieszkańców z terenów podlegających rewitalizacji, jako obszarów szczególnie zagrożonych patologiami.

Wsparciem objęte będą m.in. centra starych miast oraz obiekty dziedzictwa kulturowego na obszarach do rewitalizacji. Ponadto podejmowane będą niezbędne działania w obszarze infrastruktury, w tym komunalnej i energetycznej dotyczące terenów rewitalizowanych. W ramach działań na obszarach miejskich wspierane będą również inwestycje związane bezpośrednio z tkanką mieszkaniową. Inwestycje w mieszkalnictwo skierowane będą głównie do spółdzielni mieszkaniowych, wspólnot mieszkaniowych i samorządów lokalnych, a dotyczyć będą budynków wielorodzinnych oraz budynków będących własnością władz publicznych, przeznaczonych na potrzeby mieszkaniowe dla ludności o niskich dochodach z terenów rewitalizowanych lub osób o szczególnych potrzebach. Obszary objęte operacjami w zakresie rewitalizacji należy wyznaczyć zgodnie z zasadami określonymi w Wytocznych dotyczących przygotowania Lokalnego Programu Rewitalizacji, korzystając z kryteriów podanych poniżej:

- a) wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia,

- b) wysoka stopa długotrwałego bezrobocia,
- c) niekorzystne trendy demograficzne,
- d) niski poziom wykształcenia,
- e) wysoki poziom przestępczości i wykroczeń,
- f) szczególnie wysoki poziom degradacji środowiska,
- g) niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej,
- h) wysoka liczba imigrantów, grup etnicznych, uchodźców,
- i) porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego,
- j) niski poziom wydajności energetycznej budynków.

Inwestycje w substancję mieszkaniową, które mają być współfinansowane z EFRR, mogą być realizowane wyłącznie na obszarach wsparcia dla mieszkalnictwa wyznaczonych zgodnie z Wytycznymi Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie programowania działań dotyczących mieszkalnictwa. IZ RPO WK-P pozostawia wybór trzech kryteriów w gestii jednostki przygotowującej LPR, spośród zamieszczonych poniżej:

- a) wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia,
- b) wysoka stopa długotrwałego bezrobocia,
- c) wysoki poziom przestępczości i wykroczeń,
- d) niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej,
- e) porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego.

Wybrane kryteria charakteryzują każdą z koniecznych do uwzględnienia sfer: społeczną, gospodarczą i przestrzenną (infrastrukturalną). Inwestycje w zakresie mieszkalnictwa mogą być realizowane wyłącznie na wyznaczonych (wyodrębnionych) obszarach wsparcia, spełniających **łącznie co najmniej trzy** z powyższych kryteriów.

Każde z wymienionych kryteriów zostało opisane za pomocą wskaźnika/wskaźników. Lista wskaźników w ujęciu regionalnym (województwa) oraz ich wartości referencyjne zostały uzgodnione z KE. Przedstawia je tabela znajdująca się Wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie programowania działań dotyczących mieszkalnictwa.

Wsparcie z EFRR na działania rewitalizacyjne zdegradowanych dzielnic miast skierowane będzie do miast powyżej 5 tys. mieszkańców. Warunkiem ubiegania się o dofinansowanie będzie umieszczenie projektu w Lokalnych Programach Rewitalizacji (LPR) opracowanych przez właściwe lokalne jednostki samorządowe, obejmujących co najmniej okres planowania 2007-2015 (projekty znajdujące się w wyznaczonym wg kryteriów obszarze wsparcia). Przewiduje się realizację kompleksowych (zintegrowanych) projektów z zakresu odnowy miast – wyłącznie w ramach Lokalnych Planów Rewitalizacji, obejmujących więcej niż dwa ściśle wiążące ze sobą przedsięwzięcia (preferowane będą projekty zawierające przynajmniej jedno przedsięwzięcie mające na celu przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym). Wyznaczenie obszarów i zaplanowanie przez jednostki samorządu terytorialnego we współpracy z innymi podmiotami niezbędnych działań rewitalizacyjnych dokonane zostanie w oparciu o Wytyczne dotyczące przygotowywania LPR, określone na podstawie obowiązujących rozwiązań prawnych przez Instytucję Zarządzającą.

W ramach likwidowania barier rozwojowych oraz negatywnych procesów zachodzących na obszarach problemowych w ramach Osi VII podejmowane będą działania na rzecz pobudzania rozwoju gospodarczego, zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej oraz poprawy warunków wzrostu zatrudnienia na tych obszarach. Rolą projektów podejmowanych w ramach tych przedsięwzięć będzie wdrożenie procesów, które mają przywracać terenom zdegradowanym możliwość sprawnego działania, poprzez zmianę struktury terenów i umieszczenie nowych funkcji, a przede wszystkim aktywizację tej przestrzeni poprzez wniesienie wartości pozytywnej jakościowej zmiany. Wsparciu podlegać będą przedsięwzięcia generujące wartość dodaną dla gospodarki i skutkujące poprawą jakości

życia mieszkańców. Priorytetowo traktowane będą działania na rzecz przygotowania tych terenów pod realizację nowych inwestycji gospodarczych (w tym kompleksowe uzbrojenie terenu), wyburzanie starych obiektów, a także przygotowanie istniejących obiektów na potrzeby prowadzenia działalności gospodarczej oraz tworzenia i rozwijania inkubatorów przedsiębiorczości. Inwestycje w infrastrukturę obiektów pełniących funkcje gospodarcze, edukacyjne, turystyczne, kulturowe, czy społeczne powinny mieć bezpośrednie przełożenie na wzrost wydajności gospodarki, tj. m.in. przyczyniać się do rozwoju przedsiębiorczości oraz podnosić atrakcyjność inwestycyjną tych obszarów.

Wspierane będą przedsięwzięcia zapewniające mieszkańcom z terenów zdegradowanych dostęp do podstawowego zaopatrzenia i usług bytowych. Zmiany funkcji i struktury obszarów zdegradowanych przyczynić się mają do ogólnej poprawy zagospodarowania przestrzennego, ale jednocześnie bezpośrednio wspomagać rozwój społeczno - gospodarczy.

2) Szczegółowy opis działań

Działanie 7.1 Rewitalizacja zdegradowanych dzielnic miast

1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa osi priorytetowej	7. Wspieranie przemian w miastach i w obszarach wymagających ochrony
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego
5.	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
6.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Departament Instytucji Certyfikującej
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Wojewoda Kujawsko-Pomorski
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów
10.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Finansów
11.	Numer i nazwa działania	7.1 Rewitalizacja zdegradowanych dzielnic miast
12.	Cel i uzasadnienie działania	<p><u>Cele działania:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Wielofunkcyjne wykorzystanie zdegradowanych obszarów zlokalizowanych na terenach miejskich. - Rozwój społeczno-gospodarczy obszarów miejskich oraz poprawa warunków życia mieszkańców miast. <p><u>Uzasadnienie:</u></p> <p>Ze względu na występujące na terenach zurbanizowanych województwa kujawsko-pomorskiego problemy zdegradowanej struktury przestrzennej oraz problem wykluczenia społecznego, podstawowym przedmiotem działań w ramach osi VII będzie rewitalizacja obszarów miejskich. Przedsięwzięcia</p>

		<p>podejmowane w ramach działania przyczynią się do odbudowy więzi społecznych na obszarach problemowych i przywrócą ład przestrzenny. Dla skuteczności tych działań niezbędne są przedsięwzięcia ukierunkowane przede wszystkim na kompleksową rewitalizację zdegradowanych obszarów miejskich. Główny nacisk należy położyć na podnoszenie wartości substancji miejskiej i nadawanie jej funkcji gospodarczych, edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych, społecznych i kulturalnych, co wynika z lokalizacji na terenie objętym programem rewitalizacji. Owa aktywizacja skierowana będzie głównie na poprawę życia mieszkańców.</p> <p>Uzupełnieniem powyższych działań zmierzających do kompleksowej rewitalizacji obszarów zdegradowanych, będą również inwestycje w zakresie tkanki mieszkaniowej. Adaptacja na cele mieszkaniowe budynków stanowiących własność publiczną lub własność podmiotów prowadzących działalność niedochodową, wykorzystywanych na cele mieszkaniowe dla gospodarstw domowych o niskich dochodach lub o szczególnych potrzebach, odbywać się będzie tylko na terenach objętych programem rewitalizacji. Inwestycje skierowane na infrastrukturę mieszkaniową nie mają służyć tylko realizacji celu, jakim jest fizyczna poprawa stanu budynków mieszkalnych, ale mają wpływać również na rozwiązywanie problemów społecznych występujących na danym obszarze. Inwestycje te mają być elementem kompleksowych działań w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej podejmowanych w celu wyprowadzenia danego obszaru wsparcia z kryzysu.</p> <p>Do wsparcia kwalifikowane będą projekty umieszczone w Lokalnym Programie Rewitalizacji sporządzonym przez jednostkę samorządu terytorialnego tj. samorząd miejski. Instytucja Zarządzająca dokona oceny formalnej LPR. Do oceny merytorycznej LPR zostanie powołana Komisja ds. oceny LPR. Po pozytywnej ocenie poszczególni beneficjenci wskazani w LPR będą składać wnioski w konkursie otwartym.</p> <p>W ramach działania 7.1 przewiduje się wsparcie dla miast powyżej 5 tys. mieszkańców, na projekty wskazane w Lokalnych Planach Rewitalizacji. Instytucja Zarządzająca dokonała podziału środków w zakresie rewitalizacji i odnowy miast. Do obliczeń zastosowano następujący algorytm:</p> <ul style="list-style-type: none"> 50% kryterium ludnościowym, 25% kryterium długotrwałego bezrobocia 25% kryterium dochodów podatkowych. <p>Wykaz miast wraz z możliwą maksymalną kwotą dofinansowania stanowi załącznik nr VII Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych RPO.</p>
13.	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami	<p><u>Komplementarność Działania 7.1 z innymi działaniami Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa 2 – Działanie 2.3 Rozwój infrastruktury w zakresie ochrony powietrza; - Oś priorytetowa 3 – Działanie 3.1 Rozwój infrastruktury edukacyjnej, Działanie 3.2 Rozwój infrastruktury ochrony zdrowia i pomocy społecznej,

		<p>Działanie 3.3 Rozwój infrastruktury kultury; - Oś priorytetowa 5- Działanie 5.2. Wsparcie inwestycji przedsiębiorstw.</p> <p><u>Komplementarność Działania 7.1 z innymi programami operacyjnymi</u> Z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013: - Oś 4. LEADER Działanie „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju”; Z Programem Operacyjnym Kapitał Ludzki: - Oś 1. „Zatrudnienie i integracja społeczna”. Z Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko 2007-2013: - Oś priorytetowa I Gospodarka wodno-ściekowa - Oś priorytetowa VI Transeuropejskie sieci transportowe TEN; - Oś priorytetowa VIII: Bezpieczeństwo transportu i krajowe sieci transportowe; - Oś priorytetowa IX Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku; - Oś priorytetowa XI Kultura i dziedzictwo kulturowe.</p>
14.	Przykładowe rodzaje projektów	<p>Przykładowe rodzaje projektów w obszarach wsparcia wskazanych w Lokalnym Programie Rewitalizacji, będące działaniami zintegrowanymi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zagospodarowanie i uporządkowanie zdegradowanych przestrzeni w tkance urbanistycznej miast z przeznaczeniem na funkcje publiczne, takie jak: place, ulice, ciągi komunikacji pieszej i rowerowej, parki, skwery, zieleńce, aleje, place zabaw, tereny sportowe, zbiorniki wodne wraz z dostosowaniem do potrzeb osób niepełnosprawnych. 2. Porządkowanie historycznych centrów miast w strefach ochrony konserwatorskiej poprzez odtworzenie, przebudowę lub uzupełnienie zabudowy (w tym także rozbiórki obiektów dysharmonizujących), wraz z nadaniem obiektom funkcji gospodarczych, społecznych, edukacyjnych, turystycznych lub kulturowych wraz z dostosowaniem do potrzeb osób niepełnosprawnych. 3. Roboty budowlane w obiektach użyteczności publicznej, w celu przystosowania ich do pełnienia funkcji gospodarczych, szkoleniowych, edukacyjnych, turystycznych, kulturowych lub społecznych, wraz z zagospodarowaniem terenu funkcjonalnie związanego z obiektem. 4. Prace restauratorskie i konserwatorskie budynków ujętych w rejestrze zabytków oraz budynków o potwierdzonej wartości architektonicznej i znaczeniu historycznym (ujęte w ewidencji zabytków), w tym ich adaptacja na cele: gospodarcze, społeczne, edukacyjne, turystyczne lub kulturalne, przyczyniające się do tworzenia miejsc pracy wraz z dostosowaniem do potrzeb osób niepełnosprawnych. 5. Tworzenie stref bezpieczeństwa w celu zapobiegania przestępczości w zagrożonych patologiami społecznymi obszarach miast, w tym: budowa lub remont oświetlenia, zakup i instalacja systemów monitoringu ulicznego.

		<p>6. Wymiana lub modernizacja zdegradowanej infrastruktury technicznej na obszarach rewitalizowanych w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • infrastruktury drogowej wraz z oświetleniem (drogi gminne i powiatowe, ulice prowadzące do dzielnic mieszkalnych, drogi osiedlowe, skrzyżowania łączące różne rodzaje dróg oraz małe obiekty inżynierskie, chodniki, przejścia dla pieszych, ścieżki rowerowe, parkingi) wraz z dostosowaniem do potrzeb osób niepełnosprawnych. • sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej, kanalizacji deszczowej, ciepłowniczej i energetycznej – jedynie jako elementów projektu kompleksowego. <p>W LPR może być również zaplanowana interwencja w sferze mieszkalnictwa. Przykładowymi projektami związanymi z mieszkalnictwem są:</p> <p>1. Renowacja budynków mieszkalnych wielorodzinnych:</p> <p>1) remonty i modernizacja części wspólnych istniejących budynków wielorodzinnych (budynek mieszkalny, w którym występują więcej niż dwa lokale mieszkalne), w tym remont i modernizację części wspólnych budynków z prefabrykowaniem elementów konstrukcyjnych używanych do modułowej budowy (wielkiej płyty).</p> <p>2. Adaptacja i renowacja budynków na cele mieszkaniowe dla osób o szczególnych potrzebach:</p> <p>1) działania mające na celu przygotowanie do użytkowania nowoczesnych, socjalnych budynków mieszkalnych dobrego standardu poprzez renowację i adaptację budynków istniejących, stanowiących własność władz publicznych lub własność podmiotów działających w celach niezarobkowych. Zaadaptowane pomieszczenia na cele mieszkaniowe są przeznaczone dla gospodarstw domowych o niskich dochodach lub dla osób o szczególnych potrzebach.</p> <p>Szczegółowe regulacje interwencji w zakresie mieszkalnictwa definiują odrębne Wytyczne Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie programowania działań dotyczących mieszkalnictwa.</p>																		
15.	<p>Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych</p> <table border="1"> <tr> <td data-bbox="288 1693 347 1783">a</td><td data-bbox="347 1693 855 1783">Temat priorytetowy</td><td data-bbox="855 1693 1481 1783">61 - Zintegrowane projekty na rzecz rewitalizacji obszarów miejskich i wiejskich 78 - Infrastruktura mieszkaniowa</td></tr> <tr> <td data-bbox="288 1783 347 1872">b</td><td data-bbox="347 1783 855 1872">Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)</td><td data-bbox="855 1783 1481 1872">61 - Zintegrowane projekty na rzecz rewitalizacji obszarów miejskich i wiejskich 78 - Infrastruktura mieszkaniowa</td></tr> <tr> <td data-bbox="288 1872 347 1906">c</td><td data-bbox="347 1872 855 1906">Forma finansowania</td><td data-bbox="855 1872 1481 1906">01 - Pomoc bezzwrotna</td></tr> <tr> <td data-bbox="288 1906 347 1939">d</td><td data-bbox="347 1906 855 1939">Typ obszaru</td><td data-bbox="855 1906 1481 1939">01 - Obszar miejski</td></tr> <tr> <td data-bbox="288 1939 347 1973">e</td><td data-bbox="347 1939 855 1973">Działalność gospodarcza</td><td data-bbox="855 1939 1481 1973">22 - inne niewyszczególnione usługi</td></tr> <tr> <td data-bbox="288 1973 347 2007">f</td><td data-bbox="347 1973 855 2007">Lokalizacja</td><td data-bbox="855 1973 1481 2007">NUTS2-PL 61</td></tr> </table>	a	Temat priorytetowy	61 - Zintegrowane projekty na rzecz rewitalizacji obszarów miejskich i wiejskich 78 - Infrastruktura mieszkaniowa	b	Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)	61 - Zintegrowane projekty na rzecz rewitalizacji obszarów miejskich i wiejskich 78 - Infrastruktura mieszkaniowa	c	Forma finansowania	01 - Pomoc bezzwrotna	d	Typ obszaru	01 - Obszar miejski	e	Działalność gospodarcza	22 - inne niewyszczególnione usługi	f	Lokalizacja	NUTS2-PL 61	<p>16. Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach</p> <p>Zgodnie z załącznikiem nr VI dotyczącym</p>
a	Temat priorytetowy	61 - Zintegrowane projekty na rzecz rewitalizacji obszarów miejskich i wiejskich 78 - Infrastruktura mieszkaniowa																		
b	Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)	61 - Zintegrowane projekty na rzecz rewitalizacji obszarów miejskich i wiejskich 78 - Infrastruktura mieszkaniowa																		
c	Forma finansowania	01 - Pomoc bezzwrotna																		
d	Typ obszaru	01 - Obszar miejski																		
e	Działalność gospodarcza	22 - inne niewyszczególnione usługi																		
f	Lokalizacja	NUTS2-PL 61																		

	działania (jeśli dotyczy)	kwalifikowalności wydatków w ramach RPO
17.	Zakres stosowania cross-financingu	W działaniu 7.1 przewiduje się stosowanie instrumentu elastyczności w wysokości 10 % wydatków kwalifikowanych pod warunkiem, że działania objęte zakresem pomocy z innego funduszu są konieczne do odpowiedniej realizacji operacji i są bezpośrednio z nią powiązane.
18.	Beneficjenci	
	a	Typ beneficjentów
	B	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)
19.	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów	
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie
	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie
20.	Alokacja finansowa na działanie ogółem	86 932 938 euro
21.	Wkład ze środków unijnych na działanie	70 374 283 euro
22.	Wkład ze środków publicznych krajowych na	12 418 991 euro

⁶⁵ Zob. zdefiniowane zgodnie z załącznikiem I do rozporządzenia Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 06.08.2008 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. WE L 214 z 09.08.2008 r., str. 3).

⁶⁶ Dopuszcza się posiadanie filii lub oddziału, jeśli wynika to z dokumentów rejestrowych.

	działanie	
23.	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie	4 139 664 euro
24.	Maksymalny udział dofinansowania w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)	
	a Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	Zgodnie z decyzją IZ w zależności od liczby ludności na danym obszarze: 85 % - miasta 5-10 tys. mieszkańców 85% - miasta 10-15 tys. mieszkańców 80% - miasta 15-20 tys. mieszkańców 75% - miasta powyżej 20 tys. mieszkańców 70% - miasta subregionalne: Inowrocław, Grudziądz, Włocławek 65% - aglomeracja bydgosko-toruńska Dofinansowanie w całości pochodzi ze środków EFRR
	b Dla projektów objętych pomocą publiczną	Zgodnie ze schematem pomocy publicznej Dofinansowanie pochodzi w 85% ze środków EFRR i 15% budżetu państwa
	c Dla państwowych jednostek budżetowych	100% Dofinansowanie pochodzi w 85 % - miasta 5-10 tys. mieszkańców 85% - miasta 10-15 tys. mieszkańców 80% - miasta 15-20 tys. mieszkańców 75% - miasta powyżej 20 tys. mieszkańców 70% - miasta subregionalne: Inowrocław, Grudziądz, Włocławek 65% - aglomeracja bydgosko-toruńska ze środków EFRR i odpowiednio 15,20,25,30,35 % ze środków budżetu państwa
25.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)	
	a Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	15 %; pozostałe miasta do wysokości dofinansowania z EFRR
	b Dla projektów objętych pomocą publiczną	Zgodnie ze schematem pomocy publicznej
	c Dla państwowych jednostek budżetowych	0%
26.	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)	Projekt Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielania pomocy na rewitalizację w ramach regionalnych programów operacyjnych
27.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	- 1 stycznia 2007r. dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna - w stosunku do projektów objętych zasadami pomocy publicznej termin rozpoczęcia kwalifikowalności powinien być zgodny z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.
28.	Minimalna / maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
29.	Minimalna / maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
30.	Forma płatności	Zaliczki Refundacje
31.	Wysokość udziału cross-financingu (%)	Maksymalna wartość wydatków w ramach instrumentu elastyczności wynosi 10% kosztów kwalifikowanych projektu.

Działanie 7.2 Adaptacja do nowych funkcji społeczno-gospodarczych terenów przemysłowych i powojaskowych

1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa osi priorytetowej	7. Wspieranie przemian w miastach i w obszarach wymagających odnowy
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego
5.	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
6.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Departament Instytucji Certyfikującej
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Wojewoda Kujawsko-Pomorski
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów
10.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Finansów
11.	Numer i nazwa działania	7.2 Adaptacja do nowych funkcji społeczno-gospodarczych terenów przemysłowych i powojaskowych
12.	Cel i uzasadnienie działania	<p><u>Cel działania:</u> nadanie nowych walorów użytkowych terenom przemysłowym oraz wspieranie przedsięwzięć adaptacyjnych na terenach powojaskowych.</p> <p><u>Uzasadnienie:</u> W ramach działania przewidziane jest wsparcie dla obszarów zdegradowanych, przede wszystkim: powstałych w wyniku przemian rynkowych terenów przemysłowych oraz niszczących i tracących atrakcyjność centrów miast podlegających procesowi suburbanizacji. Na obszarach miejskich wspierane będą przedsięwzięcia polegające na zmianie funkcji obiektów, dostosowaniu zabudowy np. do krajobrazu kulturowego, renowacji i adaptacji obiektów zabytkowych oraz charakterystycznych dla regionu obiektów gospodarczych, przywracaniu wartości estetycznych i historycznych.</p>
13.	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami	<p><u>Komplementarność Działania 7.2 z innymi działaniami Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa 2 – Działanie 2.3 Rozwój infrastruktury w zakresie ochrony powietrza; - Oś priorytetowa 3 – Działanie 3.1 Rozwój infrastruktury edukacyjnej, Działanie 3.2 Rozwój infrastruktury ochrony zdrowia i pomocy społecznej, Działanie 3.3 Rozwój infrastruktury kultury; - Oś priorytetowa 5 – Działanie 5.1 Rozwój instytucji

		<p>otoczenia biznesu, Działanie 5.2. Wsparcie inwestycji przedsiębiorstw, Działanie 5.6 Kompleksowe uzbrojenie terenów pod inwestycje;</p> <p><u>Komplementarność działania 7.2 z innymi programami operacyjnymi</u></p> <p>Z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś 4. LEADER Działanie „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju”; <p>Z Programem Operacyjnym Kapitał Ludzki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś 1 „Zatrudnienie i integracja społeczna”. <p>Z Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko 2007-2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oś priorytetowa I Gospodarka wodno-ściekowa; - Oś priorytetowa VI Drogowa i lotnicza sieć TEN-T; - Oś priorytetowa VIII: Bezpieczeństwo transportu i krajowe sieci transportowe; - Oś priorytetowa IX Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku; - Oś priorytetowa XI Kultura i dziedzictwo kulturowe.
14.	Przykładowe rodzaje projektów	<p>1.Przebudowa i remont obiektów przemysłowych, łącznie z adaptacją na cele: gospodarcze, edukacyjne, turystyczne, rekreacyjne, społeczne i kulturalne wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia, przyczyniające się do likwidacji istotnych problemów gospodarczych lub społecznych na obszarze przemysłowym .</p> <p>2.Przebudowa i remont obiektów powojkowych łącznie z adaptacją na cele: gospodarcze, edukacyjne, turystyczne, rekreacyjne, społeczne i kulturalne wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia, przyczyniające się do likwidacji istotnych problemów gospodarczych lub społecznych na obszarze powojkowym.</p> <p>3.Uzupełnienie istniejącej zabudowy, remont istniejących użytkowanych oraz niezagospodarowanych budynków na cele: gospodarcze, edukacyjne, turystyczne, rekreacyjne, społeczne i kulturalne wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia, przyczyniające się do likwidacji istotnych problemów gospodarczych lub społecznych na obszarze przemysłowym i powojkowym.</p> <p>4.Kompleksowe przygotowanie terenu przeznaczonego pod działalność gospodarczą, z wyłączeniem infrastruktury służącej mieszkańcom, (w tym kompleksowe uzbrojenie terenu), wyburzanie starych obiektów, a także przygotowanie istniejących obiektów na potrzeby prowadzenia działalności gospodarczej oraz tworzenia i rozwijania inkubatorów przedsiębiorczości na obszarach przemysłowych i powojkowych.</p>
15.	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych	
	a	Temat priorytetowy
		61 - Zintegrowane projekty na rzecz rewitalizacji obszarów miejskich i wiejskich
	b	Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)
		61 - Zintegrowane projekty na rzecz rewitalizacji obszarów miejskich i wiejskich

	c	Forma finansowania	01 - Pomoc bezzwrotna
	d	Typ obszar–	01 - Obszar miejski
	e	Działalność gospodarcza	22 - Inne niewyszczególnione usługi
	f	Lokalizacja	NUTS2-PL 61
16.	Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)		Zgodnie z załącznikiem nr VI dotyczącym kwalifikowalności wydatków w ramach RPO
17.	Zakres stosowania cross-financingu		W działaniu 7.2 przewiduje się stosowanie instrumentu elastyczności, w wysokości 10 % wydatków kwalifikowanych pod warunkiem, że działania objęte zakresem pomocy z innego funduszu są konieczne do odpowiedniej realizacji operacji i są bezpośrednio z nią powiązane.
18.	Beneficjenci		
	a	Typ beneficjentów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Jednostki samorządu terytorialnego lub jednostki organizacyjne wykonujące zadania jednostek samorządu terytorialnego. 2. Związki, porozumienia i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego. 3. Administracja rządowa. 4. Szkoły wyższe. 5. Instytucje kultury. 6. Osoby prawne i fizyczne będące organami prowadzącymi szkoły i placówki 7. Zakłady opieki zdrowotnej działające w publicznym systemie zdrowia. 8. Podmioty wybrane w trybie przepisów Ustawy Prawo Zamówień Publicznych, wykonujące usługi publiczne w obszarze objętym wsparciem w ramach działania na podstawie odrębnej, obowiązującej umowy, zawartej z jednostką samorządu terytorialnego (również na zasadach partnerstwa publiczno-prywatnego). 9. Pozostałe podmioty zaliczane do sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną. 10. Organizacje pozarządowe, stowarzyszenia, fundacje, prowadzące statutową działalność non profit w obszarze objętym wsparciem w ramach działania zajmujące się walką z bezdomnością, mieszkaniem chronionymi; 11. Kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych. 12. Przedsiębiorstwa mające siedzibę⁶⁷ i prowadzące działalność na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.
	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
19.	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie został zawarty w rozdziale 1.5 Uszczegółowienia. W ramach działania stosowane będzie tryb konkursowy i tryb indywidualny.
	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Decyzję o dofinansowaniu projektu podejmuje Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Umowę o dofinansowanie projektu podpisuje dwóch członków Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, bądź osoba upoważniona.

⁶⁷ Dopuszcza się posiadanie filii lub oddziału, jeśli wynika to z dokumentów rejestrowych.

Część finansowa		
20.	Alokacja finansowa na działanie ogółem	18 796 310 euro
21.	Wkład ze środków unijnych na działanie	15 216 061 euro
22.	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie	2 685 187 euro
23.	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie	895 062 euro
24.	Maksymalny udział dofinansowania w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)	
	a Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	Do 65% Dofinansowanie w całości pochodzi ze środków EFRR
	b Dla projektów objętych pomocą publiczną	Zgodnie ze schematem pomocy publicznej Dofinansowanie pochodzi w 85% ze środków EFRR i 15% budżetu państwa
	c Dla państwowych jednostek budżetowych	100% Dofinansowanie pochodzi w 65% ze środków EFRR i 35% ze środków budżetu państwa
25.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)	
	a Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	35 %
	b Dla projektów objętych pomocą publiczną	Zgodnie ze schematem pomocy publicznej
	c Dla państwowych jednostek budżetowych	0%
26.	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 11 października 2007 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych ⁶⁸ Projekt Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielania pomocy na rewitalizację w ramach regionalnych programów operacyjnych
27.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	- 1 stycznia 2007r. dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna - w stosunku do projektów objętych zasadami pomocy publicznej termin rozpoczęcia kwalifikowalności powinien być zgodny z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.
28.	Minimalna / maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
29.	Minimalna / maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
30.	Forma płatności	Zaliczki Refundacje
31.	Wysokość udziału cross-financingu (%)	Maksymalna wartość wydatków w ramach instrumentu elastyczności wynosi 10% kosztów kwalifikowanych projektu.

⁶⁸ Dz. U. z 2007r. Nr 193, poz. 1399 z późn. zm.

2.8 Oś priorytetowa 8. Pomoc techniczna

Dz.8.1 Wsparcie procesu zarządzania i wdrażania RPO

Dz.8.2 Działania informacyjne i promocyjne

1) Skrócony opis osi priorytetu

Celem głównym priorytetu Pomoc techniczna jest zapewnienie efektywnego systemu zarządzania i wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013.

Opis i uzasadnienie osi priorytetowej

Sprawne, efektywne i prawidłowe wydatkowanie środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach RPO wymaga zorganizowania odpowiedniego systemu wdrażania i wzmocnienia potencjału administracyjnego wszystkich instytucji zaangażowanych w ten proces, od momentu naboru i oceny wniosków, poprzez zarządzanie finansowe, kontrolę, monitoring i ewaluację.

Kluczowe znaczenie w tym procesie ma przygotowanie odpowiedniej kadry wysoko wykwalifikowanych i wyspecjalizowanych pracowników, znających procedury wdrażania środków strukturalnych i właściwie wykonujących powierzone im funkcje. Niezbędne jest więc wsparcie w zakresie zatrudnienia pracowników do obsługi Programu, ciągłego podnoszenia ich kwalifikacji i umiejętności oraz zapewnienia im odpowiedniego standardu pracy i wyposażenia w sprzęt.

Stałe podnoszenie kwalifikacji pracowników, stworzenie im możliwości rozwoju zawodowego oraz zapewnienie wysokiej jakości środowiska pracy nie tylko przyczyni się do usprawnienia systemu zarządzania RPO, ale również do ograniczenia rotacji wyspecjalizowanej kadry zaangażowanej we wdrażanie RPO.

Jednym z kluczowych etapów w procesie zarządzania RPO jest m.in. nabór i ocena projektów. Jego prawidłowe przeprowadzenie będzie miało decydujący wpływ na efektywność całego Programu i osiągnięcie założonych celów. Konieczne jest więc wsparcie i odpowiednia organizacja tego procesu, w tym także obsługa komisji konkursowej biorących udział w ocenie projektów.

Prawidłowe zarządzanie RPO wiąże się również z zapewnieniem systemu ciągłego monitorowania realizacji Programu oraz poszczególnych Osi Priorytetowych, analizowaniem postępów ich realizacji, a także badaniem oddziaływania zaangażowanych środków (wpływu EFRR na strukturę społeczno-gospodarczą województwa) oraz oceną stopnia realizacji przyjętych w RPO celów.

Sprawne i efektywne wykorzystanie środków w ramach RPO uwarunkowane jest w dużej mierze rozpowszechnianiem informacji o możliwościach uzyskania wsparcia wśród potencjalnych beneficjentów oraz informowaniem opinii publicznej województwa o interwencji środków UE na terenie regionu. Nie tylko wpłynie to na przygotowanie dobrej jakości projektów realizujących założone cele RPO, ale przede wszystkim przyczyni się do propagowania idei integracji europejskiej wśród mieszkańców województwa. Przewiduje się również doradztwo dla wnioskodawców w zakresie przygotowywania projektów do współfinansowania w ramach RPO, w tym dla potencjalnych beneficjentów, względem których prowadzone działania monitorujące stwierdzą brak aktywności w zakresie ubiegania się o środki w ramach RPO.

Ważnym elementem dla efektywnego wykorzystania środków RPO będą działania informacyjne i promocyjne, w tym działania skierowane na podniesienie poziomu wiedzy na

temat zamówień publicznych, ustawodawstwa dotyczącego pomocy publicznej oraz przygotowywania i realizacji projektów zgodnie z art. 55 Rozporządzenia Rady nr 1083/2006.

W ramach VIII osi priorytetowej przewiduje się finansowanie zadań związanych z zamknięciem Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego i przygotowaniem do kolejnego okresu programowania.

2) Szczegółowy opis działań

Działanie 8.1 Wsparcie procesu zarządzania i wdrażania RPO

1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa osi priorytetowej	8. Pomoc techniczna
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego
5.	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
6.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Departament Instytucji Certyfikującej
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Wojewoda Kujawsko-Pomorski
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów
10.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Finansów
11.	Numer i nazwa działania	8.1 Wsparcie procesu zarządzania i wdrażania RPO
12.	Cel i uzasadnienie działania	<p><u>Cel działania:</u> Efektywne i sprawne wykorzystanie środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach RPO.</p> <p><u>Uzasadnienie:</u> Efektywne, sprawne i prawidłowe wykorzystanie środków przydzielonych na realizację Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013 wymaga stworzenia odpowiedniego systemu zarządzania i wdrażania RPO WK-P. Kluczowe w związku z tym jest zapewnienie wysokiej jakości obsługi naboru, oceny i wyboru projektów, a także monitoringu realizacji Programu, co możliwe będzie do osiągnięcia poprzez wzmocnienie potencjału administracyjnego instytucji zaangażowanych w zarządzanie i wdrażanie RPO WK-P.</p>
13.	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami	<p><u>Komplementarność z innymi programami operacyjnymi w ramach Polityki Spójności 2007-2013</u> Z Programem Operacyjnym Pomoc Techniczna: - Priorytet 1 „Wsparcie zasobów ludzkich”;</p>

		<ul style="list-style-type: none"> - Priorytet 2 „Wsparcie informatyczne realizacji NSRO”; - Priorytet 3 „Wsparcie realizacji operacji funduszy strukturalnych”; - Priorytet 4 „Komunikacja i promocja”.	
14.	Przykładowe rodzaje projektów	<ol style="list-style-type: none"> 1.Zatrudnienie pracowników bezpośrednio zaangażowanych w proces zarządzania i wdrażania, promocji i informacji RPO. 2.Zapewnienie odpowiedniego standardu powierzchni biurowych. 3.Wyposażenie w niezbędny sprzęt komputerowy, biurowy oraz inny niezbędny sprzęt do przeprowadzenia prawidłowego procesu wdrażania i zarządzania RPO. 4.Organizacja i obsługa prac Komitetu Monitorującego RPO. 5.Obsługa procesu naboru i selekcji projektów. 6.Podnoszenie kwalifikacji pracowników zaangażowanych w proces zarządzania i wdrażania RPO. 7.Monitoring i kontrola realizacji RPO. 8.Wdrożenie i obsługa Lokalnego Systemu Informatycznego. 9.Przeprowadzenie badań ewaluacyjnych dla RPO WK-P. 10. Ekspertyzy, studia, badania, analizy związane z wdrażaniem i zarządzaniem RPO WK-P. 11. Przygotowanie Programu Operacyjnego na potrzeby kolejnego okresu programowania UE. 12. Zadania związane z zamknięciem pomocy w ramach ZPORR.	
15.	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych		
	a	Temat priorytetowy	85 - Przygotowanie, realizacja, monitorowanie i kontrola 86 - Ocena, badania, ekspertyzy, informacja i komunikacja
	b	Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)	Nie dotyczy
	c	Forma finansowania	01 - Pomoc bezzwrotna
	d	Typ obszaru	00 - Nie dotyczy
	e	Działalność gospodarcza	17 - Administracja publiczna
	f	Lokalizacja	NUTS2-PL 61
16.	Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)		Zgodnie z załącznikiem nr VI dotyczącym kwalifikowalności wydatków w ramach RPO
17.	Zakres stosowania cross-financingu		Nie dotyczy
18.	Beneficjenci		
	a	Typ beneficjentów	Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego
	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
19.	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Szczegółowe informacje dotyczące trybu i zasad naboru oraz oceny projektów zawiera rozdział 1.5 Uszczegółowienia. W ramach działania stosowany będzie konkurs otwarty.
	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Decyzję o dofinansowaniu projektu podejmuje Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego w formie uchwały.

<i>Część finansowa</i>		
20.	Alokacja finansowa na działanie ogółem	27 114 216 euro
21.	Wkład ze środków unijnych na działanie	23 047 084 euro
22.	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie	4 067 132 euro
23.	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie	0
24.	Maksymalny udział dofinansowania w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)	
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych
25.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)	15 %
26.	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
27.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków	1 stycznia 2007 r.
28.	Minimalna / maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
29.	Minimalna / maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
30.	Forma płatności	Zaliczki Refundacje
31.	Wysokość udziału cross-financingu (%)	Nie dotyczy

Działanie 8.2 Działania informacyjne i promocyjne

1.	Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013
2.	Numer i nazwa osi priorytetowej	8. Pomoc techniczna
3.	Nazwa Funduszu finansującego priorytet	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
4.	Instytucja Zarządzająca	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego
5.	Instytucja Pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
6.	Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) (jeśli dotyczy)	Nie wystąpi
7.	Instytucja Certyfikująca	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Departament Instytucji Certyfikującej
8.	Instytucja pośrednicząca w certyfikacji (jeśli dotyczy)	Wojewoda Kujawsko-Pomorski
9.	Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności dokonywanych przez KE	Ministerstwo Finansów
10.	Instytucja odpowiedzialna za dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów (jeśli dotyczy)	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Finansów

11.	Numer i nazwa działania	8.2 Działania informacyjne i promocyjne
12.	Cel i uzasadnienie działania	<p><u>Cele działania:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - upowszechnienie wiedzy o możliwościach uzyskania wsparcia ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach RPO WK-P; - zwiększenie świadomości społecznej w zakresie korzyści płynących z wdrażania instrumentów strukturalnych. <p><u>Uzasadnienie:</u></p> <p>W celu zwiększenia efektywności i skuteczności wdrażania RPO WK-P konieczne jest zwiększenie świadomości społecznej oraz wiedzy z zakresu dostępności do pomocy strukturalnej. Upowszechnienie rezultatów realizacji Programu przyczyni się ponadto do rozpropagowania idei, które wiązały się z powstaniem Unii Europejskiej.</p>
13.	Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami	<p><u>Komplementarność z innymi programami operacyjnymi w ramach Polityki Spójności 2007-2013</u></p> <p>Z Programem Operacyjnym Pomoc Techniczna;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Priorytet 2 „Wsparcie informatyczne realizacji NSRO”; - Priorytet 3 „Wsparcie realizacji operacji funduszy strukturalnych”; - Priorytet 4 „Komunikacja i promocja”.
14.	Przykładowe rodzaje projektów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Akcje informacyjne na temat możliwości uzyskania dofinansowania ze środków w ramach NSRO/PWW, PO w tym RPO WK-P (kompleksowa organizacja seminariów, konferencji, spotkań informacyjnych, szkoleń itp.). 2. Przygotowanie i rozpowszechnianie materiałów promocyjnych dotyczących NSRO/PWW, PO w tym w szczególności RPO (dokumenty RPO WK-P, wytyczne dla beneficjentów, podręczniki procedur, materiały informacyjno-promocyjne, gadżety promocyjne, itp.). 3. Stworzenie systemu wizualizacji i logo NSRO/PWW, PO w województwie kujawsko-pomorskim, w tym RPO WK-P. 4. Publikacja biuletynów informacyjnych poświęconych wdrażaniu NSRO/PWW, PO, w tym RPO w województwie. 5. Kampanie promocyjne na temat zaangażowania środków w ramach NSRO/PWW, PO w tym RPO w województwie skierowane do społeczności regionu (kampanie medialne, imprezy promocyjne, konkursy itp.). 6. Stworzenie, wyposażenie i utrzymanie punktów informacyjnych dotyczących NSRO/PWW, PO w tym w szczególności RPO zlokalizowanych na terenie województwa. 7. Przygotowanie, administrowanie i rozwój stron internetowych oraz portali poświęconymi tematyce RPO i Funduszy Strukturalnych. 8. Działania informacyjne promujące efekty wdrażania NSRO/PWW, PO w tym RPO w regionie i poza jego granicami.
15.	Klasyfikacja kategorii interwencji funduszy strukturalnych	

	a	Temat priorytetowy	86 - Ocena, badania, ekspertyzy, informacja i komunikacja
	b	Temat priorytetowy (dla interwencji cross-financing)	Nie dotyczy
	c	Forma finansowania	01 - Pomoc bezzwrotna
	d	Typ obszaru	00 - Nie dotyczy
	e	Działalność gospodarcza	17 - Administracja publiczna
	f	Lokalizacja	NUTS2-PL 61
16.	Lista wydatków kwalifikowalnych w ramach działania (jeśli dotyczy)		Zgodnie z załącznikiem nr VI dotyczącym kwalifikowalności wydatków w ramach RPO
17.	Zakres stosowania cross-financingu		Nie dotyczy
18.	Beneficjenci		
	a	Typ beneficjentów	Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego
	b	Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy) (jeśli dotyczy)	Nie dotyczy
19.	Tryb przeprowadzania naboru i oceny operacji/projektów		
	a	Tryb przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie	Szczegółowe informacje dotyczące trybu i zasad naboru oraz oceny projektów zawiera rozdział 1.5 Uszczegółowienia. W ramach działania stosowany będzie konkurs otwarty.
	b	Tryb oceny wniosków o dofinansowanie	Decyzję o dofinansowaniu projektu podejmuje Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego w formie uchwały.
Część finansowa			
20.	Alokacja finansowa na działanie ogółem		6 450 625 euro
21.	Wkład ze środków unijnych na działanie		5 483 031 euro
22.	Wkład ze środków publicznych krajowych na działanie		967 594 euro
23.	Przewidywana wielkość środków prywatnych na działanie		0
24.	Maksymalny udział dofinansowania w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu (%)		
	a	Dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna	85 % Dofinansowanie w całości pochodzi ze środków EFRR
	b	Dla projektów objętych pomocą publiczną	Nie dotyczy
	c	Dla państwowych jednostek budżetowych	
25.	Minimalny wkład własny beneficjenta (%) (jeśli dotyczy)		15 %
26.	Pomoc publiczna (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy.
27.	Dzień rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków		1 stycznia 2007 r.
28.	Minimalna / maksymalna wartość projektu (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy
29.	Minimalna / maksymalna kwota wsparcia (jeśli dotyczy)		Nie dotyczy
30.	Forma płatności		Zaliczki Refundacje
31.	Wysokość udziału cross-financingu (%)		Nie dotyczy

Spis skrótów

B+RT	Badania i Rozwój Technologiczny
B-TOM	Bydgosko-Toruński Obszar Metropolitalny
Dz.U.	Dziennik Ustaw
Dz.U. WE	Dziennik Urzędowy Wspólnot Europejskich
EBI	Europejski Bank Inwestycyjny
EFI	Europejski Fundusz Inwestycyjny
EFRR	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
EFRROW	Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich
EFS	Europejski Fundusz Społeczny
EKD	Europejska Klasyfikacja Działalności
EQUAL	Inicjatywa Wspólnotowa UE dotycząca zwalczania przejawów dyskryminacji i nierówności na rynku pracy oraz integracja społeczna i zawodowa imigrantów
FAPA	Fundacja Programów Pomocy dla Rolnictwa
FS	Fundusz Spójności
GUS	Główny Urząd Statystyczny
ICT	Technologie informacyjno-komunikacyjne
IKONKA	Program polegający na uruchamianiu punktów powszechnego dostępu do Internetu
INTERREG III	Inicjatywa Wspólnotowa UE dotycząca wzmacniania współpracy transgranicznej, międzyregionalnej i międzynarodowej
IOB	Instytucja otoczenia biznesu
IP	Instytucja Płatnicza
ISPA	Przedakcesyjny Instrument Polityki Strukturalnej (ang. Instrument for Structural Policies for Pre-Accession)
IW	Instytucja Wdrażająca
IZ.	Instytucja Zarządzająca
JASPERS	Inicjatywa Finansowa EBI i KE w latach 2007-2013
JEREMIE	Inicjatywa Finansowa EBI i KE w latach 2007-2013
JESSICA	Inicjatywa Finansowa EBI i KE w latach 2007-2013
JRE	Jednolity Rynek Europejski
JST	Jednostki samorządu terytorialnego
KE	Komisja Europejska
KM	Komitet Monitorujący
K-PSI	Kujawsko - Pomorska Sieć Informacyjna
KSU	Krajowy System Usług dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw
MF	Ministerstwo Finansów
MRiRW	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
MRR	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego
MSP	Małe i średnie przedsiębiorstwa
NSLiM	Narodowy Spis Ludności i Mieszkań
NSRO / NSS	Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia / Narodowa Strategia Spójności
NUTS	Nomenklatura Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (ang. The Nomenclature of Territorial Units for Statistics)
OZE	Odnawialne źródła energii
PAOW	Program Aktywizacji Obszarów Wiejskich
Phare	Przedakcesyjny Instrument Polityki Strukturalnej, (ang. Poland and Hungary: Assistance for Restructuring their Economies (PHARE))
PIAP	Publiczne Punkty dostępu do Internetu (ang. Public Internet Access Point)
PKB	Produkt Krajowy Brutto
PO	Program Operacyjny
PO EWT	Program Operacyjny Europejska Współpraca Terytorialna
PO IiŚ	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko
PO IG	Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka
PO KL	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
PO PT	Program Operacyjny Pomoc Techniczna
PROW	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
REGON	Rejestr Gospodarki Narodowej
RLM	Równoważna liczba mieszkańców

RPO	Regionalny Program Operacyjny
RPO WK-P	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007 - 2013
RSI	Regionalna Strategia Innowacji
SAPARD	Przedakcesyjny Instrument Rozwoju Rolnictwa i Obszarów Wiejskich (ang. Special Accession Programme for Agriculture and Rural Development)
SOSN	System Oceny Stanu Nawierzchni
SPO-RZL	Sektorowy Program Operacyjny Rozwój Zasobów Ludzkich
SPO WKP	Sektorowy Program Operacyjny Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw 2004 - 2006
SWOT	Skrót SWOT pochodzi od pierwszych liter angielskich słów: strenghts (mocne strony), weaknesses (słabe strony), opportunities (szanse) i threats (zagrożenia).
TARR	Toruńska Agencja Rozwoju Regionalnego
TBS	Towarzystwo Budownictwa Społecznego
TEN-E; TEN-T	Transeuropejskie Sieci Energetyczne (ang. Trans-European Energy Networks); Transeuropejskie Sieci Transportowe (ang. Trans-European Network for Transport)
TIK	Technologie Informacyjne i Komunikacyjne
UE	Unia Europejska
UNESCO	Organizacja do spraw Oświaty, Nauki i Kultury (ang. United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization)
UOKiK	Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
UR	Użytki rolne
US	Urząd Statystyczny
WE	Wspólnota Europejska
WIOŚ	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
WUP	Wojewódzki Urząd Pracy
ZDW	Zarząd Dróg Wojewódzkich
ZPORR	Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego

Słowniczek

Pojęcie	Objaśnienie
Analiza SWOT	Metoda pozwalająca przeanalizować atuty i słabości regionu wobec szans i zagrożeń stwarzanych przez otoczenie. Skrót SWOT pochodzi od pierwszych liter angielskich słów: <i>strenghts</i> (mocne strony), <i>weaknesses</i> (słabe strony), <i>opportunities</i> (szanse) i <i>threats</i> (zagrożenia).
Audyt	Ogół działań, poprzez które uzyskuje się niezależną ocenę funkcjonowania instytucji, legalności, gospodarności, celowości, rzetelności; audyt jest zazwyczaj wykonywany przez odrębną komórkę, podporządkowaną bezpośrednio kierownikowi instytucji lub przez podmiot zewnętrzny.
Beneficjent	Podmiot gospodarczy, podmiot lub przedsiębiorstwo, publiczne lub prywatne, odpowiedzialne za inicjowanie i wdrażanie przedsięwzięć. W ramach programów pomocy publicznej, w rozumieniu art. 87 Traktatu, beneficjentami są podmioty publiczne lub prywatne realizujące indywidualny projekt i będące odbiorcami pomocy publicznej.
Cel strategiczny programu	Cel wyznaczony dla wszystkich projektów realizowanych w ramach programu operacyjnego.
Cel szczegółowy programu	Cel wyznaczony w konkretnym obszarze.
Cele polityki strukturalnej UE	Cele służące osiągnięciu spójności społeczno-gospodarczej Unii Europejskiej. W latach 2007-2013 są to: - <i>Cel 1 – Konwergencja</i> , - <i>Cel 2 – Konkurencyjność i zatrudnienie w regionach</i> , - <i>Cel 3 – Współpraca terytorialna</i> .
Certyfikacja wydatków	Czynność dokonywana w ramach systemu kontroli finansowej przez instytucję płatniczą w stosunku do operacji finansowych poczynionych przez instytucję zarządzającą i instytucje pośredniczące. Ma na celu potwierdzenie, czy wydatki na rzecz beneficjentów były ograniczone do okresu dopuszczalności kosztów, realizowane były zgodnie z obowiązującymi procedurami i czy dotyczyły uzgodnionych działań.
Dokumenty programowe (operacyjne)	Dokumenty w postaci programów opracowywane dla potrzeb wydatkowania środków wstępnie przyznanych (alokowanych) danemu obszarowi lub sektorowi przez Komisję Europejską w ramach Funduszy Strukturalnych. Określają w szczególności cele i główne kierunki wydatkowania środków na podstawie analizy aktualnej sytuacji i trendów rozwojowych danego obszaru lub sektora, kryteria i sposoby realizacji konkretnych projektów, osoby i instytucje odpowiedzialne za wykonanie określonych zadań oraz szacowaną wielkość i rozbić środków z uwzględnieniem współfinansowania ze wszystkich osiągalnych źródeł budżetowych.
Dotacja rozwojowa	Należy przez to rozumieć środki publiczne pochodzące z budżetu państwa, o których mowa w ustawie z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 z późn. zm.).
Duże projekty	Projekty, których koszt realizacji został określony na poziomie 25 mln euro (sektor ochrony środowiska) i 50 mln euro dla pozostałych sektorów. Projekty takie są przekazywane Komisji Europejskiej w celu potwierdzenia przez nią wysokości wkładu funduszu.
Dyrektywy	Forma aktów prawnych Wspólnoty. Jest prawnie wiążąca, jeśli chodzi o realizację celu i terminu działania, pozostawia jednak adresatom swobodę wyboru środków i metod jej wdrożenia w narodowe systemy prawne.
Działanie (Operacja)	Projekt lub grupa projektów wybranych przez instytucję zarządzającą danym programem operacyjnym lub na jej odpowiedzialność, zgodnie z kryteriami ustanowionymi przez komitet monitorujący i realizowanych przez jednego lub więcej beneficjentów, pozwalające na osiągnięcie celów osi priorytetowej, do której odnosi się ta operacja.
Efekt dźwigni	Efekt, który zachodzi wówczas, gdy wraz z uruchomieniem środków publicznych na realizację pewnych działań wzrasta również zaangażowanie sektora prywatnego w ich finansowanie. Efekt pożądaný z punktu widzenia interwencji funduszy strukturalnych.

Pojęcie	Objaśnienie
Efekt makroekonomiczny	Efekt, jaki wywiera realizacja programów współfinansowanych z funduszy strukturalnych na podstawowe wskaźniki makroekonomiczne
Efektywność (wykorzystania środków)	Kryterium ewaluacyjne porównujące wielkość nakładów na rzecz realizacji programu (np. finansowych, administracyjnych, ludzkich) z rzeczywistymi osiągnięciami programu na poziomie produktu, rezultatu
Europejska Sieć Ekologiczna NATURA 2000	Przyjęty przez Unię Europejską system ochrony wybranych elementów przyrody, najważniejszych z punktu widzenia całej Europy. System ma uzupełniać systemy krajowe, będąc merytoryczną podstawą do zachowania dziedzictwa przyrodniczego w skali kontynentu. Polega on na skutecznej ochronie wybranych obszarów. W Polsce sieć obszarów Natura 2000 obejmuje obszary specjalnej ochrony ptaków i specjalne obszary ochrony siedlisk.
Europejski Bank Inwestycyjny (EBI)	Bank powołany na mocy Traktatu Rzymskiego mający służyć finansowaniu rozwoju gospodarczego Wspólnoty. Podstawowym zadaniem EBI jest równoważenie i stabilizacja wspólnego rynku poprzez udzielanie pożyczek i gwarancji kredytów, przyznawanych przez inne banki, które następnie są wykorzystywane we wszystkich sektorach gospodarczych (przede wszystkim w telekomunikacji, transporcie, przemyśle, energetyce oraz ochronie środowiska).
Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR)	Jeden z Funduszy Strukturalnych, którego zadaniem jest zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju regionów należących do Unii. EFRR współfinansuje realizację Celów 1, 2 i 3 Polityki Strukturalnej UE. W szczególności Fundusz ten udziela wsparcia inwestycjom produkcyjnym, rozwojowi infrastruktury, lokalnym inicjatywom rozwojowym oraz małym i średnim przedsiębiorstwom.
Europejski Fundusz Społeczny (EFS)	Jeden z Funduszy Strukturalnych, który współfinansuje realizację Celów 1 i 2 na obszarze Unii Europejskiej.
E - usługi	E - usługi - Usługi świadczone za pomocą Internetu lub sieci elektronicznej, których świadczenie jest zautomatyzowane i które wymagają niewielkiego udziału człowieka, a ich wykonanie bez wykorzystania technologii informacyjnej jest niemożliwe oraz usługi w których czynności sprzedaży towarów dokonywane są za pomocą sieci (e-handel). W zakres e-usług nie wchodzi: usługi nadawcze radiowe i telewizyjne, o których mowa w dyrektywie 77/388/EWG; usługi telekomunikacyjne w rozumieniu dyrektywy 77/388/EWG; usługi świadczone przez osoby takie jak prawnicy lub doradcy finansowi, którzy udzielają swym klientom porad za pomocą poczty elektronicznej; usługi fizyczne off-line naprawy sprzętu komputerowego; hurtownie danych off-line; usługi reklamowe, w szczególności w gazetach, na plakatach i w telewizji; centra wsparcia telefonicznego (ang. helpdesk); usługi edukacyjne świadczone korespondencyjnie, zwłaszcza za pośrednictwem poczty; konwencjonalne usługi aukcyjne, przy których niezbędny jest udział człowieka, niezależnie od sposobu składania ofert; usługi telefoniczne z elementem wideo, znane też pod nazwą usług wideofonicznych; dostęp do Internetu i stron World Wide Web; usługi telefoniczne świadczone przez Internet.
Ewaluacja (programu)	Oszacowanie oddziaływania pomocy strukturalnej Wspólnoty w odniesieniu do celów oraz analiza jej wpływu na specyficzne problemy strukturalne.

Pojęcie	Objaśnienie
Ewaluacja końcowa (ex – post)	Ewaluacja dokonywana po zakończeniu realizacji programu, której głównym celem jest określenie jego długotrwałych efektów, w tym wielkości zaangażowanych środków, skuteczności i efektywności pomocy. Głównym celem ewaluacji końcowej jest przede wszystkim dostarczenie informacji na temat długotrwałych efektów, powstałych w wyniku wdrażania danego programu, wraz ze sformułowaniem wniosków dotyczących kierunku polityki strukturalnej.
Ewaluacja on-going	Ewaluacja bieżąca, wykonywana w trakcie realizacji NSRO i PO - proces, mający na celu lepsze zrozumienie bieżących efektów interwencji oraz sformułowanie rekomendacji użytecznych z punktu widzenia wdrażania programu. W najbliższych latach ewaluacja bieżąca stanie się kluczową dla skutecznej realizacji polityki spójności w Polsce.
Ewaluacja wstępna (ex-ante)	Ewaluacja przeprowadzana przed rozpoczęciem realizacji programu. Jej podstawowym zadaniem jest zweryfikowanie długoterminowych efektów wsparcia, zawartych w przygotowanych dokumentach programowych. Zasadniczym celem ewaluacji wstępnej jest zwiększenie jakości dokumentów programowych poprzez udział w procesie programowania podmiotu niezależnego od instytucji programującej. Ewaluacja wstępna ma zapewnić, iż środki przeznaczone na realizację polityki zmniejszania różnic w poziomie rozwoju pomiędzy poszczególnymi regionami Unii Europejskiej zostaną wykorzystane w sposób gwarantujący osiągnięcie najlepszych efektów.
Finansowy wkład Wspólnoty	Wielkość środków asygnowana przez KE w ramach pomocy finansowej, stanowiąca określoną proporcję kwalifikujących się kosztów programu lub projektu.
Fundusz Spójności (Kohezji)	Instrument ekonomiczno-polityczny Komisji Europejskiej, nie należący do Funduszy Strukturalnych i wdrażany na poziomie wybranych państw, a nie regionów. Jego celem jest ułatwienie integracji słabiej rozwiniętych krajów poprzez budowę m.in. wielkich sieci transportowych oraz obiektów infrastruktury ochrony środowiska o dużym obszarze oddziaływania.
Fundusze Przedakcesyjne	Środki bezzwrotnej pomocy finansowej udzielanej przez UE krajom kandydującym. Ich głównym celem jest przygotowanie tych krajów do członkostwa w UE oraz pomoc w wyrównywaniu różnic gospodarczych. Do instrumentów funkcjonujących w ramach tych funduszy zaliczone zostały: PHARE, ISPA, SAPARD.
Fundusze Strukturalne	Zasób finansowy UE umożliwiający pomoc w restrukturyzacji i modernizacji gospodarki krajów członkowskich drogą interwencji w kluczowych sektorach i regionach (poprawa struktury). Na fundusze strukturalne w nowym okresie programowania składają się: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejski Fundusz Społeczny (EFS).
Gospodarka oparta na wiedzy	Gospodarka, która cechuje się szybkim rozwojem dziedzin związanych z przetwarzaniem informacji i rozwojem nauki, głównie gałęzi przemysłu zaliczanych do tzw. wysokiej techniki, a także technik i usług społeczeństwa informacyjnego.
HERMIN	Makroekonomiczny instrument modelowania wpływu Funduszy Strukturalnych, który kładzie nacisk na długofalowe bodźce wzrostu, jakie wynikają z wpływających środków WE, głównie poprzez inwestycje w kapitał ludzki (edukacja i systemy szkoleń), poprawa warunków produkcji (infrastruktura) oraz wsparcie sektora produkcyjnego (przede wszystkim MŚP), co przyczynia się do zwiększenia wydajności i konkurencyjności. Główny akcent tego modelu położony jest na pozytywnych efektach podażyowych – jako rzeczywistych źródłach wzrostu poprawy wydajności i konkurencyjności gospodarki, których efekty ujawniają się w dłuższym przedziale czasowym.

Pojęcie	Objaśnienie
Inicjatywy Wspólnoty	Programy finansowane z Funduszy Strukturalnych, mające na celu rozwiązanie problemów występujących na terenie całej Unii Europejskiej. Liczba i charakter Inicjatyw Wspólnotowych ulegają zmianom w zależności od zidentyfikowanych problemów mających wpływ na funkcjonowanie Unii Europejskiej.
Innowacyjność	Zdolność przedsiębiorstw do tworzenia i wdrażania innowacji oraz faktyczna umiejętność wprowadzania nowych i zmodernizowanych wyrobów, nowych lub zmienionych procesów technologicznych lub –organizacyjno - technicznych.
Instytucje otoczenia biznesu	Wszelkie podmioty, bez względu na ich formę prawną, które nie działają dla zysku lub przeznaczają zysk na cele statutowe, prowadzące działalność gospodarczą w rozumieniu prawa wspólnotowego, służącą tworzeniu korzystnych warunków dla powstawania lub rozwoju przedsiębiorców oraz realizowaniu procesów innowacyjnych (z ang. Business support institutions).
Cross-financing [instrument elastyczności]	Instrument elastyczności ma na celu ułatwienie wdrażania jednofunduszowych programów operacyjnych. Polega na finansowaniu działań, które należą do obszaru interwencji innego Funduszu Strukturalnego. Zgodnie z art. 33 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006, EFRR i EFS mogą finansować, w sposób komplementarny i z zastrzeżeniem pułapu 10% finansowania wspólnotowego każdej osi priorytetowej programu operacyjnego, działania objęte zakresem pomocy z innego Funduszu pod warunkiem, że są konieczne do odpowiedniej realizacji projektu i są bezpośrednio z nim powiązane.
Instytucja pośrednicząca w zarządzaniu	Jednostka publiczna lub prywatna, na którą instytucja zarządzająca lub instytucja certyfikująca deleguje część swoich uprawnień.
Instytucja Płatnicza	Instytucja lub organ odpowiedzialny za przygotowywanie i składanie wniosków o płatność do Komisji Europejskiej.
Instytucja Zarządzająca	Krajowy, regionalny lub lokalny organ władzy publicznej lub podmiot publiczny lub prywatny, wyznaczony przez państwo członkowskie do zarządzania programem operacyjnym.
Instytucja Koordynująca	W przypadku Regionalnego Programu Operacyjnego funkcję instytucji koordynującej pełni minister właściwy ds. rozwoju regionalnego.
ITS (Inteligentne Systemy Transportu)	Technologie informacyjne i komunikacyjne dotyczące infrastruktury transportowej i środków transportu, umożliwiające zarządzanie elementami, które zazwyczaj nie są ze sobą zintegrowane (pojazdy, ładunki, ciągi komunikacyjne), skutkujące poprawą bezpieczeństwa, ograniczeniem zużycia pojazdów, paliwa oraz skróceniem czasu podróży. Projekty z zakresu ITS mogą obejmować <ul style="list-style-type: none"> - budowę systemów poboru opłat za korzystanie z infrastruktury transportowej, realizację projektów w zakresie optymalnego zarządzania flotą pojazdów, zarządzania przewozami materiałów niebezpiecznych, - budowę systemów logistyki transportowej, tworzenie baz danych - tworzenie systemów informacyjnych dla podróżujących - realizację projektów z obszaru telematiki poprawiających funkcjonowanie transportu.
Kategoria interwencji	Obszar/zagadnienie tematyczne objęte pomocą na zasadach obowiązujących we Wspólnocie Europejskiej. Dziedzina interwencji Funduszy Strukturalnych pomocna przy identyfikacji, badaniu i monitorowaniu działań.
Komitety Monitorujący	Podmiot ustanowiony dla programu operacyjnego przez państwo członkowskie w porozumieniu z instytucją zarządzającą (Rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r.) dla celów oceny i nadzorowania realizacji danego programu operacyjnego. Skład komitetu monitorującego program ustanawia państwo członkowskie w porozumieniu z instytucją zarządzającą.

Pojęcie	Objaśnienie
Komisja Europejska	Organ reprezentujący UE, wyposażony w prawo inicjatywy ustawodawczej oraz uprawnienia do koordynacji działań wspólnotowych, kontroli stosowania prawa wspólnotowego oraz traktatów przyjętych przez Wspólnotę. Składa się z 25 komisarzy, wybranych na 5 lat. W powszechnym rozumieniu obejmuje nie tylko ten organ kolektywny, ale także obsługującą ich (realizującą powierzone im zadania) aparaturę biurokratyczną.
Końcowa data kwalifikowania wydatków	Data określona w decyzji przyznającej środki z funduszy i odnosząca się do płatności dokonanych przez beneficjentów.
Kontrola finansowa	Mechanizmy i środki zapewniające prawidłowe funkcjonowanie procesu gromadzenia i dysponowania środkami publicznymi oraz gospodarowania mieniem.
Kontrakt wojewódzki	Porozumienie o dofinansowaniu programu operacyjnego środkami pochodzącymi z budżetu państwa, państwowych funduszy celowych lub ze źródeł zagranicznych, zawierane przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego z zarządem województwa, na warunkach określonych przez Radę Ministrów.
Kontrola na miejscu	Kontrola prowadzona w zakresie operacji finansowanych przez fundusze strukturalne, w miejscu realizacji projektu.
Konwergencja	Proces zmniejszania różnicowań pomiędzy krajami Unii Europejskiej poprzez poprawę warunków wzrostu i zatrudnienia dzięki zwiększaniu ilości i poprawie jakości inwestycji w kapitał rzeczowy i ludzki, rozwojowi innowacyjności i społeczeństwa opartego na wiedzy, zdolnościom adaptacyjnym do zmian gospodarczych i społecznych, ochronie i poprawie jakości środowiska naturalnego oraz zwiększaniu wydajności administracji.
Koszty ogółem	Łączny koszt planowanych działań lub operacji, obejmujący zarówno koszty kwalifikowalne jak i niekwalifikowalne.
Kryteria horyzontalne	Kryteria ogólne, które mają charakter uniwersalny, obowiązują do wszystkich osi, działań i typów projektów w ramach RPO, np: poprawność złożenia wniosku.
Kryteria specyficzne	Kryteria szczegółowe, wynikające ze specyfiki poszczególnych działań, np: wpisywanie się projektu w Lokalny Program Rewitalizacji.
Kwalifikowalność wydatków	Kryteria dotyczące wydatków ponoszonych w trakcie realizacji projektu oraz wdrażania, monitorowania programu, których spełnienie warunkuje otrzymanie refundacji ich części ze środków Funduszy Strukturalnych i Funduszu Spójności.
Kwantyfikacja	Przedstawianie efektów realizacji programów finansowanych z Funduszy Strukturalnych na poziomie produktu, rezultatu oraz oddziaływania.
Mikroprzedsiębiorca, mały lub średni przedsiębiorca (kategoria MŚP)	Należy przez to rozumieć mikroprzedsiębiorcę, małego lub średniego przedsiębiorcę, spełniającego warunki określone w załączniku I do rozporządzenia Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. UE L 214 z 09.08.2008, str. 3).
Monitorowanie	Systematyczna obserwacja wyselekcjonowanych wskaźników obrazujących dynamikę i strukturę zjawisk objętych celami projektów, programów operacyjnych, Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia, Strategicznych Wytocznych Wspólnoty, mająca na celu zapewnienie informacji zwrotnych na temat zgodności przebiegu realizacji tych dokumentów z ich harmonogramem.
Monitorowanie finansowe	Monitorowanie zarządzania środkami z Funduszy Strukturalnych przyznanymi na realizację programów i projektów. Jest podstawą oceny sprawności ich wydatkowania.
Monitorowanie rzeczowe	Monitorowanie postępu realizacji programów i projektów poprzez system wskaźników określonych w dokumentach programowych.

Pojęcie	Objaśnienie
Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia/Narodowa Strategia Spójności	Dokument strategiczny przygotowywany przez Polskę, na podstawie Strategicznych Wytucznych Wspólnoty, określający priorytety i obszary wykorzystania oraz system wdrażania funduszy unijnych: Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności w ramach budżetu Wspólnoty na lata 2007 – 2013. Dokument ten jest uzgodniony z przedstawicielami administracji regionalnej i lokalnej. Negocjowany z Komisją Europejską.
Nomenklatura Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS) (NUTS)	Jednolity schemat podziału terytorialnego krajów Unii Europejskiej. NUTS jest pięciostopniową klasyfikacją hierarchiczną, w której wyróżnia się trzy poziomy regionalne (NUTS 1 - 3) oraz dwa poziomy lokalne (NUTS 4 - 5). Ze względów praktycznych nomenklatura NUTS oparta jest przede wszystkim na podziałach administracyjnych istniejących w krajach członkowskich. Klasyfikacja NUTS jest podstawą prowadzenia regionalnych rachunków ekonomicznych i statystyki regionalnej w wymiarze społeczno-gospodarczym. W Polsce od momentu przystąpienia do UE funkcjonuje klasyfikacja NUTS, w której do poziomu pierwszego zalicza się cały kraj, do poziomu NUTS 2 16 nowych województw, do NUTS 3 - 44 podregiony, do NUTS 4 - 380 powiatów i miast na prawach powiatu oraz do NUTS 5 poziomu zakwalifikowano 2 489 gmin.
Nieprawidłowość	Jakiegokolwiek naruszenie przepisów prawa wspólnotowego wynikające z działania lub zaniechania podmiotu gospodarczego, które powoduje lub mogłoby spowodować szkodę w budżecie ogólnym Unii Europejskiej w drodze finansowania nieuzasadnionego wydatku z budżetu ogólnego.
Obiekt sportowy	Jest to zarówno budynek, budowla, obiekt małej architektury w rozumieniu art. 3 ustawy Prawo budowlane (t.j. Dz. U. z 2006 r. nr 156 poz. 1118 z późn. zm.) przeznaczony do użytkowania sportowego, występujący indywidualnie, w zespołach lub kompleksach. Obiektem sportowym może być także teren o różnych właściwościach wykorzystywanych w celach prowadzenia aktywności sportowej. Obiekty sportowe funkcjonują najczęściej w zespołach, występują również obiekty o charakterze sezonowym, przejściowym, czasowym. Obiekty sportowe mają najczęściej charakter trwały, natomiast teren jako obiekt sportowy może być wykorzystywany na cele sportowe przejściowo i jednocześnie pełnić inne (pierwotne, własne) funkcje, np. trasy przełajowe, trasy wykorzystywane w kolarstwie górskim, itp.
Obszary wiejskie	Miejscowości znajdujące się w granicach administracyjnych: - gmin wiejskich, - gmin miejsko-wiejskich, z wyłączeniem miast liczących powyżej 20 tys. mieszkańców, - gmin miejskich, z wyłączeniem miejscowości liczących powyżej 5 tys. mieszkańców.
Oddziaływanie	Konsekwencje dla bezpośrednich adresatów po zakończeniu ich udziału w projekcie lub po ukończeniu danej inwestycji, a także pośrednie konsekwencje dla innych adresatów, którzy skorzystali lub stracili w wyniku realizacji projektu.
Oś priorytetowa	Jeden z priorytetów strategii zawarty w programie operacyjnym, obejmujący grupę powiązanych ze sobą obszarów wsparcia posiadających określone mierzalne cele.
Płatność	Określona kwota w ramach pomocy, wypłacana przez Komisję Europejską na konto Instytucji Płatniczej na podstawie wniosku o płatność.
Początek okresu kwalifikowalności	Data stanowiąca punkt wyjścia do kwalifikowania wydatków do współfinansowania z funduszy pomocowych. Data ta odnosi się do płatności dokonywanych przez beneficjentów.

Pojęcie	Objaśnienie
Pomoc publiczna	W rozumieniu art. 87 Traktatu ustanawiającego WE wszelka pomoc przyznawana przez państwo członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna ze wspólnym rynkiem w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi.
Pomoc strukturalna	Forma współfinansowania projektów ze środków Funduszy Strukturalnych.
Produkt lokalny	Wyrób lub usługa, z którą utożsamiają się mieszkańcy regionu, produkowana w sposób niemasowy i przyjazny dla środowiska, z surowców lokalnie dostępnych. Produkt lokalny staje się wizytówką regionu poprzez wykorzystanie specyficznego i niepowtarzalnego charakteru oraz prowadzi do zaangażowania mieszkańców w rozwój przedsiębiorczości lokalnej. Produkt lokalny jest nierozdzielnie związany z miejscem jego powstawania. W celu jego promocji wykorzystuje się zatem miejsce jego pochodzenia jako podstawę korzystnego wizerunku.
Produkt regionalny	To produkt wytwarzany tylko w niektórych regionach Unii Europejskiej, a jego nazwa i technologia wytwarzania są prawnie chronione. Do jego identyfikacji służą oznaczenia geograficzne: Chronione Oznaczenie Geograficzne i Chroniona Nazwa Pochodzenia. Wskazują one na pochodzenie produktów regionalnych, z których słynie dany region.
Produkt Krajowy Brutto (PKB)	Miernik produkcji wytworzonej na obszarze danego kraju, który jest sumą wydatków gospodarstw domowych na zakup dóbr i usług konsumpcyjnych, wydatków sektora prywatnego na zakup dóbr i usług inwestycyjnych, wydatków państwa na zakup dóbr i usług oraz salda bilansu handlu zagranicznego.
Projekt celowy	Projekty o tematyce dotyczącej wszystkich dziedzin badań stosowanych, prac rozwojowych, badań przemysłowych lub badań przedkonkurencyjnych niezbędnych do realizacji projektu, zgłoszone przez przedsiębiorcę, w tym jednostkę posiadającą zdolność do bezpośredniego zastosowania w praktyce wyników projektu celowego, grupę przedsiębiorców lub konsorcjum naukowe, albo organ administracji rządowej lub organ samorządu województwa. Planowanym wynikiem końcowym projektu celowego jest wdrożenie określonego produktu lub technologii, a także inne zastosowanie uzyskanych wyników w praktyce gospodarczej lub społecznej. Projekty celowe są dofinansowywane w części obejmującej badania stosowane i prace rozwojowe (w wysokości do 50% nakładów na te prace, wyjątkowo do 70%).
Prognoza oddziaływania na środowisko	Badanie polegające na określeniu, opisie i ocenie bezpośrednich i pośrednich skutków danego przedsięwzięcia dla: człowieka oraz komponentów środowiska przyrodniczego (fauny, flory, wód, gleb, powietrza, klimatu, krajobrazu), oddziaływania między tymi elementami; dóbr materialnych i dziedzictwa kultury; ocena wpływu na środowisko powinna być wykonana zgodnie z prawem polskim i odpowiednimi dyrektywami UE, dotyczącymi ochrony środowiska naturalnego.
Program operacyjny	Dokument przedłożony przez państwo członkowskie i przyjęty przez Komisję Europejską, określający strategię rozwoju wraz ze spójnym zestawem priorytetów, które mają być osiągnięte z pomocą jednego z Funduszy lub, w przypadku celu Konwergencji, z pomocą Funduszu Spójności i EFRR.
Przedsiębiorstwo	Za przedsiębiorstwo, zgodnie z brzmieniem określonym w załączniku I do rozporządzenia Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) uważa się podmiot prowadzący działalność gospodarczą bez względu na jego formę prawną. Zalicza się tu w szczególności osoby prowadzące działalność na własny rachunek oraz firmy rodzinne zajmujące się rzemiosłem lub inną działalnością, a także spółki lub konsorcja prowadzące regularną działalność gospodarczą (Dz. Urz. UE L 214 z 09.08.2008, str. 3).

Pojęcie	Objaśnienie
Raport Końcowy /Sprawozdanie Końcowe	Raport dotyczący wdrażanej pomocy, który powinien być przedłożony w ciągu sześciu miesięcy od ostatniej płatności dokonanej przez instytucję płatniczą, zawierający informacje nt. postępu osiągniętego w odniesieniu do spójności gospodarczej i społecznej oraz wkładu Funduszy strukturalnych, Funduszu Spójności, Europejskiego Banku Inwestycyjnego i innych instrumentów w finansowych w tym zakresie. Raport końcowy w szczególności dotyczy programów operacyjnych i projektów.
Raport roczny/Sprawozdanie roczne	Raport na temat wdrażania programu lub projektów przedkładany instytucji płatniczej przez instytucję zarządzającą środkami w ramach pomocy wieloletniej. Raport roczny składany jest w ciągu sześciu miesięcy od zakończenia każdego roku kalendarzowego.
Raportowanie	Sprawozdawanie przez instytucję zarządzającą postępu z wdrażania programu lub projektów współfinansowanych z funduszy pomocowych.
Rewitalizacja	Kompleksowe, zintegrowane, kilkuletnie, lokalne programy inicjowane przez samorząd terytorialny dla realizacji działań technicznych, gospodarczych i społecznych – przy uwzględnieniu zasad: spójności terytorialnej i ochrony środowiska naturalnego – na zróżnicowanych obszarach, takich jak: zdegradowane dzielnice miast lub obszary przemysłowe i powojkowe.
Rozwój regionalny	Wzrost potencjału gospodarczego regionów oraz trwała poprawa ich konkurencyjności i poziomu życia mieszkańców, co przyczynia się do rozwoju społeczno-gospodarczego kraju.
Rozwój zrównoważony	Rozwój społeczno - ekonomiczny, zachowujący cechy trwałości w długim okresie oraz nie działający destrukcyjnie na środowisko, w którym zachodzi.
Sieci TEN	Sieć infrastruktury transportowej obejmujące połączenia transportowe, telekomunikacyjne i energetyczne w ramach Unii Europejskiej
Sprawozdawczość	Sprawozdawanie przez instytucję zarządzającą postępu z wdrażania programu lub projektów współfinansowanych z funduszy pomocowych.
Strategia Lizbońska	Program społeczno-gospodarczy Unii Europejskiej, który ma na celu stworzenie do 2010 r. na terytorium Europy najbardziej konkurencyjnej i dynamicznej gospodarki na świecie, opartej na wiedzy, zdolnej do długotrwałego rozwoju, tworzącej większą liczbę lepszych miejsc pracy oraz charakteryzującej się większą spójnością społeczną. Uchwalona została w 2000 r. podczas szczytu Rady Europejskiej w Lizbonie (Communication from the Commission: Common Actions for Growth and Employment: The Community Lisbon Programme, 20.7.2005, COM(2005) 330 final). W marcu 2005 r. przyjęto dokument „Wspólne działania na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia. Nowy początek Strategii Lizbońskiej” modyfikujący oryginalną strategię. Odnowiona Strategia Lizbońska koncentruje się na dwóch zasadniczych celach tj. wzrost gospodarczy i zatrudnienie.
Studium wykonalności	Studium przeprowadzone w fazie formułowania projektu, weryfikujące, czy dany projekt ma dobre podstawy do realizacji i czy odpowiada potrzebom przewidywanych beneficjentów. Studium powinno obejmować analizę różnych wariantów zakończoną wyborem optymalnej opcji realizacji projektu. Studium stanowi plan przedsięwzięcia. Muszą w nim zostać określone i krytycznie przeanalizowane wszystkie szczegóły operacyjne jego wdrażania, a więc uwarunkowania handlowe, techniczne, finansowe, ekonomiczne, instytucjonalne, społeczno-kulturowe oraz związane ze środowiskiem naturalnym. Studium wykonalności pozwala na określenie rentowności finansowej i ekonomicznej, a w rezultacie tworzy jasne uzasadnienie celu realizacji projektu.
Wartość projektu	Wartość kosztów kwalifikowalnych projektu, podana w PLN.
Wniosek o płatność	Wniosek o refundację wydatków/o rozliczenie projektu składany w celu refundacji/rozliczenia wydatków faktycznie poniesionych, potwierdzonych za pomocą faktur lub dokumentów księgowych o równoważnej wartości dowodowej i poświadczonych przez Instytucję Płatniczą.

Pojęcie	Objaśnienie
Wskaźniki	Miara celów, jakie mają zostać osiągnięte, zaangażowanych zasobów, uzyskanych produktów, efektów oraz innych zmiennych (w szczególności ekonomicznych, społecznych, dotyczących ochrony środowiska).
Wskaźniki oddziaływania	wpływu, Wskaźniki odnoszące się do skutków danego programu wykraczających poza natychmiastowe efekty dla beneficjentów (np. wpływ projektu na sytuację społeczno-gospodarczą w pewnym okresie od zakończenia jego realizacji). Oddziaływanie szczegółowe to te efekty, które pojawią się po pewnym okresie czasu, niemniej jednak są bezpośrednio powiązane z podjętym działaniem. Oddziaływanie globalne obejmuje efekty długookresowe dotyczące szerszej populacji.
Wskaźniki produktu	Wskaźniki odnoszące się do działalności. Liczone są w jednostkach materialnych lub monetarnych (np. długość zbudowanej drogi, ilość firm, które uzyskały pomoc).
Wskaźniki programu	Wskaźniki ustalone przed, lub we wczesnej fazie wdrażania projektu, w celu monitorowania wdrażania programu oraz oceny jego wykonania w odniesieniu do wcześniejszych celów. Do wskaźników tych zaliczamy wskaźniki wkładu, wskaźniki produktu, wskaźniki rezultatu oraz wskaźniki oddziaływania.
Wskaźniki rezultatu	Wskaźniki odpowiadające bezpośrednim z natychmiastowych efektów wynikających z programu. Dostarczają one informacji o zmianach np. zachowania, pojemności lub wykonania, dotyczących beneficjentów. Takie wskaźniki mogą przybierać formę wskaźników materialnych (skrócenie czasu podróży, liczba skutecznie przeszkolonych, liczba wypadków drogowych, itp.) lub finansowych (zwiększenie się środków finansowych sektora prywatnego, zmniejszenie kosztów transportu).
Wydatki Publiczne	Wszelki wkład publiczny w finansowanie działań, które pochodzą z budżetu Państwa, władz regionalnych lub lokalnych, Wspólnot Europejskich, części odnoszącej się do Funduszy Strukturalnych i Funduszu Spójności i wszelkie podobne wydatki. Wszelki wkład w finansowanie działań, który pochodzi z budżetu podmiotów prawa publicznego lub stowarzyszeń jednego lub więcej organów władz regionalnych lub lokalnych, albo podmiotów prawa publicznego w znaczeniu Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2004/18/WE z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty, dostawy i usługi jest uznany za wkład publiczny.
Współfinansowanie ze źródeł krajowych	Wkład środków krajowych do programów lub projektów realizowanych przy udziale środków UE.